Sayı: 11 Mayıs 2025

Alman Liseliler Kültür ve Eğitim Vakfı Özel Okulları Yıllık Edebiyat Dergisidir.

Çınarların yüce gölgelerinde yetişmek...

ALKEVİM

"Lise"

ALMAN LİSELİLER
KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI
ALKEV ÖZEL OKULLARI

ALMAN LİSELİLER
KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI
ALKEV ÖZEL OKULLARI

Alkent 2000 Mah. Mehmet Yeşilgül Cad. No.: 7
Büyükçekmece / İstanbul
Tel: +90 212 886 88 40
Fax: +90 212 886 88 55

İmtiyaz Sahibi:
Dr. İsmet AKSÖYEK
ALKEV Özel Okulları
Kurucu Temsilcisi & Genel Müdürü

Editör:
Türk Dili ve Edebiyatı Zümresi

Yayına Hazırlayanlar:
Özlem AKIN
Melek GRANT SAROVA
Heves FİDAN
Ayşe Nur ERSÖZ
Adnan SAYIM
İrfan ÇELİK
Numan ŞENTÜRK
Sırdem TOĞA

Dizgi Yapım - Grafik Tasarım
Fatma Çolak

Basım Yeri ve Tarihi:
İstanbul -2025
Yayın Türü:
Yıllık

ALKEV'İM
dergisinde yer alan öğrenci yazıları ve resimlerinin her türlü yayın ve kullanım hakkı ALKEV Özel Okullarına aittir.

ALKEV'İM para ile satılmaz.
ALKEV Özel Okulları
Lise öğrencilerinin edebiyat dergisidir.

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ

29 EKİM DENEME YARIŞMASI DERECELERİ

KALEMDEN DÖKÜLEN BİR SÖZCÜK: CUMHURİYET 4
GÖKLERDEKİ YILDIZ 6
ÖZGÜRLÜĞÜN KUŞU 7
KURTULUŞTAN SONRAKİ TEK AYDINLIK 8

DENEMELER

YAŞANABİLİR BİR DÜNYA 10
BİR ÇİÇEK BAHÇESİ 12
GERÇEKTEN YAŞAMAK 13
KENDİNİ TANIMA YOLCULUĞU 14
PERSEPHONE VE HADES EFSANESİNİN SEMBOLİK YÖNÜ 15
EĞİTİMDE FIRSAT EŞİTSİZLİĞİ VE TOPLUMSAL ADALET 16
GENÇ STALİN'İN BİLİNMEYENLERİ 18
TRUVA EFSANESİNİN PEŞİNDE: MİTOLOJİ Mİ, GERÇEK Mİ? 19

ELEŞTİRİ

KIRMIZI PERDENİN ÖTESİNDE: AFİFE TİYATRO ANALİZİ 21
AMERİKAN RÜYASININ ÇÖKÜŞÜ VE CAZ ÇAĞI'NIN YOZLAŞAN TOPLUMU 22
SESSİZ TUŞLARIN ÇIĞLIĞI 23
ÇİZGİLER VE MASUMİYET "ÇİZGİLİ PİJAMALI ÇOCUK" FİLM ANALİZİ 24
AFİFE 26
GÜNDÜZ VASSAF'IN "ENFORMANYAKLIK" ADLI DENEMESİNE DAİR BİR ANALİZ 28
YABANCILIĞIN GETİRDİĞİ YALNIZLIK 29
MEDYANIN HAPSİNDE: THE TRUMAN SHOW VE GERÇEKLİK ALGIMIZ 30

GEZİ YAZISI

HAYALLERİM: SİNGAPUR 32
TARİHİN DERİNLİKLERİNDE BİR GEZİ 34
KAPADOKYA: MASALSI BİR KEŞİF YOLCULUĞU 35
ZAMANIN DURDUĞU YER MARDİN 36
ROMA, İTALYA: TARİH VE KÜLTÜRÜN İÇ İÇE GEÇTİĞİ BİR YOLCULUK 37
KÖLN'ÜN KALBİNDE YOLCULUK 38

EDEBİ ANALİZLER

TOPLUM ELEŞTİRİSİNDE TOPLUMU SİMGELEYEN KAVRAMLARIN METAFORLAŞTIRMASI: "İÇİM ACIYOR BAHÇEYE" FURUĞ FERRUHZAD 40
TOPLUMDAKİ YABANCI 42
CESUR YENİ DÜNYA: MODERN DİKTATÖRLÜĞÜN ÇÖKÜŞÜ 44
TOPLUMSAL TABAKALAŞMANIN GÖLGELERİ: CESUR YENİ DÜNYA'DA ÇATIŞMALAR VE KARŞITLIKLAR 45
MACERA ŞİİRİNDE BİREYİN ÇOCUKLUKTAN YETİŞKİNLİĞE OLAN YOLCULUĞU 46
ORHAN VELİ'NİN "BEDAVA" ADLI ŞİİRİNDE MEKÂN BAĞLAMINDA EKONOMİK EŞİTSİZLİKLERİN ELEŞTİRİLMESİ 47

ÖYKÜ

BİR KÖPRÜ, BOŞ GÖZLER VE GARİP BİR MELODİ ÜÇLEMESİ 49
BİLİNMEYEN 50
YOSUNLU KÖPRÜ 52
BİR DE ONLARIN AĞZINDAN 54
UMUDUN IŞIĞINDA 56
KARANLIĞIN SESSİZ ÇIĞLIĞI 58
HELEN 60
YOLLARIN SONU YOKTUR 62
BUGÜN YOLCULUK UZUN 65

ŞİİR

YERALTINDAN YÜKSELEN UMUT 67
SEMALARIN KIYISINDA 67
YAŞAMAYA "YAŞAMAK" DEMEK 68
SENİN RENKLERİN 68
A. 69
KUYU 69
BİR AĞACIN DALINDA 69
ARAFTAYIM 70
SADECE SANA AİT OLSAM? 71
YILDIZ HIRSIZI 71
KANAT ÇIRPAN ZAMAN 71
KARANFİLİN İNTİHAR MEKTUBU 72
KIRMIZININ ARDINDA KALAN 72

ALKEV'İM Dergisi Değerli Okurları,

Yeni bir sayıyla daha sizlerle buluşmanın heyecanı içindeyiz. Her yıl olduğu gibi bu yıl da okulumuzun genç kalemleriyle hazırladığımız dergimizi elinize ulaştırmaktan mutluluk duyuyoruz.

Bu sayımızda; hayal gücünün sınırlarını zorlayan öykülerden duygu dolu şiirlere, makalelerden denemelere kadar dopdolu bir içerikle karşınızdayız. Her bir satır, öğrencilerimizin iç dünyasına açılan bir kapı, her bir cümle onların gözünden hayatı yorumlama biçimidir. Genç yazarlarımız kimi zaman bir çocuğun gözünden dünyayı anlatırken kimi zaman da bir kalbin en derin duygularını dile getirmekten çekinmediler.

Bilinmelidir ki okul dergileri, o okulun yaşama bıraktığı ayak izleridir. Her bir ayak izi ürkek ve acemi bir kalbi taşır. O kalpler ki günü gelince terk edip gider yuvalarını. Yepyeni yuvalar bulur. Yetişir, gelişir, dönüşür ve tamam olur. Ama kaç yaşına gelirse gelsin o kalbin hep bir penceresi açık kalır. İşte o pencereden bu dergideki sözler, düşünceler, hayaller birer kuş olup gelirler kanat çırpa çırpa en olmadık anlarda. Geçip giden zamanın beyhudeliğine karşı bir teselli olur belki de o kuşlar.

İşte şimdi biz de kalbimizden birer birer bu kuşları salıyoruz üzerinize. O kuşlar ki kanatlarında sizlere bizim sözlerimizi getirecek. Açın pencerelerinizi siz de çağırın o kuşları, bırakın konsunlar badi parmaklarınıza. Bakın ne güzel şeyler söyleyecekler size.

Sizleri bu sayımızla baş başa bırakırken bir sonraki sayıda yine buluşmak dileğiyle keyifli okumalar diliyoruz.

Sevgi ve edebiyatla kalın…

Türk Dili ve Edebiyatı Zümresi

29 EKİM DENEME YARIŞMASI DERECELERİ

Kalemden Dökülen Bir Sözcük: Cumhuriyet

Yine bir sonbahardı ve muhtemelen hava da kasvetliydi, belki yağışlı, belki sisli ve belki de fırtınalıydı. Gri bulutlar devriye geziyordu muhtemelen herbir köşede. "Kasvet yalnızca gökte miydi?" diye sormak gerekir; yüreklere çalınmış bir karanlık, umudun o sisler arasında kaybolup gittiği bir ruh hali yok muydu? Cevap hakkını hepimiz adına şu anda ben kullanmak istiyorum: Evet vardı, o karanlık da o ruh hali de o sis de her biri layığıyla varlardı. Hava da soğuktu belki; milleti ısınmak için en ufak bir kıvılcıma muhtaç eden güçlü bir soğuk. Her yıl geçip giden sıradan bir ekim ayı işte, ne beklersiniz; diyemiyorduk o ekim için. O ekim ki yıllardır bir soluk ışıyan güneş, kendi özünü bula bula sonbaharda, ekimde bulmuştu. O ekim ki güneş, insanları gerçekten ısıtıyordu. Yoksa başka bir güneş mi bulmuştu insanlar kendilerine ya da o güneş, insanları ısıtmak ve o sisi dağıtmak için kendi kendisini mi çıkarmıştı meydana? Aynı güneş olamazdı bu, kalpleri ısıtışı bir başkaydı yenisinin. Sebebi de neticesi kadar önemli bu meydana çıkış, ekimdeki bir kıvılcımdı. Kibriti çoktan yakılmış, doğru anı beklemişti. Kibriti yakan da güneşin ışığının kendisiydi, güneşti.

Altın sarısı ışığıyla güneş; Sarı Zeybek idi, Mustafa Kemal idi. Memleketi karanlıktan aydınlığa çıkaran o aydındı Mustafa Kemal. Vatanın semalarındaki siyah bulutları dağıtan ve bembeyaz bir sayfayı açıp o sayfaya yazmamız için kalemi bizim elimize veren öğretmendi Mustafa Kemal. Kendisi doldurmadı o sayfayı, vatanın evlatlarına verdi bu görevi; en çok onlara güvenerekten. O vatan evlatları sendin, bendim, bizdik, hepimizdik. Kalemse sesimizdi ve o kalemle biz, o güne dek çıkmayan sesimizin ilk tınılarını duyurabildik. Ben sesim olduğundan bihaberdim. O 29 Ekim sabahı sonrası dendi ki "Senin de bir sesin var, sen 'rastgele birisinden' fazlasısın." Kalemi elimize aldık, yazmaya başladık. Mürekkep, kalemin ucundan kan gibi dökülüyordu; dolu, yoğun, hiddetli, sabırsız ve bir de sevinçli şekilde. Gün ışığını yıllardır görememiş bir mahkûmun mahpustan çıkışında hissettiği yılların birikmişliği ve ışığa olan bastırılamaz arzusu gibi bir sevinç. Kalemden boşalan kan, bu kalemin bizlerin eline gelmiş olması için dökülen kanlar, verilen canlardı. Onların öfkesi ve geleceğe ümidi ile doluydu. O kanların her bir damlası "Cumhuriyet" diye haykırıyor, çığlık atıyordu. Evet, o kalem yalnız tek bir sözcük yazacaksa bu "Cumhuriyet" olmalıydı. Tek bir sözcükten çok daha fazlası, güzelliği "tek bir sözcük" diye hafife alınamayacak kadar engin... Neydi ki bu kudretli sözcük, bu kudretinin sebebi neydi? Kalemi kendimizin tutabilmesi özgürlüğü yeterli bir açıklama mıydı bu sözcüğü anlatmaya? Eline bir kalem tutuşturan sözcüğe milyonların canlarını feda etmiş olması veya feda etmeye hazır olması... Tek gerekçesi bu tutuşturuş olmasa gerek. "Cumhuriyeti Biz Böyle Kazandık" diye yazarken belki de arka planını yazmaya pankartta yer yoktu diyeydi buna bu denli farklı kavramlar atayışımız. Cumhuriyet demişler. Özgürlüğe, hakka, hukuka, kadına, çocuğa, bilime, dile, tarihe, sanata ve en başında insana "cumhuriyet" demişler.

Özgürlük... O yıllar; süren karanlıklar içindeki mahkumiyetin aydınlığa kavuşması, mahkûmun özgür kalışı... İşte o kavuşma cumhuriyetti, cumhuriyete kavuşma ve beraberinde getirdiklerine kavuşmaydı.
Hak... O kalemi elin titremeden sımsıkı tut bu cumhuriyetin evladı; cumhuriyete güvenle, sımsıkı tutunduğun gibi. Birilerinin o kalemi elinden almasına izin verme! Sana bu hakkı veren cumhuriyeti yine o kalemle koruyacaksın, koruyacağız. O kalemle yazdıklarımızı seçeceğiz. Kendi istikbalimizi seçebilme hakkı.

Hukuk... Eşitliği tescilleyen ve bunu mutlak kılan hukuk, Cumhuriyetin getirdiği ve yücelttiği hukuk... İnsana insan diye değer veren ve hak tanıyan hukuk ancak ve ancak cumhuriyetin eseridir.

Kadın... Varlığı hatırlanan ve değeri bilinmeye başlanan ana... Onun değerini de yine ve yalnızca cumhuriyet bildi, kadını koruyan cumhuriyeti yine bu vatanın kadınları koruyacak ve bu cumhuriyeti koruyacak evlatları yetiştirecek. Kadın her yerdeydi artık. Evde, sokakta, mektepte, yüksek okulda, iş hayatında, siyasette, mecliste...

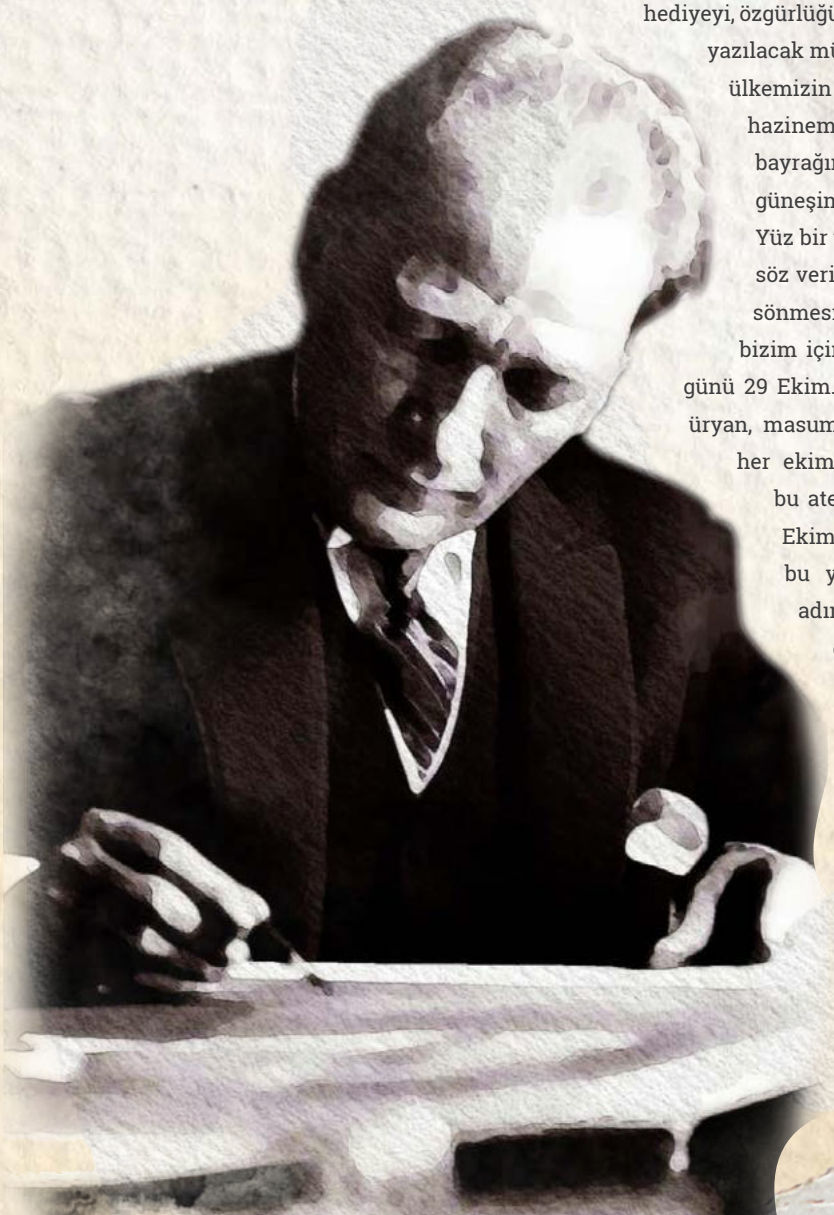
Çocuk... Çocuğa çocukluğunu yaşama imkânı veren, hayatlarındaki sesleri oyun seslerinden ibaret bırakan bu büyük iyilik cumhuriyetti. Cumhuriyet, hem çocukların sokaklarda koştururken işgalcilerin dillerine maruz kalma korkusunu silip atan bir silgi hem de çocuklara güzel bir gelecek yazan kalemdi.

Bilim, tarih, sanat... Bizi karanlıktan aydınlığa çıkaran bir aydın güneş evet vardı başımızda, iyi ki de vardı. Ancak aydın olmaktan önemli bir şey de aydın kalabilmektir. Bu aydın, bunun farkındaydı. Vatanının evlatlarından aydın bir nesil doğurmak adına bilimi, sanatı, tarihi korudu, solmuş yapraklarını yeniden canlandırdı. Bir ülkeyi tekrar canlandırmaktan zor olmasa gerek.

Son olarak insan... Dinin, dilin, ırkın, cinsiyetin, yaşın neyse neydi. Tüm bunlar önemsizdi, tek önemli şey insan oluşundu. Cumhuriyet kimseyi ayırmayan, herkesi toplayıp birleştiren bir varlık olmuştu. Her birimizi kanatları altına alan bir koruyucu, belki de gölgesinde bizi dinlendiren kökü çok sağlam yüz bir yıllık bir çınar. Tohumu, ülkenin en güzel yerine ekilmiş bir çınar.

Tohumu filizlendirip yeşillendiren de gün ışığıdır. Güneşi olmadan belki baş verir ancak elbet solar giderdi günün birinde. O çınarın bir gün büyüyüp bizlere yuva olacağını içimizdeki o ses ile biliyorduk, Güneş'in ışığı güven vermiş ve izinden yürümeye gönül rahatlığıyla ant içtirmişti. 28'inde "Efendiler, yarın Cumhuriyet'i ilan edeceğiz." sözü zikredildiğinde kalemin sahibi o kelimeyi yazmıştı: Cumhuriyet! Yalnızca bunu yazdı. Bu sözcükle zaten çok daha fazlasını yazmıştı. Kalemi devrinden sonrasında tek gayesi yeni beyaz sayfaların tükenmemesini sağlamak ve o kalemin yazdıklarını sildirmemek olan Mustafa Kemal, bizlerin babası, atası olmuştu. Bir babanın çocuklarına verebileceği belki de en güzel hediyeyi, özgürlüğü, cumhuriyeti veren Ata, tarihe adını yazdırmıştı. Adı yazılacak mücevher taşa Ata'nın. Kasvetli semalarını temizlediği ülkemizin göklerinde artık mutlak var olacak yalnız iki hazinemiz olmuştu: Birisi ay-yıldızımız iken diğeri ise bu al bayrağımıza kol kanat geren, al bayrağımızı parlatıp ışıldatan güneşimiz: Atamızın yansıması ve emaneti, cumhuriyetimiz. Yüz bir yaşındaki bu aydınlığın verdiği güvenle bir kez daha söz veriyoruz ki ne bu ışığın solmasına ne de bu kıvılcımın sönmesine izin vereceğiz. Ekim, on iki aydan biri değil bizim için. Hepimizin doğum tarihi ekim, hepimizin doğum günü 29 Ekim. İsterseniz yeniden doğuş deyin isterseniz anadan üryan, masum, hiç yoktan bir doğuş. Cumhuriyetin evlatlarının her ekimde tekrardan alev alır içindeki özgürlük ateşi ve bu ateştir ki onları bu emanete bu denli tutunduran. 29 Ekimlerin sonunun gelmemesi umudu ve gayesiyle bu yolda emin adımlarla yürürken ve her bir adımda "Nice 29 Ekimlere" derken kalem hâlâ elimizde. Ve kalemden dökülen bir sözcük:

Cumhuriyet!

EVRİM KOŞAR - 11 IB

GÖKLERDEKİ YILDIZ

Bazen ateş etrafını aydınlatmaz, sadece yakar. O yüzden sakın benim için sokaklarını ateşe verme, ateşten korkarım ben. Çabuk yayılır, öfke gibi. Kolaydır harlanması, hemen yakıverir etrafını. Bana sadece duru bir ikbal göster göklerdeki en parlak yıldız, milletime 101 yıl önce ilham, umut olmuş parlak yıldız. Şimdi neredesin, pusulana en ihtiyaç duyduğumuz zamanda? Belki küstün bize, değerini bilemediler diye. Ama benim günahım neydi? Ben hak etmiyor muydum aydınlığında ısınmayı, önderliğinde yolumu bulmayı yoksa kader miydi bizi ayrı tutan?

Dedemin hikayeleriyle büyüdüm ben. Küçüklüğünden bahsederdi bana, Aslanlı Yol da ilk kez yürüdüğü ânı anlatırdı hep. "Küçüktüm ama hayatımın en gururlu ânıydı" derdi. Ben de aynı yolda yürüyorum; aynı gururla, aynı şevkle, aynı hasretle. Anlatırken hep hüzün kaplardı içini, gözleri dolardı, bana ayıp olmasın diye ağlamazdı canım benim. O zamanlar abartıyor sanırdım, "Bir insan kanına, geçmişine, ülkesine nasıl bu kadar bağlı olabilir ki?" diye düşünürdüm. Şimdi ise tek karış toprağı için canımı feda edecek duruma geldim. Lakin bir tutarsızlık var sanki. Benim yolum, hikayem ve umutlarım dedeminkilerle uyuşmuyor. Dedem ışığa doğmuş, karanlıktan kurtulma çaresizliğini hiç deneyimlememiş. Ben ise karanlığa doğdum, ışık görmüş güve misali onu kaybetmemek için çırpınıyorum. Her geçen gün yeni bir mum yakıyorum ama rüzgâr onu inatla söndürüyor, ruhum daralıyor gibi hissediyorum.

Bazen Çanakkale Cephes'inde çarpışan bir gazi olduğum izlenimine kapılıyorum. Ayağımda Ali amcanın çorabı, üzerimde oğlu şehit olmuş bir annenin bağışladığı ceket ve yırtık çarıklarım olmayabilir belki ama sırtımda özgürlüğün ve hak arayışının yükü var: aynı kahraman Türk askeri gibi. Şayet benim savaş meydanlarım yok ama sokaklarım var, mermilerim yok ama kelimelerim var, silahım yok ama sesim var. Savaşta olmayabilirim ama mücadelem var; milletimin yıldızını parlatmak, hür yaşamak, medeniyete erişmek, hilali şafaklar gibi dalgalandırmak için. Aynı senin gibi benim de mücadelem var ey göklerdeki en parlak yıldız!

Bana yine ışık olur musun? 101 yıl sonra hâlâ ihtiyaç duyduğum bu ışığı bana lütfeder misin? Senin ışığın olmayınca onlar; vahşi, kontrol edilemez ve yakıcı olan ateşi kullandılar. Oysaki senin ışığın öyle mi; isyankâr ama erdemli, gür ama ölçülü, sıcak şefkatli, insanı yanına çeker. Ben yanmak istemiyorum ey parlak yıldız, sadece ısınmak istiyorum! İzin ver, son bir kez daha yanına sokulayım, kudretinde kendime bir yol çizeyim, aydınlığında ısınayım.

MELİS ÇIBIKÇI - 11 IB

Özgürlüğün Kuşu

Düşünün, kar beyazı, büyük, zarif bir kuş. Adaletin gözlerini parlattığı, umudun kanatlarının ahengini sağladığı, bağımsızlığın sesiyle gökleri inleten, masmavi gökte umutla, azimle uçan bir özgürlük kuşu hayal edin haydi!

Bilir misiniz o kuşu, gördünüz mü hiç kanatlarının zarafetini ?
Peki o kuş küllerinden doğdu desem size. İnanır mısınız sözlerime ?

Şimdi, tam şu anda düşünün, 101 yıl öncesini. Halkımız Kurtuluş Savaşı'ndan yeni çıkmış; çaresiz, bitkin, yorgunken; binlerce gencimiz, askerimiz şehit düşmüşken, çocuklar cephelere cephane taşımakla görevliyken, kadınlar evlerinde askerlerimiz için yemek yapar, örgü örerlerken, var mıydı özgürlük, var mıydı adalet, var mıydı bağımsız bir millet ?

Özgürlüğün kuşu uçar mıydı gökte o günlerde, bağımsızlık zaferinin sevinciyle ?

Yalnızca umut vardı kalplerde, sönmeye yüz tutmuş ışıklarla aydınlanan gözler vardı yalnızca. Asla pes etmeyecek olan, ülkesine bağımsızlık bayrağı hediye etmeyi tüm kalbiyle arzulayan, ülkesini yok olmaktan kurtarıp yeniden yükseltme hedefiyle yaşayan mavi gözlü bir lider vardı yalnızca. Onun gözlerindeki ışık henüz sönmeye yüz tutmamıştı aksine o ışık gitgide güçleniyor, ülkesine bağımsızlık getirme umuduyla her geçen gün daha da parlak yanıyordu.

Özgürlüğün kuşu ise külden ibaretti o günlerde; adaletin, zaferin, demokrasinin, bağımsızlığın, umudun gücüyle uçması gereken özgürlük kuşu o zamanlar küldü yalnızca.
Bundan tam 101 yıl önce o sabah ülkemizde silah sesleri ve acı çığlıkların yerine sevincin, bağımsızlığın, adaletin, eşitliğin sesleri yankılandı. Umut ışığı 7'den 70'e herkesin, tüm halkın gözlerini parlatmaya başladı. Okyanus gözlü liderimizin gözlerini daima parlatmış, onun fikirlerinin hayat bulmasını sağlamış, onu olduğu lider yapmış umut ışığı artık tüm halka yayılmıştı.

Umudun ışığını yayarak doğdu güneş o sabah Türkiye'ye, bize ülkemizi, bağımsızlığımızı kazandıran ışığı yayarak doğdu. Bu ışık, küle dönmüş karbeyazı, zarif kuşun yeniden hayata dönüşünün başlangıcıydı. Çünkü özgürlüğün kuşu bir anka kuşuydu, esir olmaya mahkum olduğu düşünülen bir milletin ; hapsoldukları karanlığın demirlerini kırarak özgürlüğün, umudun, adaletin , bağımsızlığın yani cumhuriyetin doğuşuyla birlikte yeniden doğuşunun hikayesiydi. Siyah küllerinden oluşan zarif beyaz kanatları işte o gün, o sabah yeniden başladı masmavi gökte usulca süzülmeye.

Özgürlüğün kuşu ancak adaletin, bağımsızlığın, umudun, eşitliğin ve demokrasinin gücüyle uçuyordu. Mustafa'nın kararlı gözlerindeki ışığı kendine daima hedef alıyor; onun azmi, kararlılığı ve inancıyla sonsuzluğa doğru süzülüyordu.Özgürlüğün kuşu cumhuriyetin varlığıyla hayat buluyordu.

SUDE EVREN - 9 FEN C

Kurtuluştan Sonraki Tek Aydınlık

Cumhuriyet sadece bir rejim midir? Okulda gördüğümüz bir tarih dersi konusu mudur? Yoksa siyasilerin sabah akşam üstüne mekik dokuduğu bir tartışma mıdır cumhuriyet? Cumhuriyetin ne olduğu tek bir kelime ile anlatılamaz, ancak ne olmadığı anlatılabilir belki.

Cumhuriyet cehalet değildir. Okullarda hissedersiniz cumhuriyetin varlığını, bazen gülümseyen öğretmenlerin yüzünde görürsünüz, bazen okumaya başlayan bir çocuğun kalbinin atışında fark edersiniz cumhuriyeti. Kitap okuyan bir köylünün gözünün ışığında görürsünüz cumhuriyeti. Bir kız çocuğunun yazdığı öykünün yazıldığı kâğıdın kokusunda duyarsınız. Her çocuğun Yaşar Kemal'in romanlarını, Sabahattin Ali'nin şiirlerini okuyabildiği sıcacık bir evdir cumhuriyet. Cumhuriyet üniversite amfileridir, devlet kütüphaneleridir. Cahillikle savaşın düşmanla olan savaştan daha az önemli olmamasıdır cumhuriyet. Cumhuriyet yoksulluk değildir. Çay tarlalarının, turunçgillerin kokusunda bulursunuz cumhuriyeti. Trakya'daki uçsuz bucaksız sarılığın manzarasıdır cumhuriyet. Ege'de deniz kenarında yediğiniz o lezzetli balığın tadında gizlidir, o balıkçının emeğinin etrafında dolaşır cumhuriyet. Anadolu'nun heybetli dağlarının yamaçlarında koyun sürülerini otlatan çobandır. Fabrikalarda çalışan emekçinin alın teridir, eve götürülen sıcak ekmek kokusudur cumhuriyet. Cumhuriyet, köylünün milletin efendisi olmasıdır.
Cumhuriyet esaret değildir. Bir kadının geceleyin arkasından gelen adım seslerinden ürkmeden gezebilmesidir, bir gencin korkmadan düşüncesini söyleyebilmesidir cumhuriyet. Bir gazetecinin keskin yazısının ceza görmemesi, bir mahkûmun adaletli yargılanmasıdır. Bir annenin çocuğu parkta oynarken gözlerinin güven dolu bakışıdır cumhuriyet. Özgürlüğün ve bağımsızlığın bir karakter olmasıdır cumhuriyet.
Cumhuriyet liyakatsizlik değildir. Gençlerin geleceğe ümitle bakmasıdır, bir mezunun ilk maaşıdır cumhuriyet. Bir memurun, işçini aldığı terfidir. Bir babanın çocuğuna alın teriyle aldığı oyuncak arabadır cumhuriyet. Cumhuriyet gelir adaletidir, rüşvetsiz çalışmadır, liyakatsiz atamaların yargılanmasıdır. Adalet olmadan bir devletin varlığını sürdürememesidir cumhuriyet.
Cumhuriyet korku değildir. Halkın korkmadan eylem yapabildiği, yürüyebildiği sokaklardır cumhuriyet. Cumhuriyet eleştirmektir, yeri geldiğinde koltuğundan kalkmaktır, halkın yanında olmaktır. Bir genci dinleyen yaşlı bir çınardır cumhuriyet. "Küçük hanımlar, küçük beyler!" diyebilmektir. Cumhuriyet kesilen ağaçlar değildir. Cumhuriyet yaşlı ormanlar, uçsuz bucaksız maviliktir. Çocukların, gençlerin, yaşlıların altında oturduğu salkımsöğüt ağacıdır; bir bebeğin ciğerlerine çektiği ilk temiz nefestir cumhuriyet. Cumhuriyet; ağaç, çiçek ve yeşilliği uygarlık olarak görmektir. Cumhuriyet hareketsizlik değildir. Cumhuriyet, yoğun bir antrenmandan sonra içilen sudur. Milli maçlarda halkı birleştiren milli takımdır cumhuriyet. Cumhuriyet cinsiyet tanımaksızın herkesin spor yapabilmesidir. Cumhuriyet paralimpik sporculardır. Sporcunun zeki, çevik ve ahlaklısını sevmektir cumhuriyet.

Cumhuriyet dogmalar değildir. Herkesin inancını yaşamasıdır cumhuriyet. Herkesin istediğini sevmesi, giymesidir. Bir sokaktaki kültür çeşitliliğinin verdiği huzurdur cumhuriyet. Cumhuriyet kim olduğuna bakmadan merhabalaşmadır. Birlik ve beraberliğin ölümden başka her şeyi yenmesidir cumhuriyet.

Son olarak cumhuriyet karanlık değildir. Cumhuriyet kurulan hayallerdir. Bir ülkeyi gençlere emanet etmektir. Kendini Türk doktorlarına emanet etmektir cumhuriyet. Bir çocuğun elinden tutmaktır, bir bebeğin ilk adımlarıdır cumhuriyet. Cumhuriyet elinde tebeşirle tahtada ders anlatmaktır, çağdaşlaşmaktır. Halkın kurtuluşunun tek yoludur, karanlıktan sonraki aydınlıktır cumhuriyet.

DENİZ FISTIKCI - 10 FEN A

DENEME

Yaşanabilir Bir Dünya

Sürdürülebilirlik; dünya çapında bireylerden, kuruluşlardan ve hükümetlerden artan ilgi gören önemli bir konudur. Sürdürülebilirlik; bireylerin, kuruluşların ve toplulukların mevcut ihtiyaçlarını, gelecek nesillerin kendi ihtiyaçlarını karşılama yeteneğinden ödün vermeden karşılayabilmeleri anlamına gelir. Birleşmiş Milletler (BM), sürdürülebilirliğin desteklenmesinde merkezi bir rol oynar ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri herkes için sürdürülebilir bir geleceğe ulaşma noktasında bir yol haritası sağlar. Birleşmiş Milletler sürdürülebilir kalkınmayı bugünün ihtiyaçlarını, gelecek nesillerin kendi ihtiyaçlarını karşılama yeteneğinden ödün vermeden karşılayan kalkınma olarak tanımlamaktadır. Başka bir deyişle, ekonomik büyüme, çevre koruma ve sosyal içerme arasında bir denge bulmak. Sürdürülebilir kalkınma, ekonomik büyümenin yoksulluğu azaltmak ve yaşam standartlarını iyileştirmek için gerekli olduğunu, ancak bunun çevreye veya gelecek nesillere zarar vermeyecek şekilde yapılması gerektiğini kabul eder.

Birleşmiş Milletler, sürdürülebilir kalkınmaya ulaşmak için kapsamlı bir çerçeve sağlayan 17 SKH belirlemiştir. Bu hedefler arasında sıfır yoksulluk, sıfır açlık, sağlık ve esenlik, kaliteli eğitim, toplumsal cinsiyet eşitliği, temiz su ve sanitasyon, uygun fiyatlı temiz enerji, insana yakışır iş ve ekonomik büyüme, endüstriyel yenilik ve altyapı ve yoksulluğun azaltılması yer almaktadır. Sürdürülebilir şehirler ve topluluklar... Sorumlu tüketim ve üretim, iklimin korunması, su altında yaşam, karada yaşam, barış, adalet, güçlü kurumlar ve hedefler için ortaklıklar. Ekonomik büyüme, çevre koruma ve sosyal içermenin birbirine bağlı olduğunu ve bütüncül bir yaklaşım gerektirdiğini kabul eder. Örneğin, sıfır açlık hedefine ulaşmak, yalnızca gıda üretimini artırmayı değil, aynı zamanda yoksulluk, eşitsizlik ve iklim değişikliği gibi konuları da ele almayı gerektirir.

Sürdürülebilirlik, kolektif eylem gerektiren kritik bir konudur. Birleşmiş Milletler: hükümetlerin, iş dünyasının, sivil toplumun ve bireylerin sürdürülebilir kalkınmanın sağlanmasında oynayacağı önemli bir role sahip olduğunun farkındadır. Hükümetler sürdürülebilir uygulamaları teşvik eden politikalar ve düzenlemeler çıkarır, işletmeler sürdürülebilir iş modellerini benimser, sivil toplum farkındalığı ve hesap verebilirliği teşvik eder ve bireyler günlük yaşamlarında sürdürülebilir seçimler yapar. Özetle sürdürülebilirlik, ekonomik büyüme, çevre koruma ve sosyal içerme arasında bir denge sağlamak için kapsamlı bir yaklaşım gerektiren kilit bir konudur. Hükümetler, işletmeler, sivil toplum ve bireyler tarafından uyumlu eyleme duyulan ihtiyacı kabul eder. Birlikte herkes için sürdürülebilir bir gelecek yaratabilir.

Sürdürülebilirlik esastır çünkü dünyanın kaynakları sınırlıdır ve mevcut tüketim ve üretim seviyeleri uzun vadede sürdürülebilir değildir. Mevcut yolumuza devam edersek doğal kaynakları tüketme, çevreyi yok etme ve gelecek nesillerin sağlığını ve esenliğini tehlikeye atma riskine gireriz. Günümüzün ihtiyaçlarını ödün vermeden karşılamamızı sağlayan sürdürülebilir uygulamaları benimsemek önemlidir. BM'nin sürdürülebilirliği teşvik etme çabaları önemlidir. Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine ek olarak, Birleşmiş Milletler sürdürülebilirlik konusunda farkındalığı artırmak ve eylemi teşvik etmek için çeşitli girişimler ve kampanyalar başlatmıştır. Örneğin, COP olarak da bilinen Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı, iklim değişikliğinin küresel

sorununu ele almak için hükümetleri, işletmeleri, sivil toplumu ve bireyleri bir araya getirilmektedir. Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi, şirketleri sürdürülebilir ve sosyal açıdan sorumlu politikalar ve uygulamalar benimsemeye teşvik eden başka bir girişimdir.

Birleşmiş Milletler ayrıca eğitimin sürdürülebilirliği teşvik etmede oynadığı önemli rolün farkındadır. Eğitim, bireylere sürdürülebilirliğin önemini anlama ve kişisel ve profesyonel yaşamlarında harekete geçme gücü verir. Bir Birleşmiş Milletler girişimi olan Sürdürülebilir Kalkınma için Eğitim, temel sürdürülebilirlik konularını öğretme ve öğrenme sürecine entegre ederek öğrencilerin sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunmalarını sağlayan eğitimi teşvik eder. Bununla birlikte BM'nin çabalarına rağmen sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması hala önemli zorluklarla karşı karşıyadır. En büyük zorluklardan biri, siyasi iradenin ve hükümetin sürdürülebilir politika ve uygulamaları benimseme taahhüdünün olmamasıdır. Ayrıca sürdürülebilir altyapı, teknoloji ve yenilik için büyük ölçekli yatırımlara ihtiyacımız olduğu açıktır. Bu zorlukların üstesinden gelinmesi, hükümetlerin, işletmelerin, sivil toplumun ve bireylerin sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak için birlikte çalışmasını gerektirecektir. Hükümetler, sürdürülebilir uygulamaları teşvik eden ve sürdürülemez uygulamaları caydıran politikalar ve düzenlemeler oluşturmalıdır. Şirketler sürdürülebilir iş modellerini benimsemeli ve sürdürülebilir teknoloji ve altyapıya yatırım yapmalıdır. Sivil toplum, hükümetleri ve işletmeleri sorumlu tutmalı ve sürdürülebilirlik konularında farkındalık yaratmalıdır. Son olarak bireyler günlük yaşamlarında aşağıdakiler gibi sürdürülebilir seçimler yapmalıdır: Karbon ayak izinizi azaltın, su tasarrufu yapın ve israfı en aza indirin.

İnsanlar alışkanlıklarını değiştirmez ve kaynakları sürdürülemez bir oranda tüketmeye devam ederse, sonuçlar yıkıcı olacaktır. İklim değişikliği yoğunlaşarak daha sık ve şiddetli doğal afetlere, yükselen deniz seviyelerine ve aşırı hava olaylarına neden olacak. Biyoçeşitlilik kaybı artarak birçok türün yok olmasına ve ekosistemin bozulmasına yol açacaktır. Tarımsal verimlilik düştükçe, su kıtlığı daha sık hale geliyor ve gıda güvenliğini tehdit etmektedir. Ayrıca, en savunmasız topluluklar sürdürülemez uygulamaların sonuçlarından orantısız bir şekilde etkilendikçe sosyal eşitsizlikler derinleşecektir. Bu sonuçlardan kaçınmak için bireylerin günlük yaşamlarında sürdürülebilir uygulamaları benimsemeleri gerekmektedir. Buna, kullanılmadıkları zamanlarda ışıkları ve elektronik cihazları kapatmak, enerji tasarruflu cihazlar ve ampuller kullanmak ve tek başına araba kullanmak, yürümek veya bisiklete binmek yerine toplu taşıma araçlarını kullanmak dahildir. Bireyler ayrıca kaçakları temizleyerek, su tasarruflu cihazlar kullanarak ve duş alma ve bulaşık yıkama gibi günlük aktivitelerde daha az su kullanarak su tasarrufu yapabilmelidir.

Ayrıca bireyler daha az et tüketerek, gıda israfını azaltarak ve yeniden kullanılabilir poşet, su şişesi ve kap gibi çevre dostu ürünleri tercih ederek karbon ayak izlerini azaltabilirler. Ayrıca geri dönüşüm ve kompostlama atıkları azaltabilir ve kaynakları koruyabilmelidir. Son olarak bireyler, sürdürülebilirliğe öncelik veren işletmeleri ve kuruluşları destekleyerek ve yerel, ulusal ve küresel düzeylerde sürdürülebilir politika ve uygulamaları savunarak sürdürülebilirliği teşvik edebilmelidir.

Sonuç olarak, sürdürülebilir uygulamaları benimsememenin sonuçları ciddidir ve bireyler günlük yaşamlarında sürdürülebilirliği teşvik etmek için harekete geçmelidir. Bireyler, daha az enerji ve su kullanarak, atıkları azaltarak ve sürdürülebilir iş ve stratejileri teşvik ederek herkes için daha sürdürülebilir bir geleceğe katkıda bulunabilir.

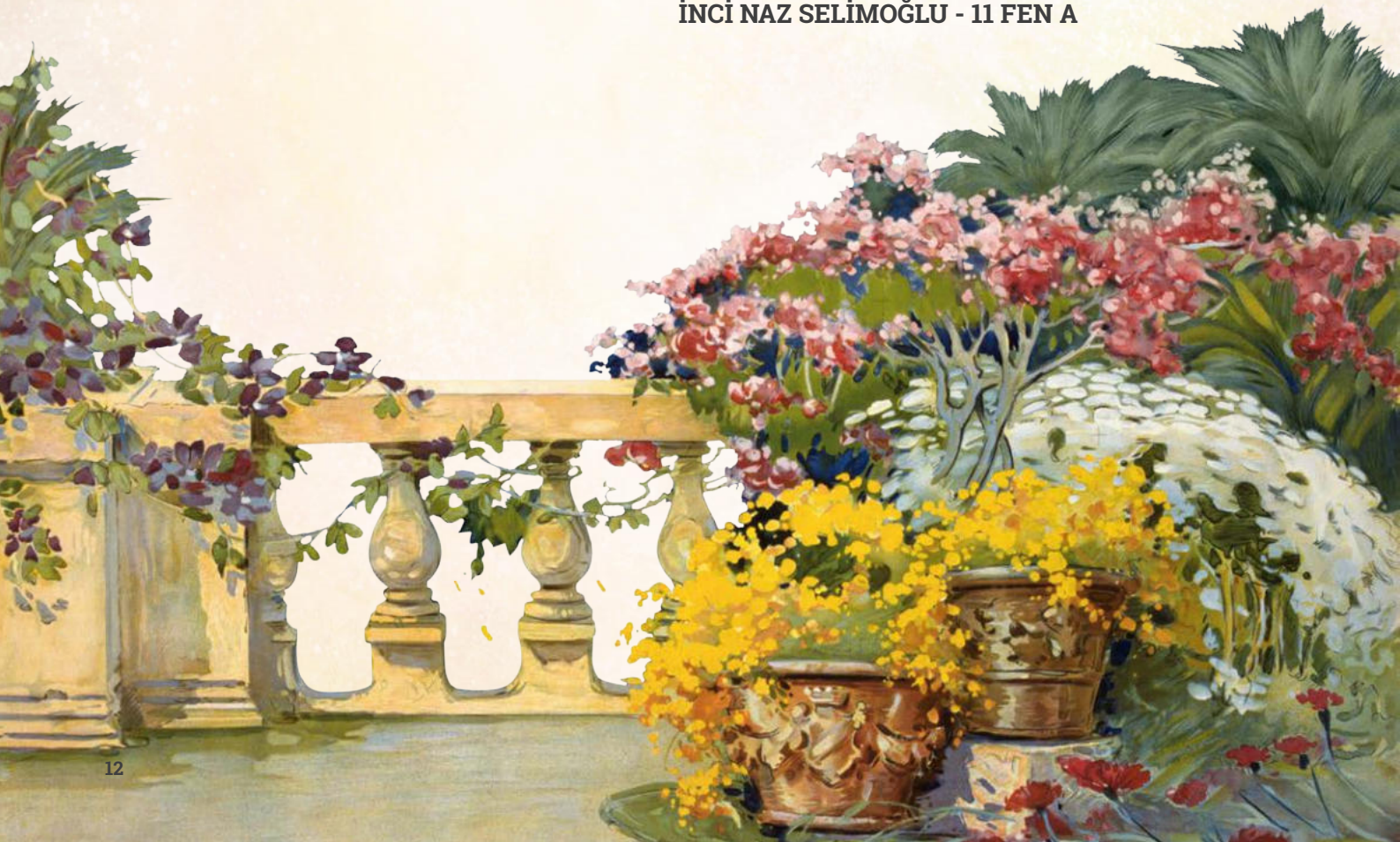
AYGÜL MELİS KÖPRÜLÜ - 12 AND E

Bir Çiçek Bahçesi

Her çiçek eşsiz derler. Benzersiz kokularıyla ve rengarenk yapraklarıyla hiçbiri birbirinin aynısı değildir. Bazen düşünüyorum, bir bahçedeki çiçek olsaydım nasıl, hangisi olurdum? Güller gibi herkesin ilgisini çeken mi, laleler gibi zarif mi, yoksa kimsenin adını bilmediği küçük bir kır çiçeği mi? Belki de rüzgârda dans eden samimi papatyalar gibi neşeli, belki bir menekşe kadar sessiz ve çekingen... Ya da sadece kendi köşesinde açan, kimse fark etmese de toprağına sıkı sıkı tutunan bir çiçek...

Etrafına bakınca bazı çiçeklerin daha parlak açtığını, bazılarının daha uzun yaşadığını, bazılarına daha çok kelebeklerin konulduğu sanılıyor. Oysa gerçekten öyle mi? Aslında her çiçek bir şekilde ışığa ulaşmaya çalışıyor. Kimi toprağını sıkıca sarıp orada kökleniyor, kimi rüzgârla dans etmeyi öğreniyor, kimi ise sessizce güneşin peşinden dönüp duruyor. Bazen, en gösterişli çiçeklerin güneşten özel ilgi gördüğünü sanıyoruz. Oysa bir bahçede her çiçeğin kendine ait bir yeri var. Kimi kokusuyla fark edilir, kimi rengiyle. Kimi rüzgârda hafifçe sallanır, kimi dimdik ayakta kalır. Ama hiçbir çiçek bir diğerinden daha az "çiçek" değildir. En gösterişli güller bile bir gün yapraklarını dökerken en narin çiçekler toprağına derin bir iz bırakıyor. Belki de mesele, hangi renkte olduğumuz ya da en çok parlayan olmak değil: Önemli olan, bir şekilde açabilmek!

İNCİ NAZ SELİMOĞLU - 11 FEN A

Gerçekten Yaşamak

Herkesin kendisinin başkahramanlık yaptığı bir hikâyesi var. Var olmasına var ama ne kadarından memnunuz ya da ne kadarından memnun olmamız gerek? Bence memnun olmadığımız bir yaşamı sürdürmek sadece yeise sebebiyet verir. Yaşadığımız her bir saniyedeki anlamları bulmak, yaşamın ne anlama geldiğini çözmemize yardımcı olur. Anlamı anlaşılmayan bir yaşam gerçek bir yaşam değildir fikrimce.

Yaşandığı sürece keyifle yaşanmalı. "Yaşıyorsak eğlenelim." olmalı hayattaki mottomuz. Böylece negatif yönlerdense pozitif yönlere odaklanmak kolaylaşacaktır. Keza hayata nereden bakıldığı da çok önemlidir. Dünya bize hangi renkle gözükmeli karar vermeliyiz. Bu renkleri görmeyi, yaşamayı bilmeliyiz. Körü körüne değil de göre göre yaşamalıyız.

Hayatın anlamı bizim baktığımız kadardır. Ne kadar çok bakar da görürsek hayat, o kadar kendini açık eder. Gizemli kısımları görmek için de her bir duyguyu yaşayabildiğimiz kadar yaşamak gerek. Ne yaşadığını bilerek yaşamalı insan. Nedenini bilmeden geçen, rutine binmiş bir hayat, boş bir hayattır. Her anının kişinin şu anki kişiliğinde bir izi vardır. Kişi fark etsin ya da etmesin her anın tahteşuura bir damgası vardır. Geleceğe şekil vermeyecek hiçbir an olmamıştır.

"Şimdiki aklım olsa pişman olduklarımı tekrarlamazdım. Pişmanlıklarım olmasaydı da şu anki aklım olmazdı." diye boşuna denmemiştir.

Deneyimlerle hayat şekillendirilir. Evvela pişman olmak kötü bir his fakat pişman olmasaydık da nasıl pişman olunacağını bilemezdik. Pişmanlıklardan bir şeyler öğrenemezdik.

Bazen insanların etrafını aynalarla çevirip onları o daracık alana hapsetmek istiyorum. Belki böylece ne kadar vasatın altı bir durumda olduklarının farkına varırlar. Biraz olsun durup, düşünüp de kendilerini anlayabilirler. Kişi, kendini anlamlandıramadığı sürece kimseden kendisini anlamasını beklememeli. "Ben kimim?" sorusu her gün sorulmalı. Her gün farklı bir cevap alacaksınız. Bir gün mutlu bir gün mutsuzsunuzdur. Bir gün göklerdeyseniz diğer gün en diptesinizdir. Bu böyledir.

Nefes aldığımızın bile farkında olmaz olduk. Arada nefeslerimizi bile dinlemek lazım. Her nefeste içimizde yer edinen hava bile etkiler yaşantımızı. Doğru nefes almamak hem akciğerleri hem bizi yıpratır. Bazen durup da nefeslerimize dikkat etmek lazım.

Hayatın hızına ayak uydurmaya çalışmak da bizi yıpratıyor. Herkesin acelesi var. Herkesin bir şeyi yapmak için bir mühleti var. Ruhumuz ise dolu cinnet. Ondandır ki yaşama yetişeceğiz diye kendimize geç kalmalarımız. İlk durağımız da son durağımız da kendimiz olması gerekirken duraklar sürekli değişiyor. Okul oluyor, iş oluyor, dışarısı oluyor. Bunların ara duraklar olması gerekiyor. Hayatın bize verdiği yolculuk parası bitmeden son durağa kendi kendimize ulaşmak gerekiyor.

Hayat, hayat... Milyonlarca tanım yapılabilir. Keza yapılıyor da lakin hepsi boşunadır aslında. Okuduğunuz onca satır boşunaydı. Neden mi? Anlatayım: Hayata kendi tanımını bulamamışsa bir insan, o insan yaşamıyordur. Hayat herkese göre değişir ancak şairin de dediği gibi "Yaşamak şakaya gelmez, büyük bir ciddiyetle yaşayacaksın!". İşte hayat bundan ibarettir.

İKRA SUDE KURT - 11 AND E

Kendini Tanıma Yolculuğu

İnsan, doğduğu ilk andan itibaren bir yolculuğun içindedi: Kendini tanıma yolculuğu. Bu yolculuk kimi zaman yaşanmışlıklarla, kimi zaman bir sanat eserinde kişinin kendinden izler bulmasıyla kimi zaman da içsel sorgulamalar ile şekillenir. Kendimizi keşfetmek, hayatın içinde kaybolmadan kendi yolumuzu çizebilmektir.

Sanat, bu yolculukta en sadık rehberlerden biridir çünkü her eser bir duygunun yansımasıdır. Bir şairin dizeleri tercüme eder duygularımızı, bir ressamın fırça darbelerinde hislerimizi görürüz. Bazen bir şarkının sözlerinde buluruz kendimizi. Sanat yalnızca hislerimizi görünür kılmaz, fark edemediklerimizi de gün yüzüne çıkarır. Bu yüzden kendini tanıma yolculuğunda en değerli yollardan biri sanata başvurmaktır. Geçmişimiz de bu yolculukta en önemli duraklardan biridir. Yaşadıklarımız, aldığımız kararlar, karşılaştığımız insanlar bizi biz yapan parçalardandır. Her deneyim, kendimizi inşaa etme sürecinde bize bir tuğla ekler. Çocukken okunulan kitaplar, izlenilen filmler; hepsi karakterimizin temel taşlarını oluşturur. Geçmişimiz tabii ki her zaman güzel anılarla dolu değildir. Kayıplarımız, başarısızlıklarımız... Kendimiz olmamızda yaşanılan acı olaylar da büyük yer kaplar. Hatta acılarımız bizim bu yolculukta en kıymetli yol göstericimiz olabilir. Bazen yüzleşmek zordur, böyle zamanlarda önemli olan geçmişimizi tüm yönleriyle kabul edebilmek, bir pusula olarak görebilmektir.

Kendimizi tanımak; bir varış noktası değil ömrümüzün sonuna kadar süren bir yolculuktur. Sanat bize ayna tutar, yaşadıklarımız bizi inşaa eder, geçmişimiz bize "bizi" hatırlatır. Zamanla değişiriz, bazen kaybolur bazen yeniden doğarız. Ancak yaşadığımız her bir an bu hikâyenin parçasıdır. Bu yolculukta asıl önemli olan cesur olmak, her halimizle kendimizi kabul edebilmektir.

ZEYNEP ÇETİN - 11 AND E

PERSEPHONE VE HADES EFSANESİNİN SEMBOLİK YÖNÜ

Persephone ve Hades efsanesi, Yunan mitolojisinin en derin ve sembolik hikayelerinden biridir. Bu efsane; doğanın döngüsü, yaşam ve ölüm, ışık ve karanlık gibi karşıt kavramlar arasında dengeyi temsil eder. Persephone'nin hem yeryüzünde hem de yeraltında geçirdiği zaman, mevsimlerin değişimini ve doğanın döngüsünü sembolize eder. Onun varlığı, yaşamın geçici doğasına ve insanların doğayla olan bağlantısına ışık tutar.

Efsaneye göre Persephone'nin Hades tarafından kaçırılması, yaşamın öngörülemezliği ve kayıplarının kaçınılmazlığına bir göndermedir. Hades'in yeraltı dünyası, ölüm ve karanlık ile özdeşleştirilirken Persephone'nin yeryüzündeki hayatı, yaşamın neşesi ve bereketiyle ilişkilendirilir. Bu durum, "yaşamın ve ölümün birbirini tamamlayan döngüsü"nü (Kirk, 1974, s. 92) ortaya koyar. Persephone'nin yeraltına inmesi, doğanın geçici bir ölümü simgelerken bahar geldiğinde yeniden doğuşu ve doğanın canlanmasını ifade eder. Bu, efsanenin en güçlü sembolik anlamlarından biridir.

Persephone'nin hem Hades hem de annesi Demeter ile ilişkisi, kadınların doğası ve toplumsal rollerine dair önemli mesajlar taşır. Persephone, bir yanda kadınsı cinselliği ve yaşamı temsil ederken diğer yanda Hades'in yanında geçirdiği zaman, kadınların hayatın karanlık ve zor yanlarıyla yüzleşmesini simgeler. "Bu ikilik, kadınların hem yaşamı hem de ölümü deneyimleme yeteneklerini vurgular" (Morford & Lenardon, 2010, s. 245). Persephone'nin yeraltına inmesi, bir tür kişisel dönüşümü ve büyümeyi de temsil eder zira yeraltı dünyası, kişinin içsel karanlıklarıyla yüzleşmesini gerektiren bir yerdir.

Efsanede; Demeter'in kızı için duyduğu özlem, annelik ve kayıplar arasındaki bağı sembolize eder. Demeter'in kızı için yaşadığı yas, doğanın değişimlerini etkileyen güçlü bir duygudur. Bu bağlamda, "Demeter ve Persephone arasındaki ilişki, annelik ve doğanın döngüselliği üzerine derin bir içgörü sunar" (Burkert, 1985, s. 155). Demeter'in yas tutması, insanların doğayla olan derin bağlantısını ve bu bağın kırılmasının sonuçlarını gösterir.

Persephone'nin baharda yeryüzüne dönerken yaşadığı dönüşüm, bireylerin yaşamları boyunca karşılaştıkları zorluklardan sonra yeniden doğma yeteneğini simgeler. Bu dönüşüm hem kişisel hem de toplumsal bağlamda büyümeyi ve gelişmeyi temsil eder. "Her kışın ardından gelen bahar, umut ve yenilenmenin sembolüdür" (Kirk, 1974, s. 99). Efsane, bu şekilde yaşamın zorluklarına karşı bir direniş ve yenilenme hikayesini sunar.

Persephone ve Hades efsanesi, sembolik anlamlar açısından zengin bir metin olarak öne çıkar. Doğanın döngüsü, yaşam ve ölüm, annelik ve bireysel dönüşüm gibi temalar, bu mitin derinliğini ve evrenselliğini artırır. Efsane yalnızca antik Yunan toplumunun değil aynı zamanda günümüz insanının da iç yolculuğunu ve doğayla olan ilişkisini anlaması için önemli bir referans noktasıdır.

DURU AĞACIKLAR - HZ FEN A

Eğitimde Fırsat Eşitsizliği ve Toplumsal Adalet

Eğitim, Türk Dil Kurumunda çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine okul içinde veya dışında, doğrudan veya dolaylı yardım etme; terbiye olarak tanımlanmıştır. Çoğu bireye göre bireyin bilgi, beceri, değer, davranış ve tutumlar kazanarak kendini geliştirdiği, topluma uyum sağladığı ve yaşamını şekillendirdiği sistemli bir süreç olarak görülen bu kavram içinde bulunduğu süreçte yalnızca akademik bilgiyi kapsamakla kalmaz aynı zamanda bireyin sosyal, kültürel ve etik değerleri edinmesine de olanak tanır. Eğitimin temel amacı, bireylerin kendi potansiyellerini en üst düzeye çıkarmasını sağlamak ve onları yaşadıkları toplumun aktif ve bilinçli birer üyesi haline getirmek gibi başlıca temel etkenlere sahip olmasına rağmen dünya genelinde eğitime erişemeyen birçok çocuk söz konusudur. Bu durumda birey ve toplumlar arasında fırsat açısından uçurum derinleşir ve sosyal eşitsizliklere ek olarak eğitimde eşitsizlikler de ortaya çıkar. Eğitimde eşitsizlik sosyal adaletin de günden güne sağlanmasını hedeflerken ne yazık ki gelişen teknolojide sosyal adaletin sağlanması zorlaşmaktadır.

Eğitimde eşitsizliğin birden çok nedeni söz konusudur. Bunlardan başlıca olanlar; ekonomik, coğrafi, sosyal ve kültürel faktörler , eğitim politikaları ve yönetime ek olarak teknolojik erişim farklılıklarıdır. Her bir temel faktörü detaylı incelersek daha fazla eşitsizliğe erişiriz. Ekonomik faktörler açısından gelir düzeyi düşük ailelerin çocuklarının kaliteli eğitim alabilecekleri kurumlara erişimi diğerlerine oranla daha zordur. Özel okullara erişimin kısıtlı olması, ders materyallerinin maliyetli olması, eğitim için gerekli kaynakların tamamının ücretsiz veya cüzi bir miktar ile karşılanamaması bu düşük gelirli aile evlatlarını dezavantajlı kılmaktadır. Ayrıca düşük gelirli ailelerin çocukları, eğitim hayatları boyunca çalışmak zorunda kalabilir fakat nitelikli eğitime sahip birçok öğrenciyi geçemeyebilir. Bu durumda motivasyonunu düşürerek akademik başarılarını olumsuz etkileyebilir. Ekonominin yanı sıra coğrafi faktörler de söz konusudur. Kırsal ve eğitim merkezlerine uzak bölgelerde yaşayan öğrenciler, eğitim olanaklarına erişimde büyük zorluklar yaşayabilir. Şehir merkezlerine ulaşım zor veya imkânsız olabilir bu nedenle şehir merkezlerine kıyasla bu bölgelerde eğitimin alt yapısı ve kaynaklar yetersizdir. Öğretmen açığı fazla olabilecek olup dijital öğrenme süreçlerini kolaylıkla takip edemezler. İnternet ve bilgisayar erişimi sınırlı olabileceğinden mütevellit özellikle dijital süreçlerde dezavantaja sahip olurlar. Dijital kaynaklara erişim sadece coğrafî faktör kaynaklı olmayıp ekonomik koşullar bağlamında da incelendiğinde olumsuz bir sonuca varılabilir. Cinsiyet eşitsizliği, etnik köken ve kültürel farklılıklar sebebiyle de birçok eşitsizlik oluşabilir. Bazı kültür ve toplumlar incelendiğinde kız çocuklarının eğitime erişimi engelleniyor olabilir. Bunun yanı sıra etnik azınlık gruplara mensup bireyler hâlâ büyük bir problem yaşayıp eğitime erişemeyebilir. Dil bariyerleri ve kültürel farklılıklardan kaynaklı eğitim sürecinde avantajsız konuma düşebilir. Engelli bireylerin eğitimi için yeterli olanaklar sağlanamaz. Bunların sağlanamamasının tamamı altyapı eksikliği veya uygun eğitim ortamının sağlanamamasıdır. Eğitim sistemleri iyi planlanmaması da eğitimde bir eşitsizliğe sebep olmaktadır. Eğitim yatırımlarının yetersiz olması, okul binalarının fizikî şartlarının kötü olması, ders içeriklerinin güncellenmemesi ve öğretmenlerin eşit şekilde dağıtılmaması da birer sebep olup eşitsizliği derinleştirmektedir. Aynı zamanda merkezi sınav sistemlerinin bazı öğrencilere avantaj sağlaması ve rekabetçi eğitim sistemlerinin düşük gelirli ve dezavantajlı grupları daha zor durumda bırakması da önemli bir etkendir. Teknolojik erişim farklılıkları ise günümüzde eğitimde teknolojinin önemi giderek arttırsa da ne yazık ki günümüzde dijital araçlara ve internete erişimin eşit olmaması, eğitimdeki fırsat eşitsizliğini bir

kez daha gözler önüne sermektedir. Bilgisayar, tablet ve internet erişimi olmayan öğrenciler, çevrim içi eğitim materyallerinden ve kaynaklarından yararlanamazken ekonomik durumu daha iyi olan öğrenciler bu araçlara kolayca ulaşabilmektedir. Bu sebeplerden ve doğurdukları sonuçtan da anlaşıldığı üzere eğitimde eşitsizlik, toplumların gelişimini olumsuz etkileyen ve bireyler arasındaki fırsat farklılıklarını derinleştiren büyük bir sorundur. Bu durum yalnızca bireysel başarıyı değil eş zamanlı olarak toplum içerisindeki refahı ve sürdürülebilir kalkınmayı da doğrudan etkiler. Eğitime erişimde yaşanan adaletsizlikle yukarıdaki sebeplerden de anlaşıldığı üzere özellikle düşük gelirli ailelerden gelen bireyler, yeterli eğitim olanaklarına sahip olamadıkları için toplumsal hayattan olumsuz etkilenirler. Toplumun devamlılığını ve kalitesinin temelini oluşturan eğitimin herkes için eşit olması gerekmektedir. Eğitimde fırsat eşitliği sağlanmadan sosyal adalet ve ekonomik kalkınmanın tam anlamıyla gerçekleşmesi mümkün değildir. Bu nedenle, eğitimde eşitliği sağlamak yalnızca bir sosyal sorumluluk değil aynı zamanda sürdürülebilir bir gelecek için zorunluluktur. Eğitimdeki fırsat eşitliğinin sağlanması yalnızca bireylerin yaşamlarını iyileştirmekle kalmaz, aynı zamanda toplumsal kalkınmayı hızlandırarak daha adil ve sürdürülebilir bir gelecek inşa edilmesinde toplumsal katkıda bulunur. Eğitimdeki eşitsizlikleri gidermek için hem yerel hem de uluslararası düzeyde çeşitli politikalar ve projeler geliştirilmeli; devletler, sivil toplu kuruluşları, özel sektör ve bireyler bu sürece aktif olarak dahil edilmelidir. Öncelikle, hükümetlerin eğitim yatırımlarını artırarak her bireyin eğitim hakkına erişimini güvence altına alması gerekmektedir. Eğitim altyapısının iyileştirilmesi, özellikle kırsal bölgelerde yeni okulların inşa edilmesi ve mevcut okulların fiziksel koşullarının iyileştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bunun yanı sıra, öğretmenlerin daha eşit şekilde dağıtılması ve niteliklerinin artırılması da eğitimde fırsat eşitliği açısından kritik bir adımdır. Sivil toplum kuruluşları ise özellikle dezavantajlı grupların eğitime erişimini kolaylaştırmak için burs programı, ders destekleri ve dijital öğrenme fırsatları sunup önemli bir rolü üstlenebilir. Sivil toplum örgütlerine ek olarak özel sektörlerde eğitimde yapılan yatırımları artırarak teknolojiye erişimi olmayan öğrencilere bilgisayar, tablet ve internet gibi olanaklar sağlanabilir. Eğitim teknolojileri giderek daha büyük bir rol oynadığından her öğrencinin bu araçlara ulaşabilmesi için kamu-özel sektör iş birlikleri artırılmalıdır. Kurumların yardımının yanı sıra toplumsal farkındalık çalışmaları düzenlenebilir. Cinsiyet eşitsizliği temelli oluşan eğitim eşitsizliğine yönelik bilinç arttırılıp özellikle kız çocuklarının ve dezavantajlı grupların eğitime erişimini destekleyen kampanyalar düzenlenmelidir. Ebeveynlerin eğitime olan duyarlılığı artırılarak çocuklarının eğitim sürecine aktif katılımı sağlanmalıdır.

Özetle eğitimde eşitsizlik, toplumların kalkınmasını engelleyen büyük bir sorundur ve bu sorunun çözülmesi, sürdürülebilir bir geleceğin inşa edilmesi için oldukça önemlidir. Eğitime erişimdeki eşitsizliklerin azaltılması için altyapı yatırımları yapılmalı, düşük gelirli aileler için finansal destek programları oluşturulmalı ve dijital araçlara erişim artırılmalıdır. Ayrıca öğretmenlerin eğitimde fırsat eşitliğini sağlayacak şekilde donatılması, cinsiyet eşitliği konusunda farkındalık yaratılması ve eğitim politikalarının kapsayıcı hale getirilmesi gerekmektedir. Bu adımlar atıldığında eğitimdeki eşitsizlikler ortadan kalkar ve her bireye eşit fırsatlar sunulmuş olur. Eğitimde fırsat eşitliği sağlanmadan toplumsal adalet ve ekonomik kalkınmanın tam anlamıyla gerçekleşmesi mümkün değildir. Toplumun yanı sıra bireysel olarak da eğitimde fırsat eşitliği sağlanabilir. Örneğin gönüllü olarak sivil toplum kuruluşlarına destek vermek, aileler olarak çocukların eğitim sürecine daha fazla katılım göstermek, sorunları konusunda sesini duyurmak birer bireysel çözüm olabilir. Unutmayalım ki eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak sadece bireysel değil toplumsal bir sorumluluktur. Bu eşitsizlikleri gidermek için toplumsal düzeyde daha fazla iş birliği yaparak herkesin eşit fırsatlar ile eğitim alacağı bir geleceğe adım atabiliriz. Eğitimdeki eşitsizliği ortadan kaldırmak, toplumun kalkınmasına ve bireylerin potansiyellerini gerçekleştirmesine olanak tanır. Bu, sürdürülebilir bir geleceğe ulaşmanın temel taşıdır.

BADE KURUOĞLU - 11 FEN A

Genç Stalin'in Bilinmeyenleri

Iosif Vissarionovich Stalin, 1878 yılında Gürcistan'ın Gori kasabasında, ayakkabıcı bir babanın oğlu olarak dünyaya geldiğinde bu adamın dünyanın süper güçlerinden birisinin diktatörü olacağını kim bilebilirdi? Özellikle babası hiç tahmin edemezdi. Çünkü babası , Stalin'in devrimci hayallerini öğrendiğinde, "Sen mi devireceksin II. Nikolay'ı?" diye onunla alay etmişti. Çelikten kalbe sahip bu adamın kalbi gerçekten de çelikten miydi? 1953'te, ölümüne kadar çoğu kişi tarafından bilinmeyen anıları ve yaptığı pek çok faaliyet oldu. Bu yazıda Stalin'in gençliğine dair bazı ilginç bilgiler verilecektir:

Stalin'in annesinin en büyük hayali oğlunu papaz okulunda okutmaktı. Böylece Stalin, Tiflis'teki papaz okulu için sınava girdi. Yüksek bir başarı göstererek buradan kabul aldı. Tiflis'e taşınmak durumundaydı, annesi ona her türlü destekte bulunmuştu. Papaz okulunda yatılı okuyacaktı. Özellikle ilk seneler üstün başarı göstererek derece alıyordu. İlk yılında örnek öğrenci oldu ve çeşitli derslerden 5s notunu aldı, alınabilecek en yüksek nottu bu. İlerleyen yıllarda derslere olan ilgisi azalmıştı. Marksizm ile tanıştı ve yolunu belirledi. İleriki yıllar da daha düşük notlar alıyor ve kural dışı eylemlerde bulunmaya başlamıştı. Okulda yasak olan kitapları okuyordu. Genelde Batı edebiyatı eserleriydi bunlar, evet belki ilginç gelecek ancak Stalin okumayı her zaman severdi. Batı edebiyatına ait birçok kitap, okulda yasaktı. İronik olan şudur ki ileride ateist bir devletin başkişisi, dini eğitim almıştır. Nitekim Stalin, ilerleyen yaşlarında konu hakkında, "Papaz okuluna giden arkadaşlarımla ateist olmuştuk, ben ilk yıl ateist oldum." ifadelerinde bulunmuştur. 1933-1945 yılları arasındaki ABD başkanı Franklin D. Roosevelt, "Sizce de Stalin'de farklı bir şeyler yok mu? Onun yapısında hepimizin hissettiği o sempatik mizacı açıklayan şey bu mu acaba?" demiştir. Stalin'in bu "nazik Hristiyan tavrı" aldığı dini eğitimin bir yansıması olabilir. Ateist olmasına rağmen aldığı dini eğitim onda bir etki bırakmıştı belli ki.

Stalin, Marksizm ile atıp tutuştuğu zamanlarda partiyi finanse etmek için çeşitli faaliyetlerde bulundu. Satış stantları kurdurtuyor, bağış topluyor, poster dağıtıyordu. Bunlar şaka elbette! Partiyi finanse etmek için her türlü yola başvurmuştu. Haraç kesme, sabotaj, grev, rüşvet, banka soygunu... Aralarında en sıra dışı olanı banka soygunu belki de. Stalin, yoldaşlarıyla beraber Tiflis Bankasının soygununu planlamıştı; bankaya yüklü miktarda para getirileceğini öğrenince hemen işin başına geçti. Her şeyin arkasında Stalin vardı fakat Stalin'inin de organizasyondan sorumlu tuttuğu bir yoldaşı vardı. Bu, Simon adında birisiydi ve takma adı "Kamo" idi. Soygun başarıyla gerçekleşti ve partiye yaklaşık 3,5 milyon dolar kazandırıldı. Kamo'nun iddiasına göre Stalin, soygunu Golovinskiy Bulvarı üzerindeki bir malikanenin avlusunda sigara içerek izlemişti.

Stalin, sahip olduğu çelik kalbiyle bilinir demiştik. Yani duygusuz, sert bir adam olarak lanse edildi hep. Bununla beraber bir aşk adamıydı da. Gençliğinde Ekaterina adında bir kıza ilk görüşte aşık olmuştu. Aynı durum kız için de geçerliydi. İlişkileri ilerledi ve en sonunda dünya evine girdiler. Yakov adında bir çocukları da oldu. Fakat mutlulukları uzun sürmedi. Stalin, Tiflis'te yakalanma ihtimalinin yüksek olduğunun farkına varınca faaliyetlerini Bakü'de devam ettirme kararı aldı. Rusya'nın petrol başkentine taşınmaktaydı. Fakat yaptığı büyük hata, eşini de yanına almak oldu. Bakü'nün sıcak havası yenidoğan bebeklerine iyi gelmeyecekti. Buna rağmen Stalin, eşini ve bebeğini beraberinde götürdü. Çok geçmeden Ekaterina tifüse yakalandı. Stalin apar topar Tiflis'e götürdü onu. Fakat iyileştirmek için ne çaba gösterdiyse nafile. Sancılı ishalleri vardı; kan, sıvı kaybediyordu. 22 Kasım 1907'de çok sevdiği aşkı Ekaterina, kendi kollarında hayatını kaybetmişti. Bu kayıp Stalin için ağır bir darbe olup Stalin'i birkaç ay depresyona soktu. Arkadaşları, intihar etmesin diye silahına el koymuşlardı. Hayatı boyunca unutamayacağı bir acıydı bu. En büyük acısı ise onun ölümünden kendisini sorumlu tutmasıydı.

Hayatı, ilginç hadiselerle dolu Stalin, Kafkasya'nın bir köyünden Kremlin'e olan yolcuğu sırasında birçok değişik olayla karşılaştı. Yıllarca yakalanma tehlikesiyle yaşadığı zorluklar ve idealleri için ortaya koyduğu kararlılık, en sonunda meyvesini vermişti.

(Bu yazı kaleme alınırken Simon Sebag Montefiore'un kaleme aldığı "Stalin" biyografi serisinden yararlanılmıştır.)

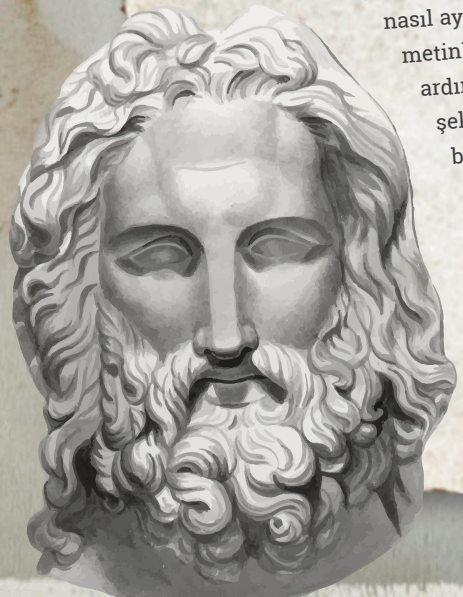
KADİR ERDEN - 9 FEN A

TRUVA EFSANESİNİN PEŞİNDE: MİTOLOJİ Mİ, GERÇEK Mİ?

Tarih boyunca efsaneler ve gerçeklik iç içe geçmiş, zamanla birbirinden ayırt edilmesi zor hale gelmiştir. Truva Savaşı da bu tartışmaların merkezinde yer alan en önemli olaylardan biridir. Homeros'un "İlyada" destanında anlatılan bu savaş, binlerce yıl boyunca tarihçilerin, arkeologların ve mitologların ilgisini çekmiş, sayısız araştırmaya konu olmuştur. Peki, Truva Savaşı gerçekten yaşandı mı yoksa yalnızca bir mit mi? Bu soru, tarih biliminde önemli bir yere sahiptir. Mitolojik anlatıların arkasındaki gerçekliği araştırmak, insanlık tarihinin derinliklerine ışık tutmak açısından büyük önem taşır. Günümüzde tarihçiler ve arkeologlar, antik kaynaklar ve arkeolojik buluntular ışığında bu tür olayları analiz etmekte, efsanelerin ne ölçüde gerçek tarihle örtüştüğünü anlamaya çalışmaktadır.

Truva Savaşı'nın en ünlü unsurlarından biri şüphesiz Truva Atı'dır. Ancak bu atın gerçekten var olup olmadığı konusu hala tartışmalıdır. Kimi uzmanlar, bunun aslında bir savaş taktiği olarak kullanılmış bir kuşatma aracı olabileceğini düşünürken bazı mitologlar ise Truva Atı'nın bir metafor olabileceği ihtimalini öne sürmektedir. Örneğin, bazı araştırmacılar Truva Atı'nın Truva'yı yerle bir eden büyük bir depremi simgelediğini iddia etmektedir. Truva, sismik hareketlerin yoğun olduğu bir bölgede konumlanmaktadır ve tarih boyunca büyük depremlerle sarsılmıştır. Bazı tarihçiler ve jeologlar, Truva'nın yıkımının bir doğal afet sonucu gerçekleşmiş olabileceğini öne sürmektedir. Eski çağlarda insanlar, doğa olaylarını tanrıların gazabı veya mitolojik unsurlarla açıklama eğiliminde olduklarından Truva Atı'nın aslında bu felaketi anlatan bir sembol olabileceği düşünülmektedir. Zeus'un at ile ilişkilendirilmesi ve Yunan mitolojisinde atın birçok doğaüstü olayla bağlantılı olması bu görüşü destekleyen argümanlardan biridir. Eğer bu teori doğruysa Truva Atı sadece bir savaş hilesi değil aynı zamanda doğal afetlerin yıkıcılığını anlatan bir metafor olarak da kabul edilebilir. Bunun yanı sıra, Truva'nın yıkımından kurtulan Truvalıların Antik Roma'nın ataları olabileceği yönündeki görüşler de tarih boyunca tartışılan konular arasındadır. Efsaneye göre Truva Savaşı'ndan kaçan Aeneas ve beraberindeki Truvalılar, İtalya'ya göç ederek Roma'nın temellerini atan halkın ataları olmuştur. Bu anlatı, Roma mitolojisinde de yer almakta ve Truva'nın yalnızca bir yıkım değil aynı zamanda yeni bir başlangıç olduğu fikrini pekiştirmektedir. Truva, aynı zamanda Doğu-Batı çatışmasının da sembolü olarak görülmüştür. Bazı tarihçiler, bu savaşın yalnızca antik çağda yaşanan bir mücadele değil aynı zamanda tarih boyunca süregelen kültürel ve siyasi çatışmaların bir yansıması olduğunu savunmaktadır. Hatta Birinci Dünya Savaşı sırasında Çanakkale Cephesi'nde savaşan İngiliz askerlerinden birinin Osmanlı kuvvetlerine karşı saldırı düzenlerken "Truva tekrar yıkılıyor" dediği rivayet edilir. Bu anlatı, Truva'nın tarih boyunca birçok farklı bağlamda ele alındığını ve yalnızca bir savaş anlatısı olmaktan öte, medeniyetlerin çatışmasını simgeleyen bir unsur haline geldiğini göstermektedir. Truva Savaşı'nın tarihsel gerçekliğiyle ilgili yapılan çalışmalar, geçmişin nasıl aydınlatılabileceği konusunda önemli ipuçları sunmaktadır. Arkeolojik kazılar, eski metinler ve modern analiz yöntemleri sayesinde tarih yeniden yazılmakta, mitlerin ardındaki gerçekler gün yüzüne çıkmaktadır. Tarihsel olayların efsanelerle nasıl şekillendiğini ve mitlerin gerçek tarihin bir parçası olup olmadığını anlamak, tarih biliminin en önemli araştırma alanlarından biri olmaya devam etmektedir.

Truva Atı gerçekten var mıydı, yoksa yalnızca bir metafor muydu? Truva Savaşı gerçek miydi, yoksa yalnızca bir efsane mi? Bu soruların kesin yanıtları hâlâ bilinmese de yapılan araştırmalar ve yeni keşifler, tarih ile mitolojinin kesiştiği noktaları anlamamıza yardımcı olmaktadır. Belki de Truva Atı, sadece bir efsane değil geçmişin bize bıraktığı en büyük bilmecelerden biridir.

ELİF BERİL ERTAN - HZ FEN B

ELEŞTİRİ

Kırmızı Perdenin Ötesinde: Afife Tiyatro Analizi

Sahnede parlayan bir kadının varolma mücadelesine sadece sahnede değil sahne arkasında, hayatı boyunca da sürdürdürdüğüne şahit olduğumuz; sahne ışıklarıyla kadın olma mücadelesi hakkındaki duygularını parlatan Afife Jale'nin varoluş mücadelesi gerçekten etkileyici. Oyunda Afifenin hayatı, tutkusu uğruna yaşadığı zorluklar toplumlarda yıllardır süregelen, kadınların özgün ve özgürce, baskı altında kalmadan, güneşi göklerine sis gelmeden yaşamanın uğruna verdikleri inanılmaz mücadeleleri anlatmayı amaçlıyor. Oyunda Türk kadınlarına cesaret vermiş ve ilham kaynağı haline gelmiş böylesine değerli bir sanatçının tiyatro yolculuğu, toplumda kadınların yeri ve değeri kavramlarına bağlayarak anlatılır.

Afife Jale'nin 17 yaşındayken gayrimüslim kadınların müslüman ve gayrimüslim erkeklerin içinde bulunduğu bir tiyatro kurumuna kabul edilmesinin ardından İstanbul'un işgali gerçekleşti. Bunun üzerine Afife, bir tiyatro oyuncusu seçme sınavına daha girdi ve kazandı ancak müslüman olması sebebiyle alınmadı. Afife tutkusunu elden bırakmadı, ona sıkıca sarılarak kendini tiyatroculuk alanında geliştirmek uğruna çok çabaladı. Ancak üyesi olduğu kurumun yönetimi gösterilerde sahne almasına kesinlikle izin vermedi.

Bu olaydan sonra Afife bir akşam farklı bir sahnede, rolün gerçek sahibi olan gayrimüslim kadın Eliza'nın hastalanması sebebiyle onun yerine bu oyunda erkek bir karakteri canlandırdı, Afife o kadar tutkuluydu ve istekliydi ki rol uğruna canı kadar sevdiği saçlarını feda etti. Aslında bu canlandırma Afife Jale için tüm olayların düğümlenme noktasıydı. Afife Jale'nin gerçek kimliği bu oyunun ardından açığa çıktı. Kimliğinin bilinmesi önce tüm müslüman kadınların sonra Afife Jale'nin kırmızı perdenin arkasına itilmesine, tutkusunun elinden koparılmasına sebebiyet verdi.

Afife Jale'nin olanlara rağmen tutkusuyla arasına girmesine izin verdiği tek şey vardı: cesareti.

Afife adlı tiyatro oyununda Afife başından geçen tüm zorluklara rağmen kimsenin onun sesini kısmasına, onu durdurmasına, ifade özgürlüğüyle arasına perde çekmesine kesinlikle izin vermedi. Jale, içinde bulunduğu toplumun düşüce yapısı sebebiyle engellenmeye çalışıldı ancak toplumun farkında olmadığı şey şuydu: Bir kadını tutkusundan uzaklaştırmak; onun farkındalığını, cesaretini azaltmaz ve onun tutkusundan vazgeçmesini sağlayamazdı. Kadınlar sanılandan çok daha güçlüydüler.

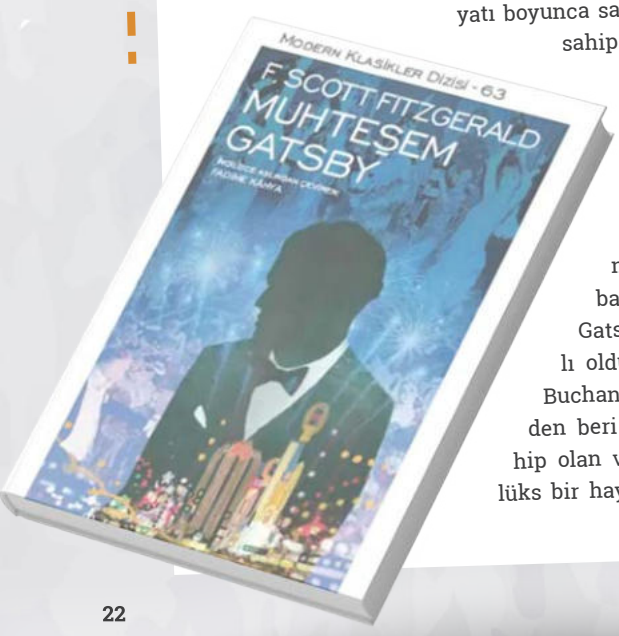
Parçası olduğu topluma tutkusu yoluyla, tutkusu uğruna başkaldıran Jale, kimlik sebebiyle kimsenin yargılanmaması gerektiğini savundu. Afife Jale kadınların düşüncelerinin önemsenmediğini ancak davranışlarının engellendiğini, kendilerini özgür hissettikleri yegâne alanların durmaksızın bir şekilde onlar için bir zindana dönüştürüldüğünü dünyadaki cinsiyet adaletsizliğinin sebep ve sonuçlarını yaşamaları sonucunda derinden hissetmeye, sorgulamaya başladı. Afife, Afife Jale 'nin bu duygularının kırmızı perdelerin ötesinde olduğunu derinlemesine hissettiren, toplumdaki cinsiyet adaletsizliğinin insanların düşünce özgürlüklerinin tutkularına demir vurarak kısıtlanması şeklinde dış dünyaya yansıtılmasının sebeplerini sorgulamaya sürükleyen muhteşem bir yapıt. Bu eser, toplumdaki kadınların yerinin anlaşılmasını da sağlıyor. "Bu dünyada kadın olmanın gereği; var olmak istiyorsan yanman gerek; yanarken peşinden gelenlerin yolunu aydınlatman, kendini feda etmen gerek." Afife Jale'nin bu sözü izleyicilere çok şey anlatıyor aslında. Hangi dönemde olursa olsun, dünyada kadın olmak insanın önüne iki patika çıkartır: ilki fikirlerinizin, duygularınızın, tutkularınızın kadın olmanız sebebiyle sizin benliğinize bir özgürlük kapısı değil zindan demiri sunması, ikincisi ise Afife Jale ve daha pek çok değerli kadın sanatçının yolundan giderek güçlü kadınlar arasına imza atmayı seçmek. Ne olursa olsun kimliğinizin, doğrularınızın peşinden koşup kimsenin sizi sizden koparmasına izin vermemek, size iyi hissettiren şey her ne ise onu sizden almalarını engellemenin bir yolunu bulmak gerekirse her şeyi feda etmek ancak asla tutkudan, kimlikten vazgeçmemek, cesur olmak, farkında olmak bunların sonucunda özgür yaşamaktır. Tutkusunu doğru bulanların varoluş amaçları daima tutkuları olur, onlardan tutkuları yoluyla iradeleri alınır, iradesi olmayan biri kimliksizdir. Toplumumuzda ve geçmiş toplumlarda bu bahsettiklerim ağırlıklı olarak kadınlarda uygulanır, bu gerçek de kadınlara gösterilen değerin erkeklere kıyasla çok daha az olduğu kadınların erkeklerin normal yaşam standartları olan standartlara ulaşmaları amacıyla oldukça zorlu mücadeleler vermeleri gerektiğini anlatır. Dünyamızda tüm kadınlar mücadeleci olmak zorundadır ancak bazı kadınlar bu mücadelenin görülmeyen tarafını yansıtır. Böylece diğerlerine yalnız olmadıklarını gösterirler. Afife Jale'nin yaşam öyküsünden esinlenilerek yazılan Afife eseri de kadınların mücadelelerinin kırmızı perdenin, görülen tarafın ötesinde olduğunu vurgulamak ve daima yaşamın sahnesinde istedikleri standartlara sahip şekilde hayatlarını sürdürebilmek için mücadele etmeleri gerektiğini, cesaretin mücadelenin anahtarı olduğunu vurgular. Hangi dönemde olursa olsun kadınların toplumları tarafından kabul edilme, özgürce yaşama, var olma mücadelelerinin hem içsel hem görünen hem de görünmesi engellenmeye çalışılan tarafları olduğunun altını çizer. Afife eserinin tiyatro tutkusunu varoluş mücadelesine sebebiyet vermesi durumunu, kişinin içsel dünyasının yansımalarına ve toplumdaki yerini anlamlandırma sırasında yaşadığı zorluklara bağlar. Gerek geçmişte, gerekse günümüz toplumunda kadınların iç dünyasında yaşadığı zorluklar bir yana dış dünya ile olan çatışmalar; onların kimliklerini sorgulamalarına, hayatta kalma mücadeleleri vermelerine, özgürce davranma noktasında maruz kaldıkları baskılarla bir şekilde başa çıkmaya itilmelerine yol açmakta. Tam da bu sebeple Afife'nin hikayesi kırmızı perdenin ötesinde. Onun hikayesi bir kadının ait olduğu söylenenen toplumda kendi benliğini koruyarak var olma mücadelesi.

SUDE EVREN - 9 FEN C

AMERİKAN RÜYASININ ÇÖKÜŞÜ VE CAZ ÇAĞ'NIN YOZLAŞAN TOPLUMU

Dünya Savaşı sonrası Amerika Birleşik Devletleri'nde başlayan Caz Devri ve Amerikan rüyasını konu alan Muhteşem Gatsby eseri, Dünya Savaşı'ndan sonra halkın yozlaşması, kutuplaşması ve insani değerlerden kopmasını temel problemi haline getirmiş bir eserdir. "Kükreyen Yirmiler" döneminde bu eseri yazan F. Scott Fitzgerald, sadece ayrıcalıklı bir zümrenin ülkenin tüm kaynaklarından faydalandığı, kişisel menfaatlerin yozlaşmaya sebebiyet verdiği düzeni eleştirirken kapitalizmin ve toplum tarafından kabul edilme arzusunun yarattığı ahlaki çöküşü kitabın ana karakteri olan "Jay Gatsby" üzerinden etkileyici bir şekilde yansıtmıştır.

Karakterlerinin genel olarak "tip" özelliği gösterdiği bu eserde yalnızca kitabın ana kahramanı olan Jay Gatsby "karakter" özellikleri taşımaktadır. Gatsby'nin arka planın onun gelecekteki yaşantısında büyük rol oynaması bu kahramanın kitap boyunca değişim ve gelişim göstermesine sebep olmuştur. Bu yüzden Gatsby karakteri bir "tip" değil "karakter"dir. Toplumsal değerlerin göz ardı edildiği ve sadece ayrıcalıklı bir zümrenin ülkenin tüm kaynaklarından faydalandığı bir düzenin nasıl oluştuğu, başta Gatsby karakteri olmak üzere tüm kahramanlar etrafında yansıtılmıştır. Muhteşem Gatsby eserine de adını veren Jay Gatsby, New York-West Egg'de bir şatoda yaşamaktadır. Bu karakterin evinin konumu o dönem burjuvası tarafından "sonradan, illegal işlerle zengin olmuş insanların oturduğu kısım" olarak görülmektedir. Jay Gatsby de bu tanıma uymaktadır. Jay Gatbsy'nin ne iş yaptığı tam olarak bilinmemekte; onun düzenlediği lüks partilere sadece üst sınıfa mensup insanlar katılabilmektedir. Bu insanlar davetli oldukları partinin ev sahibini bazen bir kez bile görmemekte ve yaptığı işi bilmemektedir. Jay Gatsby'nin gizemli kimliği onu "para avcısı" kadınlar tarafından çekici kılmaktadır. Ancak Jay Gatsby; tüm hayatı boyunca sadece bir kadına sahip olmak istemiş, onu elde edebilmek için dezavantajlı arka planına rağmen onun standartlarını yakalamayı başarmıştır. Jay Gatsby'nin takıntılı olduğu kadın Daisy Buchanan; küçüklüğünden beri lüks hayata sahip olan ve her zaman da lüks bir hayata sahip olmak isteyen, her ne kadar aristokrat kesime ait olmasa da öyleymiş gibi geçinen bir kadındır. Kendi çıkarları için başka kimseyi düşünmeyen ve her zaman en iyisini isteyen Daisy, yıllar sonra kendi standartlarına ulaşan eski aşkı Jay Gatsby'yi yeniden gördüğünde büyülenmiştir. Ancak büyülenmesinin sebebi ona duyduğu saf aşk, sonsuz güven veya geçmişteki birliktelikleri değildir. Daisy ona sağlanan imkanlara ve bir sonraki gün ne kadar daha fazla kıyafet alabileceğini gözetmektedir. Bunu da Gatsby ile beraber Myrtle Wilson'ı arabayla çarparak öldürdükten sonra hâlâ Tom Buchanan ile beraber olmasından, Gatsby onun için endişelenirken onun Tom ile tatile gitme planları yaptığından anlayabiliriz. Bu da Caz Çağı Amerikan toplumunun ne kadar yozlaşmış olduğunu bir kez daha gözler önüne sermektedir.

1920'lerin Amerikan toplumunda aldatma, gösteriş ve yozlaşmanın kanıksanması kitabın başından sonuna kadar kitapta merkez haline gelmiş, Jay Gatsby'nin ölümü ve ölümünden sonraki süreçte çok daha belirgin bir şekilde aktarılmıştır. Jay Gatsby, içinde bulunduğu lüksün imkanlarından yaralanarak oldukça yüksek zümreye hitap eden partilerinde cömertliğini ve beyefendiliğini hiç esirgememiştir. Buna karşın Gatsby hayatını kaybettiğinde Nick'in "tanınmış-üst zümreden" herkesi araması ancak ya cevap alamaması ya da hiçbirinin gelmeyeceğini doğrulaması Caz Çağı Amerikanlarının ne kadar vurdumduymaz, kıymet bilmez insanlar olduğunu ve Gatsby'ye karşı bir minnet duymadıklarını göstermiştir. Bunun yanı sıra Tom, Daisy ve Myrtle gibi ana karakterleri genel olarak ahlaki açıdan yoksundur. Ancak onlar bu yoksunluğu benimsemiş ve sanki zaten öyle olması gerekirmiş gibi davranmaya devam etmişlerdir.

"Muhteşem Gatsby" eseri; Fitzgerald'ın I. Dünya Savaşı sonrası içinde bulunduğu toplumu sosyolojik olarak incelemesinin ve bunu edebi bir şekilde sunmasının sonucu olarak okurun dünyasını etkileyen kült bir eserdir. İnce detaylarıyla Amerikan toplumunun portresini içinde barındıran bu eser, Amerikan rüyası kavramının temellerinin sağlam olmadığını ve üst zümreye ait insanların davranışlarının dışarıdan göründüğünden çok daha farklı olduğunun kanıtıdır. Nick'in gözünde büyüttüğü ancak bu zümreden insanların içine girdiğinde hayal kırıklığına uğradığı göz önünde bulundurulduğunda Caz Çağı Amerikan toplumunu "içi boş olmasına rağmen her an patlayabilecek simli bir balon"a benzetmek hiç de yanlış olmayacaktır.

CANSU ECE AYTAÇ - 10 FEN C

SESSİZ TUŞLARIN ÇIĞLIĞI

Piyanist filmi, bir piyanist ve filmin ana karakteri olan Wladyslaw Szpilman'ın piyano çalmasıyla başlar ve bulunduğu bina Naziler tarafından bombalanır. Daha sonra onun ailesi tanıtılır. Nazi askerlerinin Yahudilere kötü davranmaları sebebiyle Wladyslaw'ın ailesinin bir toplama kampına gönderilmesinden sonra Wladyslaw, yalnızken fark edilir ve başka bir çalışma bölgesine gönderilir. Bir gün Polonyalı bir arkadaşı onu bir apartmandaki boş bir daireye saklar. Ancak daha sonra tekrar fark edilir. Nazi askerlerinden kaçarken soğuk, terk edilmiş bir binada hayatta kalmaya çalışır. Filmin sonlarına doğru bir Nazi komutanı, onun piyano çalabildiğini fark eder ve ona yardım eder. Nazi Almanyası yıkıldıktan sonra Wladyslaw kurtarılır. Film, Nazi işgali altındaki Polonya'nın durumunu ve Yahudilere yönelik baskıyı güçlü bir atmosferle anlatır.

Filme ve Ele Alındığı Döneme Eleştirel Bir Bakış

Filmi analiz ettiğimizde ana temaların şunlar olduğunu gözlemlenebilir: II. Dünya Savaşı döneminde geçen "Piyanist" filmi, savaşın ortasında hayatta kalma mücadelesi veren bir sanatçının öyküsünü anlatıyor. Filmde Nazi askerlerinin Yahudileri öldürmesi, çalışma kamplarına göndermesi ve zulmetmesi "Baskı" temasını öne çıkartıyor. Duvarlara asılan posterler, baskının boyutunu gösteren önemli detaylardan biri. Filmin atmosferi, seyirciye baskı ve korkuyu hissettirecek şekilde tasarlanmış. Soğuk renk paleti, karanlık mekanlar ve sessiz sahneler, Nazi dehşetini daha etkili hale getiriyor. Özellikle Wladyslaw'ın sokaklarda yalnız dolaşması ve şehirdeki yıkım, izleyiciye korku ve umutsuzluk duygusunu veriyor. Filmde hayatta kalma mücadelesi çok etkileyici işlenmiş. Evsiz bir adamın yere düşen çorbayı içmeye çalışması, Yahudilerin yiyecek bulmak için verdikleri savaşın çarpıcı bir görüntüsü. Wladyslaw'ın terk edilmiş evlerde yemek arayışı da bu temayı destekleyen sahnelerden biri. Nazi askerlerinin Yahudilere kötü davranması ve Polonyalılara daha ılımlı yaklaşması "Ayrımcılık" temasını gösteriyor. Wladyslaw'ın Polonyalı bir arkadaşı tarafından saklanması bu ayrımı belirginleştiriyor. Filmin karakter gelişimi açısından en etkileyici yanı Wladyslaw'ın hem fiziksel hem ruhsal olarak değişimi. Filmin başında bakımlı ve mutlu bir sanatçı olan Wladyslaw, zamanla hayatta kalmak için sınırlarını zorlayan birine dönüşüyor.

Filmdeki Semboller ve Metaforlar

Filmde öne çıkan bazı semboller ve metaforlar vardır:
Duvar: Yahudilerin çalışma bölgelerinde hapis kaldığı duvarlar, Nazi baskısının ve toplumdan dışlanmanın bir simgesidir.
Piyano: Wladyslaw için piyanonun, sürgün hayatında bir umut kaynağı olduğu görülüyor. Sessizce piyano çalıyormuş gibi yapması, sanatın baskı altında bile yok edilemeyeceğini gösteriyor.
Yemek: Hayatta kalmanın en temel unsuru olan yiyecek, film boyunca bir sembol olarak kullanılıyor. Boş kovalar, terk edilmiş mutfaklar ve yere dökülen çorba sahneleri bunun birer göstergesi.

"Piyanist", Nazi Almanyası döneminde Polonya'nın durumunu güçlü bir atmosferle anlatan etkileyici bir filmdir. Filmin anlatım dili sade ama vurucudur. Betimlemeler ve olay sıralaması titizlikle oluşturulmuştur ancak bazı noktalarda eksiklikler vardır: Örneğin Wladyslaw'ın ailesi hakkında daha fazla detay verilseydi film daha duygusal bir derinlik kazanabilirdi. Ayrıca dönemi bilmeyen izleyiciler için savaşın başlangıcıyla ilgili kısa bir anlatı olması filmi daha anlaşılır kılabilirdi. Genel olarak film hem tarihi bir gerçekliği yansıtmak hem de izleyiciye psikolojik bir yolculuk sunmak konusunda son derece başarılıdır. "Piyanist", Nazilerin soykırım dönemini anlamak isteyen herkese tavsiye edebileceğim bir yapım.

TUNA GÜLAĞAÇ - 9 AND C

ÇİZGİLER VE MASUMİYET "ÇİZGİLİ PİJAMALI ÇOCUK"

FİLM ANALİZİ

Film, Nazilerin ve Alman ırkının Yahudilere çektirdiği zorluklar arasında sekiz yaşında ve bir Alman olan Bruno ile Yahudi olan Shmuel'in dostluğunu konu almaktadır. "Çizgili Pijamalı Çocuk adlı filmde çekirdek ve parçalanmış aile tiplerine yer verilmektedir. Bruno annesi, babası ve ablası Gretel ile birlikte yaşamaktadır." (KARADAĞ, 2023) Bu film, izleyiciye savaşın ve düşmanlıkların, çocuk aklı ve kalbinin masumiyetinin çatışması bağlamında etkileşimini anlatmaktadır. Bu sayede filmde verilmek istenen sınıf farkları, çocukların masumiyeti gibi toplumsal iletiler izleyicide filmi derinlemesine anlamaya sebep olmuştur. "Çizgili Pijamalı Çocuk" filminin eleştirmeni olarak hedef kitlem film eleştirmeni olmayan ancak filmin konusuna ilgi duyan genel bir izleyici topluluğudur. Bu film her yaştan insan için derin bir etki yaratmaktadır. Ben de eleştirilerim ile bu etkiyi bir "bilinçlendirmeye" dönüştürerek yardımlaşmayı, arkdaşlığı insanlığa aşılamak amaçlarım arasında yer almaktadır.

İzleyicide derin etki uyandıran filmin ana temaları arasında "özgürlük, masumiyet ve zulüm" yer almaktadır. Yahudilerin özgürce yaşama hakkı, bu hakkın zorla ellerinden alınması, bunun yanında çeşitli işkencelere maruz kalmaları insanlık için ne kadar acı ise Bruno'nun bir Alman çocuğu olarak masumiyeti ve yaşananlardan bir haber olması filmde yaşatılan bütün duyguları harmanlama görevinde kullanılmaktadır. Ayrıca çelişkiye de sebep olmaktadır. Ana karakterin yani Bruno'nun karakter gelişimine değinilmesi gerekir ise Bruno başta gerçekten "çocuk" hayatı yaşayan masum ve esaretin ne olduğunu bilmeyen bir karakter olarak izleyici karşısına çıkmaktadır. Fakat yeni evlerine taşındıklarında başta Yahudi kampına anlam verememekle birlikte zaman geçtikte gerçekleri yavaş yavaş anlamaya başlamış fakat yine de babasının böyle zulümler yaptığına inanmak istememiştir. Her ne kadar arzu etmese de gerçekler ile doğru yüzleşmesi gerekmiştir. Bu da Bruno'nun zaman içinde yaşadığı farkındalıkların temelini oluşturmaktadır. Önceleri Shmuel'i sadece "pijama" giymiş biri olarak tanımlayan Bruno, daha sonraları onun samimiyetine inanmış ve Shmuel'e yardım edebilmek için elinden geleni yapmıştır. Hatta Bruno'nun kimliğini gizleyerek Yahudi kampına girmesi, Bruno'nun içindeki yardım etme duygusu nedeniyle olmuştur. "Bruno'nun bu eylemi gerçekleştirmesinin amaçları: Shmuel'in kayıp babasını bulmasına yardım etmek, Shmuel'in güvenini yeniden kazanmak ve arkadaşlıklarını yeniden kurmak ve bir kaşif olma hayalini gerçekleştirmektir." (HEGG, 2013) Bu olay sayesinde Bruno karakteri gerçeklikleri fark ederek gelişmeye başlamıştır. Naziler, Yahudilere geçmişte kendi ırklarına zarar verdiklerini düşündükleri için Yahudilere baskı uygulamaktadır. Onlara "pijama" giydirerek tek tip kıyafetle toplumdan ayıran ve durmadan çalıştıran Alman askerleri, bir süre sonra Yahudileri gaz odalarına kapatarak veya onları yakarak ölmelerine sebep olmuşlardır. Bu bilgiler ışığında da dönemin zihniyetinin yani yapılan işkencelerin sınıf farklarından kaynaklandığı sonucuna varılmaktadır. "Çizgili Pijamalı Çocuk" ise Almanların tutumu, sınıf farkları ile harmanlanarak izleyiciye dönemin zihniyetinin yansıtan bir "dram" filmidir. Ayrıca bu yapılan işkenceler, masum bir çocuk olan Bruno'nun gözünden anlatılmaktadır. Ayrıca filmin, hikayenin anlatımı konusunda değerlendirilmesi gerekmektedir. Çünkü bir filmi etkileyici kılan en temel şey konusu olmakla birlikte nasıl anlatıldığıdır. Verilmek istenen mesajın izleyiciye hangi yönle aktarılmaya çalışıldığı derin bir

etki yaratmaktadır. "Çizgili Pijamalı Çocuk" filminin derin etkileri olmasının en önemli nedeni Bruno'nun yani masum bir çocuğun gözünden anlatılmasıdır. Bu bir çelişki yaratmış masumluğun ve vahşetin çatışmasıdır. Filmde, karakter-toplum çatışması, Yahudiler ile Almanların (örneğin Bruno'nun babası) sınıf farklılıklarından kaynaklanmaktadır. Bu sınıf farklılıklarına ise "güç" gibi elde zor tutulan ama bir kere tadına varılınca bırakmamak için her şeyi feda eden insanlar sebep olmaktadır. Genel olarak filmlerde yer alan metaforlar ve semboller anlatımı zenginleştirir. Semboller ve metaforlar birbirleri ile iç içe geçmiştir. Sembollere aynı zamanda metaforlara ilk örnek "çizgili pijamalar"dır. Aslında Bruno bu kıyafetleri "pijama" olarak adlandırmıştır. Bunlar, Yahudilerin kampta giydikleri "kölelik" ve "esaret" kavramlarını simgeleyen "pijamalardır". İnsanları kişiliklerinden arındırarak "tek tip" köle haline getirmektedir. Kazınmış saçlar, taktıkları şapkalar bu tek tipleşmeyi tamamlamaktadır. Bunlara ek olarak yok edilmek istenen bir toplumun metaforu haline gelmektedir. Kısacası "çizgili pijamalar" hem sembol hem de metafor olarak filmde yer almaktadır. Sembollere bir başka örnek olarak "Bruno'nun penceresi" verilebilmektedir. Bu pencere, aşağı ve yukarı sınıfı temsil etmektedir. Ev; Almanların Yahudilerin sahibiymişçesine tutumunu, penceresinden görünen Yahudilerin toplama kampı ise tutuklu, köle, bağımsızlığını eline alamamış kesimi vurgulamaktadır. Bu sembol, sınıf farklılıklarının oluşması bakımından büyük bir görev üstlenmektedir. Bruno ile Shmuel'in buluştukları yerde bulunan çit, ilk bakışta kampın sınırını belirleyen ve kamptaki esirlerin kaçmasını engelleyen bir unsur olarak görülse de aynı zamanda farklı yaşantıları ve dünyaları ayıran bir metafor niteliğinde kullanılmıştır. "Bruno ve Shmuel'in arkadaşlığı" ise iki çatışan toplum arasında bir başkaldırı niteliği taşımaktadır. Bu başkaldırı da filmdeki en önemli metafor örneği olarak izleyicinin karşısına çıkmaktadır. Filmde kullanılan görsel unsurlar (kıyafetler, arka plan vb.) izleyiciye seyir keyfi vermektedir. Duygu, yoğun bir şekilde yansıtılmaktadır. Karakterleri canlandıran oyuncuların rolünün hakkını vermesi ise filmin gerçekçiliğini arttırmaktadır. Film, her ne kadar izleyicide derin bir etki bıraksa da sonunda Bruno'nun ailesinin yaşadığı acı, daha çok gözler önüne serilmiş olsaydı daha etkileyici bir sahne ile film sonlanmış olabilirdi. Baş karakterler Bruno ve Shmuel olmakla birlikte diğer yan karakterlerin rol eksikliği hissedilmektedir.

"Çizgili Pijamalı Çocuk" filmi konusu ile duyguyu izleyiciye aktarabilme bakımından etkileyici bir anlatım içermektedir. Her yaş grubunun keyif ile izlediği bir filmdir. Masum bir çocuğun yapılan işkencelere anlam verememesi, masumiyet ve zulüm çelişkisine güzel bir örnek teşkil etmektedir.

DEFNE TUZLACI - 9 AND B

AFİFE

"Bu dünyada kadın olmanın gereği, var olmak istiyorsan yanman gerek, yanarken peşinden gelenlerin yolunu aydınlatman, kendini feda etmen gerek."

"Bir kadın kendini feda etmedikçe başka kadınlara ışık olamıyor."

Galiba en son hatırladığım cümleler bunlar. Sonrası bulanık. Gözlerim dolmuş, sahnede Afife'nin silueti hâlâ zihnimde. Gözyaşlarım sessizce süzülüyor ama içimde yükselen o duygunun ne olduğunu bir türlü tarif edemiyorum. Telefonumun kucağımda olduğunu unutmuşum, refleksle ayağa kalkıyorum. İnsanların bakışları umurumda değil, bu kadın ayakta alkışlanmaktan daha fazlasını hak ediyor, çok daha fazlasını... Tek bir şey var aklımda; alkışlamak. Sadece alkışlamak.

Bir, iki derken salon ayağa kalkıyor. Alkışlar çoğalıyor, yankılanıyor. On dakika... Belki daha fazla. Islıklar, alkışın o güçlü sesi, o derin sessizliğin ardından gelen bu gürültü ruhuma işliyor. Gözlerim yanıyor. Ağlıyor muyum gerçekten, yoksa bu başka bir şey mi? Anlam veremediğim bir his var içimde.

Üzüntü desen değil, sevinç hiç değil. Acımak mı? Hayır, bundan çok daha güçlü bir şey bu...

Minnet.

Afife'ye, Afife Jale'ye duyduğum derin bir minnet. Bu minnet kuru kuru bir teşekkür değil. Bu, o sahnenin karanlığında, bilinmezliğinde kendini ateşe atan bir kadına borçlu olmanın ağırlığı. Bizim gibi kadın sanatçılar var olabilsin diye, Afife kendi varlığını hiçe saymış. Her şeye rağmen yürümüş, biz onun peşinden yürüyebilelim diye.

Onu alkışlarken o alkışların sesi ruhumda başka kapılar açıyor. Hayatım gözlerimin önünden film şeridi gibi geçiyor. Peki ya ben o dönemde yaşasaydım? Aynı cesareti gösterebilir miydim? Şu anki ben olmayacağım kesin. Ama o dönemde kim olurdum? Nasıl yaşardım? Gerçekten Afife gibi sahneye çıkabilir miydim?

Ateşin içine atar mıydım kendimi? Işık olabilir miydim ben de?

Bu sorular içimi kemiriyor. Bir yanım "evet" diyor, ama diğer yanım suskun. Bu sessizlik, o sahneden yükselen Afife'nin sesi gibi yankılanıyor kulaklarımda.

Afife ya da Jale... Hangisiyle seslenmeliyim sana? Sen meğer nasıl bir kadınmışsın. Karşına çıkan her duvarı yıkmışsın. Sadece sahnede değil hayatın her alanında savaşmışsın. Müslüman kadınların sahneye çıkabilmesi için hayatını adeta bir meşale gibi harcamışsın. Sen ışık olmak için kendini yakmayı göze almışsın.

Bunları düşünüyorum ama kelimeler boğazımda düğümleniyor. İçimde koskoca bir his var ama onu tarif etmek zor. Söylemek, bağırmak istiyorum ama çıkmıyor, sanki konuşmayı unutmuşum gibi. Yazmak istiyorum ama kalemim titriyor.

Bazı hisler kelimelere dökülemiyor galiba. Ama Afife'yi, Afife Jale'yi düşündüğümde o kelimeler bırakın dökülemesin kelimelere. Çünkü o, kelimelerden daha büyük bir iz, bir yol bırakmış bizlere.

Tiyatro başladığında tam olarak anlayamamıştım. Kafamda sorular dönüp duruyordu. "Ne oluyor? Ne yaşıyorlar? Aaa, ne oldu şimdi? Tamam, ilk sahnesine çıktı!" Sahneye öyle bir adım attı ki içimden "Mükemmel!" diye geçirdim. Kesinlikle çok iyi oynadı, tam bir sahne kadınıydı. Sahne onunla tamamlanıyordu sanki. Ama bir an duraksadım. "O Müslüman... O zamanlarda Müslüman kadınlar sahneye çıkamazdı, değil mi?" Allah, komiser! Peki bu zinciri nasıl kıracaktı?

Afife Jale... Oyunda anlatıldığına göre daha çocuk yaşta tiyatroya tutkuluymuş. Kendini hep sahnede hayal etmiş. Yıllar süren zorlu bir eğitimin ardından nihayet seyirci karşısına çıkmış. Darülbedayi'de Hüseyin Suat'ın "Yamalar" oyununda, Emel rolünde. İnternetten yaptığım araştırmalara göre aynı rolü önceki sezon oynayan Eliza Binemeciyan'ın yurt dışında olması nedeniyle 1920'de bu rol Afife Hanım'a teklif edilmiş. Fakat AFİFE tiyatro oyunu bu rolü bir yurt dışı gezisine değil de sarhoşluğa bağlamıştı. Her şey doğru olmak zorunda değil ya! Zaten gerçek hayat hikayesi demediler, uyarlama dediler. :)

Afife'nin sahne hayatı Müslüman olduğu fark edilene kadar onun için bir rüyadan farksızdı. O istediği Afife'ydi, kendisiydi. O sahnede kendiyle barışık, mutlu ve tamdı. Fakat herkes Afife'nin "O" olmasını istemiyordu...

İlk büyük engel evden kovulması olmuştu. Düşünsenize... Sırf hayallerinizin peşinden gidiyorsunuz diye kapı dışarı ediliyorsunuz. O eve dönüp giremiyorsunuz. Aileniz, sizinle gurur duyması gerekirken sizi reddediyor. Oysa minnettar olmaları gerekmez miydi? Çoğu kadının cesaret edemediği bir adımı atmış, birçoklarına yol açmıştınız. Ama tabii ki o zamanki koşulları düşündüğümüzde bunların hepsi bir dinsizlik, inançsızlık...

Zaten evden de kovulmuştu artık adını belli etmemeliydi, Müslüman olduğu direkt anlaşılırdı. Bu yüzden takma bir adı vardı "Jale". O an belki panikle, belki çaresizlikle seçilmiş bir isimdi. Ama ne kadar güzel bir isimdi Jale. Afife, artık Jale'ydi. Ve sahnede o isimle anılacaktı.

Ne zaman ki Müslüman olduğu başkaları tarafından fark edilmiş, ki o zamanlar Müslüman kadınların sahneye çıkması yasaktı, komiserlerle kovalamaca işte o zaman başlamış, işte o zaman hayatı bir kovalamacaya dönüşmüş. Komiserlerle, yasaklarla, sahnenin görünmez duvarlarıyla boğuştu. Sahnedeyken çok kez yakalanmış, çok kez kaçmış, çok kez tutuklanmış... Ama hayır vazgeçmek onun için bir seçenek bile değildi. Yine de bu süreçte yanında olan çok az kişi varmış. Ne kadar acı! Yanında olanlardan biri ise tiyatroda da sıkça gördüğümüz can ciğer arkadaşı Kınar Hanım. Hatta çoğu kez kaçmasına yardım etmiş, Afife için hapishanelere bile girmiş! Ne kadar güzel bir arkadaşlık değil? Ne kadar karşılıksız sevgi...

Yaşadığı her şey Afife'ye biraz ağır gelmiş olacak ki zamanla bazı sağlık sorunları baş göstermiş. Ee kolay değil tabi, o hayatı yaşayan herkese ağır gelirdi. Düşünsenize hayatınızda hep bir kovalamaca hep bir yakalanma ve daha da kötüsü ölüm korkusu... Yaşadığı sıkıntılar nedeniyle şiddetli baş ağrıları çeken Afife Jale, doktorunun morfinle tedavi yoluna gitmesi üzerine morfin bağımlısı olmuş, Afife'nin o yıkıcı yolculuğu morfin bağımlılığına sürüklemiş. İşte sonrası... Hastaneler, boşanmalar, yalnızlıklar... Ve o akıl hastanesi... Oyunda gördüğümüz o son sahne. Büyük ihtimalle 1941 yılında akıl hastanesine yattığı morfinman koğuşunun canlandırmaya çalışmışlar. Yattığı bu koğuşta 24 Mart 1941'de Afife Jale hayata gözlerini yummuş.

Ama o an sadece bir ölüm değildi. Afife, bir ışık gibi yandı ve söndü. Ve bu ışık, biz kadınları aydınlatan bir güneşe dönüştü. O artık bir ışık, bir güneş bütün kadınları aydınlatan. Bunu düşününce, gözlerim yine doluyor. Onun hikâyesi ne bir trajedi ne bir kahramanlık masalı. O, bir kadının cesaretiyle yazdığı bir destan.

Tamam, Afife'nin kim olduğunu anlattı bize bu oyun. Neler yaşadığını, hangi engelleri aştığını, hangi bedelleri ödediğini öğrendik. Sahneye adım atarken sadece bir kadın değil, ardında koca bir tarih taşıdığını fark ettik. Peki, hiç düşündük mü? Ya o bu adımı atmasaydı ya o perde açılmasaydı?

Bugün kadınlar sahneye çıkabiliyor, oyunlarda başrol oynayabiliyor, alkışların en yükseğine ulaşabiliyor. Ama Afife'nin attığı o ilk adım olmasaydı, özellikle Müslüman kadınlar için sahnenin ne kadar uzak bir hayal olabileceğini farkında mısınız? Belki de o an gözlerimin dolmasının sebebi buydu. Bir anda aklıma saplanan o soru...

Biz o adımı atabilir miydik?

İşte bu soru yakıp geçti içimi çünkü biliyorum ki her ışık bir ateştir. Her ışık olmak, yanmayı göze almak demektir. Afife ışık oldu ama bunun bedelini ödeyen sadece o değil, tüm hayatı oldu. Biz ışık olmak uğruna kendimizi alevlerin kucağına bırakabilir miydik? O attı ama hem de tereddüt etmeden. Bizim için bu sorunun cevabı kolay değil. O perdeyi aralayabilmek için cesaretin ötesinde bir şey gerekti.

Bir sahne, bir rol... Basit gelebilir. Ancak o adım, Afife'nin hayatını değiştirdi. Kırdı, hırpaladı, elinden çok şey aldı. Onun cesareti bugün bizlere miras ama peki ya o olmasaydı?

Biz aynı cesareti gösterebilir miydik?

Belki de bu yüzden sahnede Afife'yi izlerken gözyaşlarımız sessizce yanaklarımızdan süzüldü. Çünkü hepimiz fark ettik... O gün Afife perdeyi açarken sadece bir oyun sahnelenmedi, bir devrim başladı. Ve o devrim, bir kadının hayatına mal oldu.

Bu gerçeğin ağırlığı hepimizin omuzlarına bir kez daha düştü.

Ben ya da BİZ şu an çoğu törende görev alabiliyorsak, çoğu televizyon programına, diziye, çoğu röportaja çıkabiliyorsak hepsinin altında Afife'nin bu emeği yatıyor. Sana minnettarız Afife... Yolunu aydınlattığın tüm kadınlar adına, teşekkürler...

Ya da Jale mi demeliyim?

LAL SU NARINÇ - 9 FEN A

Gündüz Vassaf'ın "Enformanyaklık"

Adlı Denemesine Dair Bir Analiz

Gündüz Vassaf'ın 1992 tarihinde yayınlanan "Cehenneme Övgü" adlı eserinde geçen deneme türündeki "Enformanyaklık" eserinde modern medyanın topluma etkileri ve medya aracılığıyla gerçekleşen hızlı bilgi akışının toplumdaki sonuçları ele alınmaktadır. Eserde bilgi çağında yaşayan ve bilgiye erişimi zorlu olmayan toplumların geçmişe dair hafızasının silinmesi eleştirilmektedir. Bu bağlamda, yazar, haberlerin hızlı tüketimi ve sürekli yenilenen gündemlerin bireyleri eleştirel düşünceden uzaklaştırdığını hem de medyanın koyduğu sınırlamaların aşılamadığını vurgulamaktadır. Bu yazıda yazarın, topluma dair eleştirisi, fikirlerini aktarış şekli ve ikna ediciliği sağlama yöntemleri incelenmiştir.

Eserin ilk bölümünde bilginin hızla yayıldığı ve sürekli olarak yeni olayların gündeme geldiği bir dünyada yaşadığımız belirtilmektedir. Ancak bilgiye erişim kolaylaşıp fazlalaştıkça toplumun duyarlılık seviyesi azalmaktadır. Bu durumun sebebinin toplumun sürekli olarak yeni haberlere maruz bırakılarak önceki haberler üzerine düşünebilme fırsatı bulamaması olduğu söylenebilir. Bu durum eserde geçen "Vietnam etkisi" kavramından da anlaşılabilmektedir, önceden halkı uyarabilen ve ayaklandırabilen medya modern toplumda etkisini kaybetmiştir çünkü toplum, kendilerine sunulan haberler ile "savaş" fikrine alıştırılmıştır, duyarsızlaşmıştır. Tarihsel gerçekliği olan "Vietnam etkisi" gibi olaylardan örnekler verilmesi yazarın ikna etme kabiliyetini arttırmaktadır. Eserde yer alan "Haber satmak büyük çapta bir iş" ifadesi ise, medya kuruluşlarının kâr amacı güden yapısını eleştirirken haberlerin hızla tüketilip yerine yenilerinin gelmesinin ekonomik bir amaç için olduğunu belirtmektedir.

Eserde değinilen diğer bir konu, medyanın toplumları yönlendirme ve manipüle etme gücüdür. Yazar ikinci bölümde, medyanın bireyler üzerindeki kontrolünün, haberlere ayrılan süre, kullanılan sıfatlar ve görsel gibi unsurlar aracılığıyla sağlandığını belirtmektedir. Medya manipülasyonunun görsel ve işitsel yöntemlerle iletilmesi vurgulanarak haberlerin giderek yazılı olmaktan çok görsel ve işitsel hale geldiği belirtilmektedir, bu bireylerin haberi daha yüzeysel bir şekilde algılayarak düşünme yetisinin zayıflamasına sebep olmaktadır. Yazılı metinlerin kalıcılığının aksine görsel ve işitsel metinler bireyler tarafından daha çabuk unutulmaktadır. Medya aracılığıyla yapılan manipülasyonun, toplumun tarihsel hafızasına olan etkisinin de üzerinde durulmuştur. "Günü abartarak günlük olaylarla örülü hapishaneler inşa ediyoruz kendimize." Eserde geçen bu ifadeden yola çıkarak toplumun, günlük olaylara fazla odaklanarak hatırlanması gereken tarihsel süreçleri göz ardı ettiği çıkarılabilir. Ayrıca ifadede kullanılan "hapishaneler inşa ediyoruz" metaforu, haberlerin bireyleri sınırladığını ve özgür düşünceyi kısıtladığı fikrini güçlendirmektedir. Üçüncü bölümde medya ve siyaset ilişkisi üzerinde de durulmaktadır. Kaba totaliter rejimlerde bilginin sansürlenmesinin aksine rafine totaliter toplumlarda bilgiye boğulma yoluyla insanların edilgen hale getirildiği anlatılmaktadır. "Kaba totaliter toplumlarda, bilgilendirilmiş bir halk, yönetimin varlığını tehdit eder. Rafine totaliter toplumlarda ise kendisine bilgi verildiğini vehmeden bir halk, iktidar yapısının devamlılığını sağlamak için elzemdir." Bu ifadede medya yoluyla toplumun pasif bir şekilde yönetildiği ve bu pasifliğin iktidarların işine yaradığı vurgulanmaktadır. Bu tarz toplum yapılarındaki bireyler, gerçek bilgiye ulaşamayacakları halde bilgiye eriştiklerini zannederek eleştirel düşünceye gerek duymamaktadırlar.

Metnin dördüncü bölümünde de tarih bilincinin zayıflaması ve toplumsal hafızanın silinmesinden bahsedilmiştir. ***"Yirminci yüzyılın sözde enformasyon toplumu, belki de önceki yüzyılların tüm toplumlarından daha zayıf bir belleğe ve tarih bilgisine sahip."*** Bu ifadede modern bilgi toplumunun aslında geçmişe dair daha az bilgiye sahip olduğunu iddia etmektedir. Haberlerin hızla değişmesi ve geçmiş olayların güncel olaylar karşısında etkisini yitirmesi, tarih bilincini zayıflatmaktadır. Bireyler, *"günlük olaylarla örülü hapishaneler"* içerisine konularak ve geçmişi unutarak, yalnızca bugünü düşünerek yaşamaktadırlar. Eserde kullanılan bu tür metaforlar aracılığıyla okurun anlatılanlar ile olan bağlantısı güçlendirilmiştir. Böylece, toplum kendini eleştirmekten uzaklaşarak mevcut düzeni sorgulamaz hale gelmektedir. Bu durum eserde geçen *"Basılmaya uygun tüm haberler"* ifadesinin eleştirilmesinden de anlaşılabilmektedir. New York Times dergisinin gerçekten kullanmış olduğu bu slogandan bahsederek yazar, argümanlarını güçlendirmiş ve ikna ediciliğini arttırmıştır. Eserin son bölümünde yazar, eleştirdiği yapılardan kurtulunabilmesi için çözüm önerisi sunmaktadır. Toplumun bilgi bombardımanından kurtulmasının bir yolu olarak yazmanın ve kaydetmenin önemine değinilmektedir. Günlük tutmak, hatıra yazmak ve bilgiyi kalıcı hale getirmek, bireylerin tarihe katkı sağlaması açısından önemli olduğu savunulmaktadır. Yazar, hedef kitlesini pasif bir şekilde bilgi tüketmek yerine aktif olarak düşüncelerini yazıya dökmeye teşvik etmektedir.

Esere genel olarak bakıldığında medya aracılığıyla hızla akan bilgi seli içerisinde bireylerin manipüle edilişinin ve bu durumun bireyleri pasifleştirip duyarsızlaştırarak tarihsel bilinçten yoksun bıraktığının vurgulandığı görülmektedir. Eserin aşırı bilgiye maruz kalan toplumların olayları eleştirel bir şekilde değerlendirme yeteneğini kaybettiği ve giderek daha fazla edilgen hale geldiğine de değinmektedir. Bu durum, bireylerin hem tarihsel olayları hem de güncel gelişmeleri kavrayamamasına yol açmakta, geçmişe dair toplumsal hafızayı zayıflatmakta ve böylece manipülasyona açık bir toplum yaratmaktadır. Bu bağlamda, eserin yalnızca enformasyonun niteliğini değil aynı zamanda bu bilgiyle nasıl başa çıkılacağı konusundaki çözümleri de anlattığı söylenebilir.

YASEMİN TİRYAKİ - 12 IB

YABANCILIĞIN GETİRDİĞİ YALNIZLIK

Sabahattin Ali'nin Kürk Mantolu Madonna adlı eseri; Raif'in Maria'ya duyduğu aşk çerçevesinde yalnızlık, yabancılaşma ve insan ruhunun derinliğini işleyen bir romandır. Raif ve Maria'nın kesişimi insan ruhunun derinliklerine doğru bir yolculuğun başlangıcıdır. Raif, dışarıdan bakıldığında sıkıcı ve sıradan bir insandan fazlası değilse de bir gün anlatıcının Raif'in iş yerindeki masasındaki defteri bulmasıyla birlikte Raif'in geçmişinin kapıları aralanır. Küçüklüğünden beri içine kapanık ve yalnız bir insandır Raif. Bu yalnızlığın oluşturduğu boşluğu, kitaplar ve resimlerle doldurmaya çalışır fakat bu nesnelerin hiçbirinin gerçek bir insanla kurulacak derin bir bağın yerini tutamayacağının da farkındadır. Bu yüzden hayalinde bir kadın çizmeye başlar. Babası tarafından ticaret öğrenmesi için Almanya'ya gönderildikten sonra kendini tamamıyla sanata ve hayal dünyasına adar. Bir gün bir müzede Maria Puder adlı ressamın otoportresi olan 'Kürk Mantolu Madonna' adlı tabloya rastlar ve hayalinde çizdiği kadının o tabloda olduğu hissine kapılır. Yabancılaşmanın kitaptaki ilk örneği olan özel yabancılaşma ise bu noktada karşımıza çıkar. Raif tüm benliğini bu tabloya adar. Bir otoportre olduğunu bilmesine rağmen ressamıyla tanışma çabasına girmez yalnız tablo ile yakınlık kurma isteğiyle yanıp tutuşur. Maria Puder'in ile çabası sonucunda tanıştıktan sonra tüm varlığını kadına atfeder. Tüm hayatı boyunca silik ve pasif bir insan olan Raif, ilk defa anlaşılmış hissetmektedir. Maria onun zihninde kurduğu ütopyanın karşılığıdır. İçini açacak kadar güvendiği tek insan o olur, onun için nefes almaya, onu görmek için yaşamaya başlar. Maria'yı kaybettikten sonra ise yaşadığı bu özel yabancılaşma genel yabancılaşmaya dönüşür. Sevmediği bir kadından sevemeyeceği çocukları olur. Evin içinde adeta bir hayalet gibi yaşamaya başlar. Özellikle ölüm döşeğindeyken bu yalnızlığını ve herkese olan uzaklığını insanların umursamazlığına bağlar. Anlatıcı da bu durumdan şöyle bahseder: ***"İnsanlar birbirini tanımanın ne kadar zor olduğunu bildiğinden bu zahmetli işe teşebbüs etmektense, körler gibi rastgele dolaşmayı ve ancak çarpıştıkça birbirilerinin mevcudiyetinden haberdar olmayı tercih ediyorlar (Ali,2009:28)."*** Bu kısımda olduğu gibi iç monolog tekniği eserde sıkça karşımıza çıkar ve anlatıcının fikirlerini okura sunarak anlam bağlantısı kurulmasını kolaylaştırır. Bir diğer ana karakter olan Maria Puder; kendi ayakları üzerinde durmaya alışmış, güçlü ve bağımsız bir kadın figürü olarak karşımıza çıkar. Toplumun cinsiyet normlarını her fırsatta eleştirir hatta rollere uyma düşüncesi bile onu rahatsız etmek için yeterlidir. Bu bağımsızlık dürtüsü küçük yaşta babasını kaybetmesinden sonra aile içindeki "babalık" rolünü üstlenmek zorunda kalmasıyla bağdaşlaştırılabilir. Raif'e ***"Sizde genç kızlara mahsus bir hal var, belki de bu yüzden hoşuma gidiyorsunuz (Ali, 2024:76)."*** demesi kendi dominantlığının aksine pasif bir karaktere sahip Raif ile içindeki yalnızlığı doldurabileceğini düşündüğünü gösterir. Maria, bağımsız bir kadın olarak Raif'e duyduğu sevgiyle özgürlüğü arasında sıkışmıştır. Bu dominantlığı ve kendi ayakları üzerinde durmaya olan düşkünlüğü ilk başta Raif'e olan hislerini kendisine ve Raif'e itiraf etmesini engeller. Fakat Raif'in onun için katlanacağı zahmeti, her zaman nezaketle yaklaştığını ve ona karşı olan bağlılığını görmek emin olmasına yardımcı olur. Raif'in saf bağlılığı, Maria'nın güven ihtiyacını karşılar ve hayatında ilk defa korunaklı hissetmesini sağlar. Kitabın geçtiği yıllarda Türkiye, savaştan çıkmıştır ve modernleşme çabaları içerisindedir. Bireysel hak ve özgürlüklerin yanı sıra kadının toplumdaki yeri de aktif tartışma konularındandı. Maria ile çizilen kadın figürü bu cinsiyet normlarının yıkılmasını temsil eder. Bu modernleşme ayrıca Raif'in farklı bir kültürü tanımasıyla, yeni bir dil öğrenmeye çalışmasıyla ve değişik iş imkanlarıyla karşılaşmasıyla da boy gösterir. Aynı yıllarda Almanya ise modernleşme sürecinde daha öndedir. Sanayi gelişmiştir ve bununla birlikte yeni bir savaşın hazırlığı da görülmektedir. Sabahattin Ali bu modernleşme ile birlikte yabancılaşmanın başka bir dalına daha parmak basar. İnsanın sadece ürettikleriyle değerinin ölçüldüğünü ve bu sebeple asıl insanî değerlere karşı bir yabancılaşma gerçekleştiğini savunan Marksist düşünceleri benimser ve bunu eserine yansıtır. Eserde verilmek istenen mesaj, dışarıdan bakılınca en sıradan ve yüzeysel görünen insanların dahi karakterlerini şekillendiren olaylar yaşadığı ve derin bir ruha rahip olduğudur. Raif'in tüm hayatı boyunca içindeki boşluğu doldurma çabası ve isteği bakîdir. Bu boşluğu dolduran Maria'yı kaybettikten sonra kendini dış dünyadan tamamıyla soyutlamış ve kalabalıklar içinde yaşayan bir yalnız olmaya mahkûm etmiştir. Çevresinin yanı sıra kendine de yabancı olan Raif, Maria'nın kayboluşunun ardındaki asıl gerçeği öğrendikten sonra yalnız ve dar dünyası bir kez daha başına yıkılır. İçine düştüğü vicdan azabı ve yalnızlık onu ölene kadar takip etmiştir. Hayata bu pişmanlıkları ile birlikte yarım kalmış bir insan olarak veda etmiştir. Kitapta işlenen aşk teması hem Raif hem de Maria için ilk bakışta yalnızlıklarının sonu olarak lanse edilse de ikisinin de bireselliklerini bir daha bulamayacakları şekilde kaybetmeleriyle son bulmuştur. Bence aşk bundan ziyade iki tarafın da kendilerini bulma yolculuğunun bir parçası olmalıdır. İki insanın birbirinde kendi eksik parçalarını bulması, bir yandan birbirlerini tanırken bir yandan da kendilerini yeniden anlamlandırma süreci olmalıdır aşk. Sonuç olarak eser, dönemin modernleşme çabasından etkilenerek şekillenmiş iki karakter üzerinden ilerleyen bir aşk romanı olmakla birlikte verdiği mesajlar günümüz dünyası için de geçerlidir. İnsanların kendilerine ve çevrelerine karşı yabancılaşmalarının kaçınılmazlığının vurgulandığı eserde benim çıkardığım ders, insanın hiç kimse veya hiçbir şey için asla kendi benliğinden vazgeçmemesi gerektiğidir. Günün sonunda insanı son nefesine kadar ön yargılardan kopuk bir şekilde tanıyacak ve anlayacak olan tek kişi kendisidir. Her mahluk derin bir ruha sahiptir ancak herkesin derinliği kendi yüzebileceği kadardır. Suyun yüzeyinden bakınca dibini görmek her zaman mümkün değildir. Bu noktada sorulması gereken soru ise gerçek aşkın dibi görünmeyen sularda yüzme cesareti gösterip boğulma tehlikesini göze alıp alamayacağıdır.

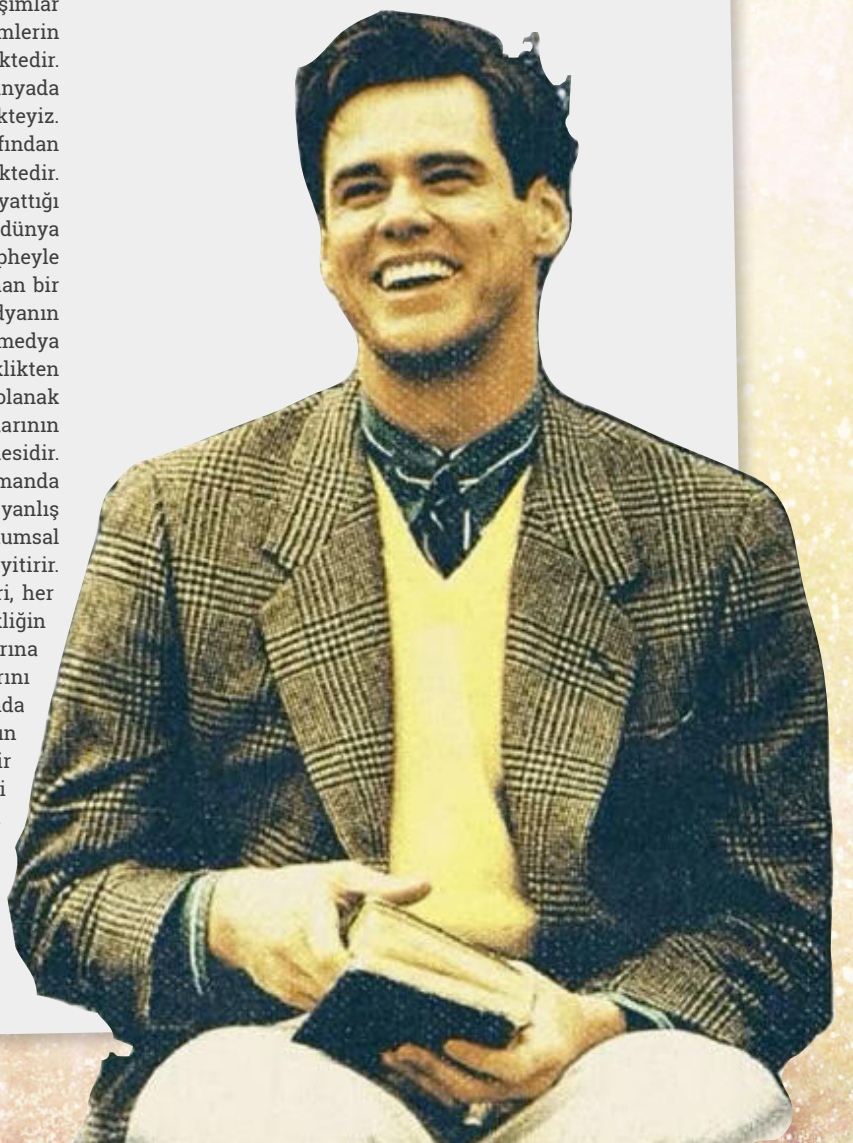

DURU ATEŞ - 9 FEN A

MEDYANIN HAPSİNDE:
THE TRUMAN SHOW VE GERÇEKLİK ALGIMIZ

Peter Weir'in 1998 yapımı The Truman Show filmi, bir insanın hayatının farkında olmadan dünya çapında bir televizyon programına dönüştüğü distopik bir hikâye sunuyor. Truman Burbank, doğduğu günden itibaren, her ânı kamera tarafından kaydedilen ve çevresindeki herkesin oyuncu olduğu, medyanın kontrol ettiği bir "gerçeklik"te yaşıyor. Fakat Truman bu gerçekliği fark edene kadar hayatını bu sahte dünyada, ekranda gördüğünden farksız bir şekilde sürdürüyor. Film, medyanın yalnızca bilgi kaynağı aracı olmadığını, aynı zamanda bir toplumsal gerçeklik inşa etme gücüne sahip olduğunu çarpıcı bir şekilde ortaya koyuyor. Bugün, sosyal medya platformlarının ve dijital çağın etkisiyle The Truman Show'daki gibi bir yaşamın giderek daha fazla gerçeklik kazanması bizlerin gerçeklik algısını da yeniden şekillendiriyor. The Truman Show'da Truman'ın hayatı bir televizyon prodüksiyonunun parçasıdır. Kamera ve medya, onun dünyasına dair her şeyin biçimlendiricisi olmuştur. Bugün de medyanın aynı şekilde gerçeklik algımızı şekillendirdiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Sosyal medya, geleneksel medyanın ötesine geçerek bireylerin kendi gerçekliklerini yaratmalarına olanak tanırken aynı zamanda bu gerçeklikleri algoritmalar ve ticari çıkarlar doğrultusunda şekillendirmektedir. Instagram'da, Twitter'da veya TikTok'ta paylaşılan her içerik, kişisel bir ifade biçimi gibi görünse de çoğu zaman başkalarının beklentilerine göre düzenlenmektedir. Beğeniler, yorumlar ve paylaşımlar kimlik inşasında belirleyici rol oynarken bu dijital izlenimlerin arkasındaki yapaylık genellikle göz ardı edilmektedir. Truman'ın sürekli izlenmesi gibi bizler de dijital dünyada izlenmekte ve algoritmalar aracılığıyla yönlendirilmekteyiz. Gerçeklik algımız, başkalarının beğenileri ve medya tarafından şekillendirilen imgeler üzerinden kurulur hale gelmektedir. Filmin en çarpıcı yanlarından biri, medyanın Truman'a dayattığı manipülatif gerçekliktir. Truman, hayatını bir sahte dünya içinde yaşarken bunun farkında değildir ancak her şüpheyle birlikte sistemin kırılma noktaları başlamakta ve Truman bir noktada gerçekliğe ulaşmaktadır. Günümüzde de medyanın benzer bir işlevi söz konusudur. Özellikle sosyal medya platformları; bireylerin içerik üretirken genellikle gerçeklikten uzak, idealize edilmiş bir versiyonlarını sunmalarına olanak tanımaktadır. Burada önemli olan, bu içeriğin ne kadarının gerçek olup ne kadarının manipüle edilmiş olduğu meselesidir. Medya, sadece gerçekleri yansıtmakla kalmaz aynı zamanda onları biçimlendirir, yeniden inşa eder. Yalan haberler, yanlış bilgilendirme ve dezenformasyon, bireylerin toplumsal algısını çarpıtır ve insanlar gerçeklikle bağlarını yitirir. Sosyal medya platformlarında gördüğümüz her gönderi, her influencer paylaşımı aslında medyanın dayattığı gerçekliğin bir parçasıdır. İnsanlar, kendilerini sürekli başkalarına beğendirmek, onların onayını almak için her anlarını şekillendirmektedir. Bu, aslında Truman'ın dünyasında yaşadığı durumla benzerdir. Truman da başkalarının gözünde sürekli olarak performans sergileyen bir figürdür. Tıpkı sosyal medyada olduğu gibi insanlar kendi hayatlarını sergilerken gerçeklikten çok sosyal onayı ve görünürlüğü hedefler. Truman'ın dünyası, özgür olduğunu düşündüğü bir sistemde hapsedilmişlikten ibarettir. Bugün sosyal medya kullanıcıları da benzer şekilde, medyanın ve algoritmaların yönlendirdiği bir dünyada sıkışıp kalmış hissediyor olmalılar ki algoritmalar, kişisel verilerimize dayanarak bizlere yalnızca ilgi alanlarımıza uygun içerikler sunmaktadır. Bu, bir yandan rahatlatıcı olabilirken diğer yandan kişinin yalnızca dar bir gerçeklik çerçevesinde yaşamasına yol açmaktadır. Sürekli onaylanma arayışı; özgüven sorunları, kimlik buhranları gibi psikolojik sorunları da beraberinde getirmektedir. Bireyler, sadece dışarıdan gelen beğenilere ve yorumlara göre kimliklerini yeniden tanımlamaktadır. Öz benliğin dışarıdan onaylanan kimliklere göre şekillenmesi sosyal medya kullanıcılarının genellikle "görünmeyen" kimliklerini bastırmalarına, başkalarına ait kimliklerle yer değiştirmelerine neden olmaktadır. Truman'ın ekranlardan görünen hayatı, onu sürekli olarak dış dünyadan izleyen milyonlarca kişi tarafından şekillendirilirken aynı durum sosyal medya kullanıcıları için de geçerli haldedir. Gerçek kimlikler, sanal onaylar uğruna kaybolmaktadır. Truman'ın dünyasında olduğu gibi gerçeklik, yalnızca neyi görmeye izin verildiğimize, neyi izlememize olanak tanındığına göre şekillenir. Bu yüzden medya içeriklerini tüketirken kendi gerçekliğimizi sorgulamamız, ona eleştirel bir bakış açısıyla yaklaşmamız önemlidir. Aksi takdirde hepimizin Truman gibi sahte bir dünyanın içinde hapsolmamız kaçınılmaz olacaktır.

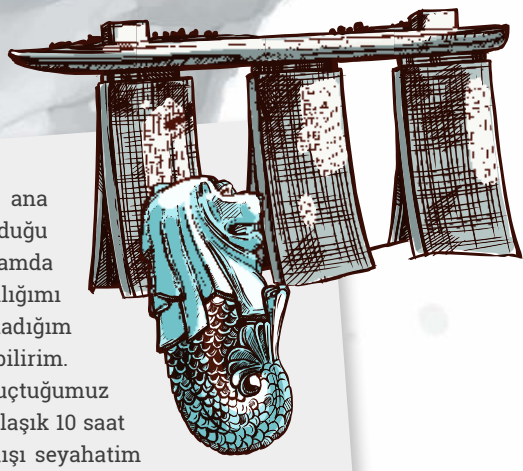
ROY KÜÇÜKÇAY - HZ AND C

GEZİ YAZISI

HAYALLERİM: SİNGAPUR

Yüzölçümü bakımından dünyanın en küçük 20. ülkesi olup yaklaşık 728 km² alana sahip olan Singapur; Uzak Doğu'nun kalbinde, modernliğin ve kültürel çeşitliliğin buluştuğu büyüleyici bir ada ülkesidir. Singapur sadece bir şehir değil zamanda bir yolculuk sunan, her adımda farklı bir hikâye anlatan yaşayan bir tarih kitabı gibidir.

Gerçek adı Singapura olan Singapur'un kelime anlamı "Aslan Şehri"dir. Rivayete göre 13. yüzyılda Sumatra'dan gelen bir prens olan Sang Nila Utama, bugünkü Singapur'a ulaştığında kıyıda büyük ve güçlü bir hayvan görür. Yanındaki danışmanlarına bu hayvanın ne olduğunu sorduğunda onun bir aslan olduğunu söylerler. Prens, bu olaydan etkilenerek buraya "Singapura", yani "Aslan Şehri" adını verir. Ne kadar doğru olduğu tartışılmakla birlikte SİngapurÂda her yerde Simha denen bu aslanları bulabilirsiniz.

Singapur, çok kültürlü yapısıyla dikkat çeker; Çin, Malay, Hint ve Batı kültürlerinin harmanlandığı bir yer olup farklı etnik grupların ve dinlerin barış içinde bir arada yaşadığı nadir şehirlerden biridir. Yemek kültürü de bu çeşitliliği yansıtır; Çin, Malay ve Hint mutfaklarından esinlenen lezzetler, sokak ve yer altı pazarlarında en taze ve lezzetli şekilde sunulur. Ülkede Formula 1 Singapur Grand Prix gibi büyük spor etkinlikleri düzenlenir ve sanatta da uluslararası festivallerle adını duyurur. Sadece kültürel değil ekonomi açısından Singapur, dünyanın en güçlü ve yenilikçi pazarlarından birine sahiptir; küresel bir finans merkezi olarak serbest ticaret ve yüksek teknoloji alanlarında büyük başarılar elde etmiştir. Bu küçük ada, kültürel çeşitliliği ve ekonomik gücüyle küresel bir etkileşim noktası haline gelmiştir.

15-21 Temmuz tarihleri arasında piyangodan çıkar gibi bir şirketin bana sponsor olduğu ve gitmemi sağladığı bu ülkeye seyahat etmek amacıyla gitmedim. Ziyaret nedenim aslında dünya matematik olimpiyatları finaliydi. 15 Haziran 2024 tarihinde aldığım sponsorluk haberi ile başlayan hazırlık sürecimde genel anlamda giyilecek kıyafet, gidilecek yerlerden ziyade sınavıma hazırlık yaptım. Bir tur kapsamıyla gittiğimiz için neyi gezmem lazım kaygısı yoktu bende. İhtiyacım olabilecek her şey tur tarafından bana iletilmişti. En önemlisi de "Singapur'a giderken mutlaka yanınızda bir şemsiye ya da yağmurluk bulundurun. Tropikal iklime sahip olduğu için her an yağış bastırabiliyor." olmuştu. Aynı zamanda bana söylenmeyen ama bence şemsiyeden daha önemli olan şey yanınızda fazladan boş bir valizle de gidin! Para birimi dolar olsa da 1 SD, 24 TL'ye tekamül ediyor, bu da ülkeyi çoğu anlamda Türkiye'den ucuz kılıyor. Türkiye'de ateş pahası dediğimiz şeylerin ana vatanlarına çok yakın olduğu için fiyatlar genel anlamda yarısı. En büyük pişmanlığımı bir tane daha valiz almadığım için yaşadığımı söyleyebilirim. Turkish Airlines ile uçtuğumuz Singapur'a yolculuk yaklaşık 10 saat sürdü. Benim ilk yurt dışı seyahatim olduğu için bir uçakta ilk defa yemek yediğimi ve uyuduğumu söyleyebilirim. Aynı zamanda Türkiye ile Singapur arasında var olan 5 saatlik zaman farkı yüzünden güneşin doğuşuna daha önce bu kadar hızlı şahit olduğumu hatırlamıyorum. Güzergâh boyunca çoğunlukla uyuduğum için anılar net olmasa da oturduğumuz koltukların ekranları sayesinde uçağın güzergâhını hem pilotun kamerasından hem de uydu görüntülerinden izleyebilmiştim. Benim için ilk ve bir o kadar da dikkat çekici olan bu deneyimi sizin de yaşamanızı çok isterim.

Singapur'a ilk indiğiniz an o sıcak hava dalgası ve nem sizi çok kötü çarpıyor. İlk birkaç saat nefes almakta güçlük çekiyorsunuz. Zamanla alışsanız da Singapur'da kapalı ve açık alanlarda ciddi sıcaklık farkları sizin alışma sürenizi uzatıyor. Aynı zamanda indiğiniz Changi Havalimanında bulunan ve dünyanın en yüksek kapalı mekân şelalesi size "Doğu Asya'ya hoş geldiniz!" diyor adeta. Ben bu şelaleyi ve yeşillikleri gördüğüm an "Ben hayallerimin ülkesindeyim." dedim fakat bu heyecanım kısa sürdü. Yanımda getirmeyi unuttuğum alerji ilaçlarım bana biraz zorlu bir deneyim yaşattı.

Resmi dili Çince ve İngilizce olan Singapur'da azıcık İngilizce'yle bile hayatta kalabilirsiniz. Ben birazcık da olsa rahat ederim diye öğrendiğim Korecenin bir faydasını açıkçası göremedim. Bu yüzden sizlere verebileceğim en iyi nasihat öğrenebiliyorsanız Çince öğrenin ve İngilizce'de kendinizi geliştirin. Özellikle İngilizce için Asya ülkelerinin aksanlarına bakın, çünkü Amerikan aksanlarından çok uzak bir telaffuzları var.

Singapur'da gezilmesi gereken her yere gittiğimi düşünüyorum, nereler olduğunu biraz açayım: İlk gün 28 hektarlık bir alan içinde dünyanın en büyükleri arasına girmiş olan Singapore Zoo tam hayvanlar arasında kaybolmalık bir yer. Özellikle yabani hayata ilgisi olanların bir günlerini ayırıp bol bol gezmelerini öneririm. Karışık patikalar arasında Amazon ormanlarından çöllere kadar her türlü tabiata ait hayvan mevcut. Fakat su hayvanları için farklı bir bilet gerekiyor aklınızda bulunsun. Su hayvanlarının

olduğu bölümü bizler giremedik. Ve çok da vaktimiz kaldı hayvanat bahçesini bitirdiğimizde. Bence bir şans verin.

Ben çiçek böcek insanıyım, doğa bana göre diyorsanız tek adres: Gardens by the Bay. Tam bir doğa harikası olan bu bahçe için dünyanın birçok farklı yerinden gelen yüzü aşkın bitki türünü görebilir, birçok yerde fotoğraf çekilebilirsiniz. İçinde bulunan kuleye tırmanırken kaybolacağınız "Ben buraya nasıl geldim?" diyeceğiniz karışık rotalarına rağmen her adımda eşsiz bir manzara sunan Gardens by the Bay kesinlikle polen alerjisi olmayan ve çiçek aşıklarına göre bir yer. Hemen yanında bulunan Art Science Museum ise bambaşka bir dünya. Sanata, çizime, illüzyona, çocuklaşmaya merakı olanların listesinde bulunması gereken bir nokta. Sergilerin konuları dönem dönem değişse de Future World sergisi hiç değişmeyen ve bir o kadar da ilgi çekici olan tek sergi. Muhteşem illüzyonlar barındıran bu sergiden çıkmak neredeyse imkansız. Fakat buraya bir gün fazla gelin. Ben yüksekten korkmam; çıkarım göklere, diyorsanız yine bu bölgede bulunan Marina Bay Sands tam size göre. Aslında üç binadan oluşan ve otel olan bu binanın en üstünde tekne gibi bir teras mevcuttur. Asansörle yaklaşık bir dakikada çıkılan ve her saniye kulaklarınızın daha da tıkandığı bu yolculuğun sonunda sizi mükemmel bir Singapur manzarası karşılar. Bütün Singapur ayaklarınızın altındadır. Hâlâ ben yüksekten korkmam; ben yükseklerde uçmak istiyorum diyorsanız bir yer daha var: Singapore Flyer. Aslında bir dönme dolap olan bu alan için yaklaşık bir ay önceden rezervasyon gerekebilmektedir. Kapsüller içinde yemek bile yiyebildiğiniz bu mükemmel dönme dolap sandığınızdan çok daha pahalı olabilir. Giderken bilgimiz olmadığı için bilet alamamıştık ama siz giderken bulduğunuz ilk tarihe bilet alın.

Aynı zamanda ben bütün Singapur'u gökten göremem ayaklarım yere bassın istiyorum diyorsanız Singapore Bus'ları var. Saat 06.00 sularında kalkan bu araçlar 3 saat içinde sizi bütün Singapur'da gezdirmekte ve gezi esnasında sizlere çeşitli bilgiler vermektedir. Tur programı yüzünden hiçbir şekilde yetişemediğimiz bu turların Singapur'un en bilinmeyen yerlerine bile götürdüğünü ve mükemmel bir deneyim yaşattığını söylediler.

Benim yarışmada olduğum gün ise annemlerin gittiği bir de Çin mahallesi var. Fakat tam bir fiyaskoymuş. Türklere hitap etmeyen bir yaşam tarzı benimseyen Çinliler için normal olan yarasalar, kediler ve benzeri yiyecekleri görmek biraz mide bulandırıcıymış. Her şeyin çok çok ucuz olduğu bir bölge olmasına rağmen bütün bölgeye yayılmış olan o koku tam bir eziyet diyorlar. Bu yüzden gününüzü burada öldürmenizi değil başka şeyler yaparak geçirmenizi isterim.

Mesela Sentosa Adası! Singapur'un dört bir yanını sarmış teleferikler ile manzaralar eşliğinde gidebileceğiniz bu adalar Miami kopyası resmen. Biz gittiğimizde petrol sızıntısından dolayı suya giriş engellenmesine rağmen suyun rengi bile okyanusun güzelliğini anlatıyordu bize. Eğer olur da yazın giderseniz bu eşsiz suyun keyfini çıkarın.

Eğer siz de benim gibi bir alışveriş meraklısanız Orcard Road tam size göre. Bir sürü pasajın ve alışveriş merkezinin bulunduğu bu yol baştan sona sadece yürümek bir saatinizi alabiliyor. Her tür insana hitap edebilecek her çeşit mağazaların olduğu bu yola bence bir gününüzü ayırabilirsiniz. Deli gibi alışveriş yapacağınız bir güne kim hayır der ki! Aynı zamanda pasajda çalışanların samimiyeti sizin bu gününüzü çok unutulmaz kılabilir.

Ya yoksulluk içinde ya da para içinde yaşayan Singapurlularda orta kesim çok az. Her zaman mutlu olmayı bilen ve hayatın keyfini çıkaran bu toplumda kesinlikle bir arkadaş edinin. Lucky Plaza denen bir pasajın içinde tanıştığım bir satıcıyla o kadar iyi arkadaş olmuştuk ki her gün oraya uğrar olmuştum. Bana birazcık da olsa Çince öğretmiş, ben de ona Türkçe öğretmiştim. İnsanlığının her anlamda saygılı ve misafirperver olduğu bu ülke Müslümanlara resmen kucak açıyor. Domuz etinin neredeyse her yemeğe konduğu bir ülkede Müslümanlar unutulmamış, yemeğe geldiğimiz anda sorulan şey: "Müslüman mısınız?" olmuştu. Bunu da böyle iğneleyici bir şekilde değil sanki bizleri korumak istiyormuş gibi sormaları onların misafirperverliğinin çok güzel bir yansıması.

Anlatmak isteyip anlatamadığım ya da uzunca bir süre geçtiği için unuttuğum o kadar çok şey var ki! Singapur'da geçirdiğim zaman hem heyecan verici hem de öğretici bir deneyim oldu. Küçük, barışçıl, Asya tarzı bir ülkenin benim hayallerimin ülkesine dönüşeceğini düşünmeden çıktığım bu yolculukta istediğim yaşam tarzının tam benlik olduğu ve yerleşebileceğim ülkeler arasına giren, çeşitli okullardan yarışma sonucum ile kabul aldığım, ülkemi başarılı bir şekilde temsil ettiğim ve iyi ki dediğim bu ülke bana çok şey kattı. Her adımda farklı kültürlerin, doğanın ve insan ilişkilerinin nasıl bir arada var olabileceğini keşfettim. Bir devletin değerli olması için yüzyıllık tarihlerinin değil 60 yıllık bir tarihin de yeterli olduğunu, bir gülücüğün bütün gününü değiştirebildiğini fikirlere ve insanlar saygıyı, merhameti hem acı hem tatlı anlarla öğretti bana. Her insanın kendi olarak güzel olduğunu ve farklı arkadaşlıkları gösterdi bana. Bu tür deneyimlerin sadece gezilen yerlerle değil aynı zamanda insanların yaşam tarzlarıyla ve bir ülkenin bana dokunuşuyla olabileceğinin farkına vardım. Singapur bana görülen yerlerin, yaşanan anıların ve kurulan dostlukların çok değerli olduğunu gösterdi. O kadar ki Singapur'daki arkadaş takımımla hâlâ görüşüyoruz. Hatta geçenlerde İstanbul'a bile geldiler, planımız bu sene tekrar Singapur'a beraber gitmek. Bu planımızda ise bu gezimizin bana kattığı derslerle çok daha zengin bir deneyim yaşayacağıma eminim. Unutmayın, her yolculuk bir adım daha ileriye gitmektir ve ben bu yolculukta sadece coğrafyayı değil kalbimi ve zihnimi de büyüttüm!

LAL SU NARINÇ - 9 FEN A

Tarihin Derinliklerinde Bir Gezi

Antalya, sadece Akdeniz'in berrak sularına ve doğal güzelliklerine ev sahipliği yapmakla kalmaz aynı zamanda zengin bir tarihi mirasa da sahip çıkar. Birkaç yıl önce gezdiğim bu şehir, tarihi yapıları ve kültürel zenginlikleriyle tam anlamıyla bir açık hava müzesini andırıyor. Şehre adım attığınızda her köşesinde tarihten izler bulabileceğiniz ve geçmişin izlerini derinlemesine keşfedebileceğiniz bir yerle karşı karşıya kalıyorsunuz. Antalya, her yönüyle tarih severlerin ilgisini çekecek özelliklere sahip bir şehir.

Antalya'nın tarihî dokusunu keşfetmeye Kaleiçi ile başladım. Kaleiçi, Antalya'nın en eski yerleşim yeri olup dar sokakları, taş evleri ve tarihi surlarıyla geçmişin izlerini günümüze taşır. Bu bölge, aynı zamanda Hadrian Kapısı gibi önemli bir yapıyı da içinde barındırır. Roma İmparatoru Hadrianus'un Antalya'yı ziyaretini anmak için yapılan bu kapı, şehrin tarihine dair önemli bir semboldür. Ayrıca Selçuklu döneminin mimarisinin en güzel örneklerinden biri olan Yivli Minare de Kaleiçi'ne adım attığınızda sizi geçmişe götüren bir diğer etkileyici yapıdır. Yivli Minare, Selçuklu mimarisinin zarif bir örneği olarak hem şehre hem de bölgeye tarihsel bir kimlik kazandırmıştır. Antalya'nın çevresindeki antik kentler ise şehri daha da ilginç kılıyor. Side Antik Kenti, Aspendos Antik Kenti ve Perge Antik Kenti bölgenin en önemli arkeolojik alanlarından bazılarıdır. Side Antik Kenti, Antik Yunan döneminin izlerini taşıyan ve Roma dönemine ait kalıntılarıyla dikkat çeker. Side'deki antik tiyatro, Agora ve Apollon Tapınağı, şehri ziyaret edenlere geçmişin izlerini derinlemesine keşfetme fırsatı sunar. Aynı şekilde Aspendos Antik Kenti, Roma İmparatorluğu Dönemi'nin en önemli yapılarından birine ev sahipliği yapar: Aspendos Tiyatrosu. Bu tiyatro, Roma mimarisinin en iyi korunmuş örneklerinden biridir ve günümüzde hâlâ etkinliklere ev sahipliği yapabilecek kapasiteye sahiptir. Perge Antik Kenti ise Helenistik Dönem'in izlerini taşıyan bir diğer önemli antik kenttir. Antik Perge'nin devasa surları, kalıntıları, sütunlu caddeleri ve tiyatrosu, bir zamanlar bu bölgenin önemli bir kültürel merkez olduğunu gösteriyor. Antalya'daki antik kentlerdeki bu tarihi yapıları gezmek insanı adeta geçmişin derinliklerine götürüyor. Her bir antik kent, kendine özgü bir yapıya sahip olup bir zamanlar büyük bir uygarlığın varlığını gösteriyor. Side, Aspendos ve Perge, yalnızca arkeologlar için değil tarih severler için de oldukça ilgi çekici.

Antalya'nın tarihi sadece antik kentlerle de sınırlı kalmaz. Yerel müzeler de şehrin geçmişine dair daha fazla bilgi edinmek için önemli yerlerdir. Antalya Müzesi, bölgenin tarihi ve arkeolojik buluntularına dair kapsamlı bir koleksiyona sahiptir. Antalya Müzesinde Antalya çevresindeki antik kentlerden çıkarılan heykeller, taş eserler, mozaikler ve günlük yaşamı yansıtan objeler sergilenmektedir. Müze aynı zamanda Roma, Bizans ve Selçuklu dönemlerine ait eserlerle de oldukça zenginleşmiştir. Müzede yer alan Yunan heykelleri, Roma Dönemi eserleri ve antik mozaikler, geçmişin zenginliğini günümüze taşıyan eşsiz örneklerdir. Bunun dışında, Side Antik Kenti'nde bulunan Side Müzesi de oldukça ilginçtir. Side Müzesi, kentin tarihini ve kültürünü yansıtan birçok eser barındırır. Aspendos'ta ise antik kentin çevresindeki küçük bir müze, şehrin geçmişine dair daha fazla ipucu sunar. Ayrıca Antalya'nın birçok bölgesinde küçük ama etkileyici arkeolojik alan müzeleri bulunur. Bu müzeler, bölgedeki tarihi yapıları daha derinlemesine anlamak isteyenler için harika fırsatlar sunar. Antalya'da geçirdiğim zaman, sadece görsel olarak zengin bir deneyim sunmakla kalmadı aynı zamanda şehrin tarihine dair derin bir bilgi ler de edindim. Kaleiçi, Side, Aspendos, Perge ve diğer antik kentler, her biri farklı bir uygarlığın izlerini taşıyor ve bu sayede Antalya, tarih meraklıları için eşsiz bir destinasyon oluyor. Antalya Müzesi, bölgenin kültürel ve tarihi değerlerini bir arada sunarak gezginlere bu değerleri keşfetme fırsatı sunuyor.

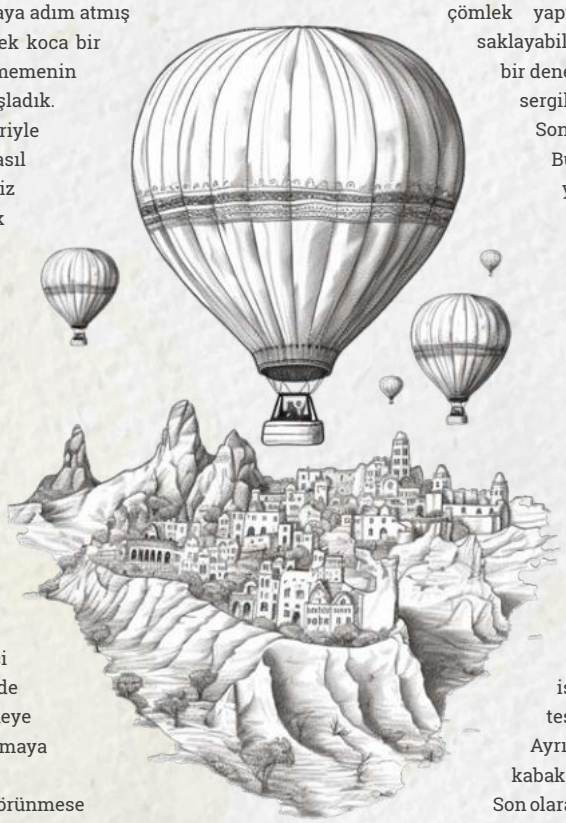
Antalya sadece denizi ve doğal güzellikleriyle değil aynı zamanda tarihi yapıları, antik kentleri ve müzeleriyle de büyüleyici bir şehir. Bu şehirde geçirdiğiniz her an geçmişin derinliklerine inmek ve farklı uygarlıkların izlerini sürmek adına büyük bir fırsat sunuyor. Antalya, her gezginin keşfetmesi gereken tarih ile iç içe geçmiş bir yer. Hem geçmişin hem de bugünün izlerini bir arada bulabileceğiniz bu şehir, unutulmaz bir deneyim yaşatıyor.

KAAN ÇELİKTUNCER - 9 AND B

Kapadokya: Masalsı Bir Keşif Yolculuğu

Kapadokya'ya gitme fikri ortaya çıktığında içimde garip bir heyecan vardı. Hem çok merak ediyor hem de beklentilerimi karşılayıp karşılamayacağını düşünüyor, kendimi bir maceraya atılmaya hazırlıyordum. Gitmeden önce hava durumunu kontrol ettik ve özellikle sabahın erken saatlerinde serin olacağını fark edince kalın kıyafetlerimizi yanımıza aldık. Valiz hazırlamak her zaman kaotik bir süreç olduğu için tahmin ettiğiniz gibi bu sefer de öyle oldu. "Ne olur ne olmaz." diyerek gereğinden fazla eşya aldık. Sabah erkenden yola çıktık ve uzun bir yolculuğun ardından nihayet Kapadokya'ya vardık. Daha ilk andan itibaren peri bacaları, ilginç kaya oluşumları ve gökyüzünde süzülen sıcak hava balonlarıyla bambaşka bir dünyaya adım atmış gibi hissettim. Önümüzde keşfedilecek koca bir şehir vardı ve neler yaşayacağımı bilmemenin verdiği tatlı bir heyecanla gezimize başladık.

Kapadokya, bildiğiniz üzere tepecikleriyle ünlü bir bölgedir. Bu tepeciklerin nasıl oluştuğunu hemen hemen hepimiz biliriz. Yine de kısaca hatırlatmak gerekirse bu yapılar yanardağlardan çıkan lavların zamanla kuruyup rüzgâr ve su tarafından aşınmasıyla oluşmuştur. Küçük ve konik şekilli bu yapılar "Peri Bacaları" olarak adlandırılır. Bu ismin, onların perilerin yaşadığı evlere benzetilmesinden geldiği söylenebilir. Tamamen doğal yollarla oluşmuş bu yapılar, insan eli değmeden ortaya çıkan eşsiz bir doğa harikasıdır. Kapadokya, 1985 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne alınmıştır ve günümüzde dünyanın dört bir yanından ziyaretçi akınına uğramaktadır. Şimdi ben de sizlerle birlikte Kapadokya'yı keşfetmeye ve deneyimlerimizi paylaşmaya başlayacağım.

İlk bakışta gezilecek çok fazla yer görünmese de planımızı yaparken her noktada yeterince zaman geçirebilmeyi istedik. Bu yüzden gezi zamanını okulun bir haftalık tatiline denk getirdik. 5 gün 4 gece olarak planladığımız seyahatte, yolculuk süresi de göz önüne alındığında tam anlamıyla dolu dolu geçireceğimiz gün sayısı biraz azaldı. Ancak amacımız acele etmeden her noktayı rahatça gezmekti. Tabii, üç çocuklu bir aile olarak bu planı birebir uygulamak pek mümkün olmadı. Eğer daha az kişiyle seyahat ediyorsanız muhtemelen daha kısa sürede daha çok yer görebilirsiniz.

Hava durumunu dikkate alarak sıcak hava balonuna bineceğimiz sabah saatlerinde serin olacağını öngördüğümüz için kalın kıyafetler aldık. İklim açısından bakıldığında Kapadokya'ya gitmek için en ideal zaman genellikle bahar ayları olarak görülüyor. Bunun sebebi yaz aylarında aşırı sıcak olması ve yürüyüş gerektiren geziler için bahar aylarının daha uygun bulunması. Ancak deneyimlerime göre bahar aylarında bölgenin oldukça kalabalık olduğunu söyleyebilirim. Eğer daha sakin bir deneyim yaşamak istiyorsanız yaz sonu veya sonbaharın başı daha iyi bir tercih olabilir.

Gezimize Uçhisar Kalesi ile başladık. Kaldığımız yere yakın olduğu için akşam yemeğinden önce kısa bir ziyaret planladık. Görsel olarak çok etkileyici bir yapı olsa da içine girmenin şart olduğunu düşünmüyorum. En tepesine çıkınca yükseklik korkusu olanlar için biraz ürkütücü olabilir. Kalenin çevresinde birçok hediyelik eşya dükkânı, çömlek atölyesi ve güzel restoranlar bulunuyor.

Derinkuyu Yeraltı Şehri'ne gittik ancak daha aşağıya inmedik. Atmosferi etkileyiciydi fakat dar koridorlar, düşük tavanlar ve havasızlık nedeniyle nefes darlığı çekenler için pek uygun değildi. Eğer böyle bir sorununuz yoksa fazla aşağı inmeden de bu deneyimi yaşayabilirsiniz.

Avanos'a gitmenizi kesinlikle tavsiye ederim. Burada çömlek atölyelerini ziyaret ettik ve kendi ellerimizle çömlek yapmayı denedik. Eve döndüğünüzde saklayabileceğiniz bir hatıra edinmek için harika bir deneyim! Ayrıca ustaların çömlek yapımını sergilediği gösteriler de oldukça etkileyici.

Sonraki durağımız Ihlara Vadisi oldu. Burası doğayla iç içe uzun yürüyüşler yapabileceğiniz ve tarihi kalıntıları keşfedebileceğiniz bir yer. Vadinin içinde eski yerleşim yerlerine dönüştürülmüş okullar ve kiliseler bulunuyor. İçlerinde çeşitli freskler ve her birinin kendine ait bir hikâyesi var. Eğer benden bir gezi planlamamı isteseydiniz Kapadokya'daki diğer yerleri bir günde hızlıca gezip Ihlara Vadisi'ne ve bu eski yaşam alanlarına daha fazla zaman ayırmanızı önerirdim.

Kapadokya'da kalınacak yer konusunda tek bir öneride bulunmak zor çünkü mağara otellerin hemen hemen hepsi benzer özelliklere sahip. Yemek konusunda ise fazla yöresel çeşitlilik olmasa da testi kebabı meşhur ve oldukça lezzetli. Ayrıca eve dönerken Kapadokya'nın ünlü kabak çekirdeğinden almanızı öneririm.

Son olarak Kapadokya'ya gidildiğinde yapılması gereken en önemli şey kesinlikle sıcak hava balonuna binmek! Sabahın erken saatlerinde soğuk havada bir dağa tırmanmaya değer mi diye düşünebilirsiniz ama inanın bana kesinlikle değer! Oteller genellikle balon turlarını ayarlamanıza yardımcı oluyor, eğer olmazsa internetten kendiniz de kolayca rezervasyon yapabilirsiniz. Fiyatlar biraz yüksek ancak eğer otel masrafınızı düşük tutarak bütçenizi buna ayırırsanız bu deneyimi yaşayabilirsiniz.

Günler su gibi akıp geçti ve dönüş vakti geldi çattı: Valizleri toplarken içimden "Ne çabuk geçti!" diye düşünmeden edemedim. Sanki daha dün buraya gelmişiz gibiydi. Ama valizlere sadece kıyafetlerimizi değil, bol bol anı ve deneyim de sığdırmıştık. Sıcak hava balonuna binmek, vadileri keşfetmek, tarihi yerleri gezmek ve en önemlisi bu büyüleyici atmosferi hissetmek gerçekten unutulmazdı. Eğer bir gün Kapadokya'ya giderseniz ve bu yazıdan aklınızda kalan en ufak bilgi bile işinize yararsa ben de amacıma ulaşmışım demektir.

PELİN BAYRAM - HZ AND A

ZAMANIN DURDUĞU YER MARDİN

Bugün sizlere bir yolculuğumdan bahsedeceğim. Gün batımında altın rengini alan taş evleriyle Mardin, zamanın durduğu bir masal diyarı gibi karşılar ziyaretçilerini. Dar sokakları, birbirine yaslanmış taş konakları ve gökyüzüne uzanan zarif minareleriyle bu şehir tarihin derin izlerini taşır. Mezopotamya Ovası'na bakan teraslarından ufka doğru süzülen bakışlar, binlerce yıllık bir medeniyetin sessiz yankısını duyuyor adeta. Gün içinde taş duvarlar güneşin sıcaklığını içine çekerken akşamın serinliğinde bu ısı nazikçe sokaklara yayılıyor. Benimse bu yolculuğum memleketime... Yola çıkmadan önce pek bir hazırlık yapmadık çünkü Mardin'e zaten her yıl gidiyoruz ve orada da bir eve sahibiz, bundan dolayı birçok gerekli eşyamız orada. Her yıl gibi bu yıl da Mardin'e gidiş sebebimiz aynı, bayram için. Ancak bu sene tek sebebimiz bu değildi aynı zamanda oranın beşerî güzelliklerini de gezecektik. Mardin'in bu yapılara sahip olduğunu önceden de biliyordum tabii ama hiç gezmemiştim ve bu çok içimde kalmıştı. Mardin'e genellikle arabayla gidiyoruz, yol boyunca hava birçok kez değişiyor, sis olması da bunlardan biri ve muhtemelen en kötülerinden. Çünkü sis hem yolu hem de dışarıdaki güzellikleri görmemizi engelliyor. Biz Mardin'e yaklaştıkça hava da iyice kuru bir hâle bürünüyor, kuru sıcak bir hava. Güneş sadece Mardin'i ısıtmaya yemin etmiş gibi tam tepede. Mardin'in sıcağı bir farklı işliyor: Terletmiyor, yakıyor. Buraya her gelişimde gözüme takılan bir şey daha var: renk değişimi. Mardin'e yaklaştıkça renklerin çoğunluğunun sarıya yakın bir tona büründüğünü fark etmek zor değil. Mardin'i bir renk ile anlatmamı isteseniz hiç düşünmeden sarı derim. Her yer bozkır ve sarı kalkerli evlerle döşenmiş, göz alıcı bir atmosfere sahip. Gerçi bu da artık modern evlerle birlikte değişmekte çünkü sarı kalkerin kullanımı gün geçtikçe azalmakta. Buraya her geldiğimde kendimi evimde gibi hissediyorum, bana kendimi iyi hissettiren bir yanı var. Mardin'e varıp kalacağımız eve ulaştıktan sonra biraz dinlenmeye geçiyoruz. Ancak 1 hafta kalacağımızdan hızla gezmeye koyuluyoruz. İlk gezdiğimiz yer Dara Antik kenti. Burası Roma ve Bizans dönemlerine ait kalıntılarla ünlüdür. İçerisinde kayalar oyularak yapılmış mezarlara ve sığınaklara yer verir. Ancak şu an ne mezarlık ne de sığınak olarak kullanılmakta ve ziyarete de açık. Bana kalırsa tam bir görsel şölen, ne kadar hepsi taştan da oluşsa mimari yapısıyla göz kamaştırmaktadır. Kentten çıktıktan sonra Ulu Cami'ye doğru yol alıyoruz. Mardin şehir merkezinde yer alan ve 1176 yılında Artuklu Sultanı Nureddin Mahmud tarafından yaptırılan bu cami, bölgenin en eski ve en önemli dini yapılarından biridir. Ne kadar dışarıdan muhteşem bir mimariye sahip olsa da maalesef içerisi ziyarete açık değildi. Bundan dolayı sadece dışarıdan bakıp dönmek zorunda kaldık. Ulu Cami'yi de geçtikten sonra yukarı çarşıya doğru yola koyuluyoruz. Yukarı çarşıyla alakalı en sevdiğim şeylerden biri, bir sürü incik boncukçuya sahip olması. Bileceğiniz üzere Mardin; sabunları, gümüşleri, Türk kahvesi, badem şekeri ve diğer kuruyemişleriyle oldukça ünlüdür ve yukarı çarşı bütün bunları bulabilmeniz için en iyi yer! 60'tan fazla kuyumcusu, kuruyemişçisi ve yöresel ürünleriyle dopdolu bir yer. Eğer bir gün gitmek isterseniz size bir tavsiyede bulunayım, sakın ola öğle vakitleri çıkmayın! O saatlerde felaket bir kalabalık oluyor ve daha da kötüsü dehşet bir sıcakla karşılaşıyorsunuz. Bana kalırsa en iyi saatler sabah 8-11 arası, zaten yazın dükkanlar erken açıldığından bir sorun yaşayacağınızı sanmam. Hazır yukarı çarşıya çıkmışken Mardin Müzesine de uğramak istedik, iyi ki istemişiz! İçerisinde antik eşyalardan tutun da kendi taşınızı ve ebrunuzu tasarlayabileceğiniz atölyelere kadar her şey vardı. Daha önce birçok müzede bulunmama rağmen bu gerçekten de en iyi olanlarındandı, mükemmel bir vakit geçirdik. Üzülerek oradan da ayrılıyoruz ve benim favorim olan Mor Gabriel Manastırı'na doğru yola çıkıyoruz. Yol üzerinde Mardin evlerinin yanından da geçiyoruz ve bana kalırsa bu evler tam bir sanat eseri gibi görünüyor. Tamamı sarı kalker taşından oluşan ve kendine has ışıklandırmaya sahip olan bu evler maalesef ziyarete açık değil ama buna rağmen görmeye değer bir manzara. Biraz uzun bir yoldan sonra Mor Gabriel Manastırı'na varmış bulunuyoruz. Hem dini hem de tarihi açıdan büyük öneme sahip Mor Gabriel Manastırı, Mardin'in Midyat ilçesinde, 397 yılında kurulan Süryani-Ortodoks bir manastırdır. Dünyanın en eski Süryani manastırlarından biri olup, hâlâ aktif olarak üniversite için gelmiş gençlerin kalması ve dini amaçlar doğrultusunda kullanılmaktadır. Bu manastırın her köşesinde kendine has ve farklı modeller bulunmakta, nereye baksanız daha fazla detayla karşılaşıyor, her seferinde daha da büyüleniyorsunuz. Mor Gabriel Manastırıyla birlikte bu mükemmel yolculuğu sonlandırıyoruz. Her ne kadar bitmesini istemediğim bir yolculuk olmuş olsa da bu kadar gezmeden sonra oldukça yorulmuştuk ve direkt evin yolunu tuttuk. Genel olarak değerlendirecek olursam benim için mükemmel bir hatıra olarak kalacak anlar yaladım. Memleketim hakkında hem tarihî hem kültürel bilgiler öğrenmiş oldum ve sonuna kadar değdi. Yine de size bir tavsiye vereyim: Eğer imkânınız varsa yazın gitmeyin. Dayanılmaz derecede bunaltıcı bir sıcak var. Eğer bizim gibi sizin de yaz dışında gitme şansınız yoksa sıcağa güzel hazırlanın derim. Özellikle güneş kremleri, güneş gözlükleri ve şapkalar yolculuk boyunca en yakın dostunuz olacaktır. Son olarak şunu söyleyebilirim ki eğer mimariyi seviyorsanız ve tarihle ilgileniyorsanız burası tam size göre bir yer!

YAĞMUR KARAMAN - HZ AND A

Roma, İtalya: Tarih ve Kültürün İç İçe Geçtiği Bir Yolculuk

İtalya'ya gitmek için büyük bir heyecanla hazırlanıyordum. Roma'ya yapacağımız bu yolculuk, uzun süredir hayalini kurduğum bir seyahatti. Çünkü bu, hatırladığım ilk uçak seyahatim olacaktı. Pandemi öncesi ailecek gittiğimiz bu gezi hem tarihî hem de kültürel açıdan çok zengin bir deneyim sundu. Roma'ya varır varmaz şehirdeki tarihî dokuyu hissetmek mümkündü. Şehri gezmeye başladığımızda ilk olarak Roma'nın ünlü turistik yerlerinden biri olan Kolezyum'a gittik. Bu antik amfi tiyatronun büyüklüğü ve görkemi beni çok etkilemişti. Kolezyum'un içinde dolaşırken burada bir zamanlar gladyatör dövüşlerinin yapıldığını ve Roma halkının bu gösterilerden büyük bir keyif aldığını hayal ettim. Ardından çok yakında olan ünlü Roma Forumu'nu ziyaret ettik. Burada, Roma İmparatorluğu'na dair birçok tarihî kalıntı ve heykel görmek mümkündü. Bir diğer önemli ziyaret noktamız ise Pompei oldu. Roma'dan yaklaşık bir buçuk saat uzaklıkta bulunan Pompei, Vezüv Yanardağı'nın patlaması sonucu yok olan antik bir Roma şehiriydi. Pompei'deki kalıntılar, Roma dönemine dair çok şey öğretti. Şehirdeki evler, sokaklar, tapınaklar ve hamamlar bize antik yaşam hakkında çok şey anlattı. Yolda yürürken patlamadan sonra taşlaşmış insan ve hayvan figürlerini görmek oldukça etkileyiciydi. Roma'daki gezilerimizi yalnızca tarihî mekanlarla sınırlı tutmadık. Şehirdeki pek çok tarihî kiliseyi gezdik. San Pietro Bazilikası, Roma'nın en büyük ve en ünlü kilisesi olarak bizi büyülemişti. İç mekandaki ihtişam ve Michelangelo'nun ünlü Pietà heykelini görmek beni derinden etkiledi. Ayrıca Vatikan'ı da ziyaret ettik. Vatikan hem dini hem de sanatsal açıdan dünyanın en önemli yerlerinden biridir. Vatikan müzelerinde Michelangelo'nun ünlü Sistine Şapeli'nde yaptığı freskleri görmek gerçekten büyüleyiciydi. Şapelin tavanındaki muazzam resimlerin her bir detayı hayranlık uyandırıcıydı. Vatikan'da dolaşırken dünyanın her yerinden gelen ziyaretçilerle tanışmak da oldukça ilginçti. Gezi boyunca birçok yerel restoran keşfettik. Roma'nın ünlü pizzalarını denemek gerçekten çok keyifliydi. Özellikle margarita pizzanın lezzeti unutulmazdı. Sadece yemek değil alışveriş de oldukça hoştu. Dar sokaklarda dolaşırken küçük dükkanlardan Roma'ya özgü Pinokyo ve Fındık Kıran figürleri gibi hediyelik eşyalar aldım. Roma'da geçirdiğimiz günlerden birinde Trevi Çeşmesi'ni ziyaret ettik. Bu tarihî çeşmeye para atarak dilek tutmak, buranın geleneklerinden biri. Herkesin bu ritüele katılması ve dilek dilerken yaşadığı heyecan, şehrin tarihsel atmosferinin bir parçası gibiydi. Roma'da birkaç gün geçirdikten sonra İngilizce konuşmak zorunda kaldım. İtalya'da İtalyanca konuşulsa da pek çok yerde İngilizce ile anlaşmak mümkündü. Bununla birlikte Roma'daki insanlardan birkaç İtalyanca kelime öğrenip sohbet etmek çok hoştu. Herkes dost canlısıydı ve bizi oldukça iyi karşıladı. Bir diğer durağımız ise Napoli oldu. Napoli, özellikle makarnasıyla ünlü bir şehir. Şehre vardığımızda, ünlü Napoli makarnasını denemek için yerel bir restorana gittik. Yemek olağanüstüydü, tadı hâlâ aklımda. Ayrıca Napoli'de yediğimiz geleneksel gelato oldukça özel bir deneyimdi. Sonuç olarak Roma gezisi benim için unutulmaz bir deneyim oldu. Hem tarihî hem de kültürel açıdan çok şey öğrendim. Roma, yalnızca tarihî yapılarıyla değil aynı zamanda sokaklarındaki yaşamıyla da beni etkiledi. Eğer bir gün tekrar İtalya'ya gidersem diğer şehirleri de gezmek isterim.

ELA DİNDAR - 9 AND E

KÖLN'ÜN KALBİNE YOLCULUK

Bu satırları size ihtişamlı, göz alıcı ve tarihi dokusuyla birçok yazarı etkilemiş olan Köln şehrinin Maritime Otelinden yazıyorum. Almanya'nın en eski şehirlerinden biri olan Köln, Ren Nehri'nin kıyısında yer alan ve tarihiyle, kültürüyle ve modern yaşam tarzıyla dikkat çeken büyüleyici bir kent. Gotik mimarinin başyapıtlarından biri olan Köln Katedrali, dünya çapında ünlü bir simgedir. Köln'ü özel yapan özelliklerden yalnızca biri olan bu katedralin yanı sıra renkli karnavalları, eşsiz müzeleri ve meşhur Kölsch birasıyla her yıl milyonlarca turisti kendine çekiyor ve ben de geçen sene bu turistlerden biri olma şansını elde ettim. Soğuğu ayaz ve sert, sıcağı kurak olan bu şehre ilkbahar ayında gitmek bence en iyisi ama ben kışın gitmiştim. Ancak Köln'ü sadece tarihi dokusuyla tanımak yeterli olmaz. Şehir, tarihi dokusunun yanında canlı sokakları, sanatı ve sıcakkanlı insanlarıyla bambaşka bir deneyim sunar.

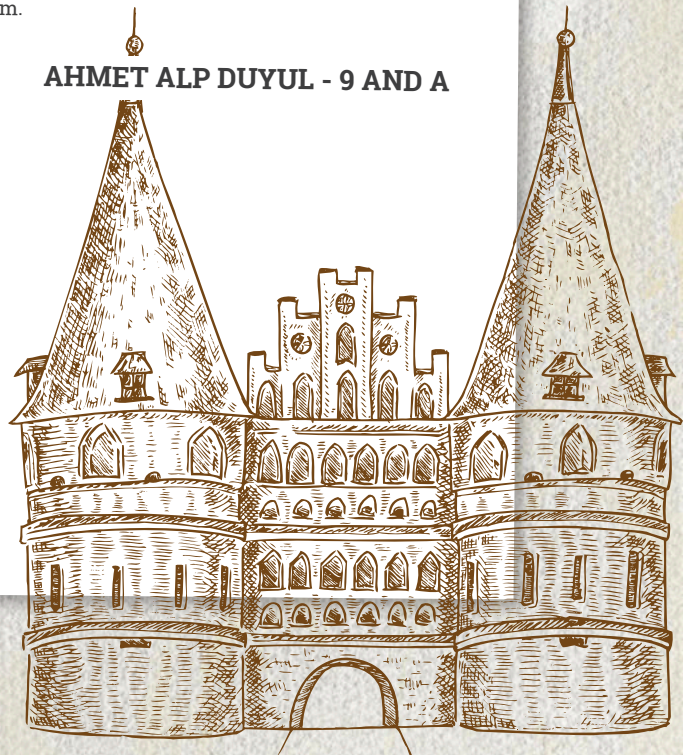
Köln'ün tarihi 2000 yıldan daha eskiye dayanmaktadır. Roma İmparatorluğu döneminde "Colonia Claudia Ara Agrippinensium" adıyla kurulan şehir, zamanla Almanya'nın en önemli ticaret ve kültür merkezlerinden biri haline gelmiştir. Bugün Köln'ü ziyaret edenler, bu köklü tarihin izlerini şehrin dört bir yanında görebilirler. Kentin en göz alıcı yapısı Köln Katedrali'dir. 1248 yılında inşasına başlanan ve tamamlanması tam 632 yıl süren bu muhteşem yapı, UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer almakta ve Almanya'nın en çok ziyaret edilen turistik noktalarından biri olarak kabul edilmektedir. Katedralde her pazar sabahı ayin yapılır ve isteyen kişiler bunlara katılabilir. Katedralin önündeki bilgilendirme yazısını okuduğumda aklıma ilk gelen şey hem bu kadar büyük hem de önemli bir yer haline gelen yapının 2.Dünya Savaşı sırasında nasıl tek bir hasar bile almadığıydı. Yerli kaynaklardan ve insanlardan öğrendim ki o dönemlerde Almanya ile savaş halinde olan ülkelerin savaş pilotlarının havada yönlerini bulmak için ve büyük yıkımdan kaynaklı hava kirliliğinden gökyüzünde insanların nerede olduğunu anlaması için düşmanların hedefi olmamış. Katedralin kulelerine çıkarak şehri kuşbakışı izlemek mümkün ve en tepeye çıkmak için asansör ya da merdiven kullanılmaktadır (519 basamak). Ben çıkamamıştım fakat gidenlerin çıkmasını kesinlikle öneririm. Bunun dışında Köln'ün keşfedilecek birçok önemli müzesi bulunmaktadır. Ludwig Müzesi, modern sanat severler için bir cennet niteliğinde; burada Picasso, Warhol ve diğer ünlü sanatçıların eserlerini görmek mümkün.

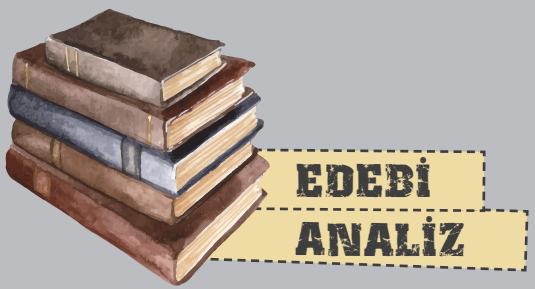
Tarih meraklıları ise Roma-Germen Müzesini ziyaret ederek Roma Dönemi'nden kalma eserleri yakından inceleyebilirler. İçlerinden en beğendiğim ve çikolatanın ortaya çıkış hikayesini küçük etkinlikler ve oyunlar ile gösteren Schkoladen Museum ise şehire ayrı bir hava katmış. Ayrıca orada müzenin açılmasını beklerken dönme dolaba binip bütün şehri ayaklarımın altında hissettim.Köln'ün bir diğer özelliği ise Ren Nehri boyunca uzanan şirin ve tarihi Eski Şehir (Altstadt) bölgesidir. Burada rengarenk binaların sıralandığı dar sokaklarda dolaşabilir, nehir kıyısındaki kafelerde oturup şehrin atmosferinin tadını çıkarabilirsiniz. Köln şehrini Altstadt ve Neustadt olarak ikiye ayıran nehrin üstündeki köprünün ismi "Hohenzollern"dir. Köprünün ortasından arabalar ve tren geçer, iki yanında da insanlar ve bisikletler için yürüyüş yolları vardır. Nehrin üstünden geçerken yanlara baktığınızda köprünün duvarlarının kilitlerle dolu olduğunu görürüsünüz. Araştırmam sonucu bunun bir gelenek olduğunu ve ilişkisinin sonsuza kadar sürmesi için aşklarını kilitleyip anahtarını da nehre atıldığı bilgisini öğrendim. Köln, eğlence ve kültür açısından da oldukça zengin bir şehirdir. Şehir özellikle karnavallarıyla ünlüdür. Her yıl şubat ayında düzenlenen Köln Karnavalı, rengarenk kostümleri, sokak partileri ve eğlenceli geçit törenleriyle binlerce insanı bir araya getirir.

Köln'e gelip de yerel lezzetleri tatmamak olmaz. Şehrin meşhur içeceği olan Kölsch birası, hafif ve ferahlatıcı tadıyla yerel halk tarafından çok sevilir. Bunu deneyimlemek için geleneksel bir "Brauhaus" (bira evi) ziyaret edebilir, yerel spesiyalitelerden Himmel un Ääd (elma püresi ve patates püresiyle sunulan kan sosisi) gibi tatlar deneyebilirsiniz. Benim gittiğim zamanda olan ve her kış düzenlenen yılbaşına özel kurulan standlardan yemek, içecek, hediyelik eşya gibi şeyler alınıyor. Denk gelirseniz Kölsch birasının yanında özel soslarla harmanlanan ızgara balığını tavsiye ederim.

Köln, tarihi mirası, kültürel etkinlikleri ve canlı sosyal yaşamıyla her ziyaretçisine farklı bir deneyim sunan eşsiz bir şehirdir. Gotik mimarisiyle büyüleyen Köln Katedrali'nden nehir kıyısındaki huzurlu yürüyüşlere kadar şehrin sunduğu keşifler bitmek bilmez. Renkli festivalleri, sıcakkanlı insanları ve lezzetli mutfağıyla Köln, Almanya'nın en özel şehirlerinden biri olmaya devam ediyor. Geçen sene gittiğim bu şehri kesinlikle unutmayacağım ve herkese gitmesini şiddetle tavsiye ediyorum.

AHMET ALP DUYUL - 9 AND A

EDEBİ
ANALİZ

Toplum Eleştirisinde Toplumu Simgeleyen Kavramların Metaforlaştırılması

"İçim Acıyor Bahçeye" Furuğ Ferruhzad

İranlı şair Fruruğ Ferruhzad'ın "Rüzgar Bizi Götürecek" adlı toplu şiirlerinin yer aldığı eserindeki "İçim Acıyor Bahçeye" adlı şiirde; mekan unsuru olarak sunulan bahçe bağlamı, metaforlaştırarak toplumu yansıtan bir unsur olarak kurgulanmıştır. Mekan betimlemelerinde bahçe bağlamı ile ilişkilendirilen, bireyin topluma yabancılaşmasını ve toplumun yozlaşmasını aktaran unsurlar şiirin odağında yer almıştır. Şiir kişisinin psikolojik iç çözümlemesi, doğa imgeleri ve bağlamsal kavramlarla aktarılmıştır. Ferruhzad; bahçeyi bir mekân olarak kullanarak bireyin yozlaşan ve değişen topluma karşı duyduğu izolasyon duygusunu ve bireyin kendi ideallerinin toplum ile çelişmesi olgusunu, sembolizasyon tekniği ile ele almıştır. Şiir kişinin kimlik oluşum sürecinde toplum ile olan ilişikerine aidiyet olgusu ile özdeşleştirilen bağlamsal meteforlar ile değinilmiştir. Toplumdan soyutlanan birey ve toplum eleştirisi, bireyin kendi kimliğini oluşturan unsurlar üzerinden gösterilmiştir.

Eserde; toplumu oluşturan bireylerin, toplumun sorunlarına karşı duyduğu kayıtsızlık olgusu aktarılmıştır. Toplumda aktif olarak yaşayan bireylerin toplumun ahlaki ve kültürel normlarına karşı kimlik dönüşümü sürecine girmesi; şiir kişisinin toplum karşısında duyduğu izolasyon hissini serbest ölçü ve melankolik bir atmosfer ile daha iyi aktarmasına olanak tanımıştır. Bu yaklaşım, umutsuz bir ton aracılığıyla topluma eleştirinin normların dışına çıkarak baskıcı güçlere ve katı kurallara karşı özgürce ifade edilmesini sağlamıştır. Eser boyunca kullanılan "balık" ve "çiçek" motifleri, yozlaşan toplum ve toplumun yaygın görüşlerine ve temel ideolojisine ters düşen şiir kişisi arasındaki tezatlığı yansıtmıştır.

"Çiçekleri düşünmüyor kimse
Balıkları düşünmüyor kimse
Kimse kalbi güneşin altında iltihaplanan
Hafızası yeşil hatıralardan usul usul boşanan bahçenin
Ölmekte olduğuna-inanmak istemiyor"

(Ferruhzad, 292) dizelerinde de değinilen motif, toplumdaki bireylerin güncel toplum sorunlarına karşı duyduğu kayıtsızlığı vurgulamıştır. Çiçek kavramının genellikle güzelliklerle, balık kavramı da İslam dininde kısmet ve umut ile ilişkilendirilmesi ve eserde bu kavramları kimsenin düşünmediğinin vurgulanması, toplumun güncel durumumun bu kavramlardan mahrum olduğunu vurgulamıştır. Toplum yapısının yararına olan bu olguların metaforlaştırılarak aktarılmasında kavramların göz ardı edilmesine değinilmesi ve dönem toplumuna gönderme yapmak amacıyla yeşil hatıralar ifadesinin kullanılması, dönem toplum zihniyetininin şiir kişisinin bireysel düşünce yapısı ile çeliştiğini vurgulamıştır. Yeşil renginin İslam dini ile bağdaştırılarak "yeşil hatıralar" biçiminde aktarılması, şiir kişisinin dönem toplum eleştirisini ve din olgusu altında baskılanan ifade özgürlüğü vurgulamıştır. Sosyokültürel olarak ele alındığında, İran'daki İslam Devrimi'nden sonra toplumun önemli bir kesimini oluşturan kadınların temel haklarını kaybetmesi ve toplum eleştirisinde İslamiyet ile bağdaştırılan renk sembolizasyonuna yer verilmesi; toplumu etkileyen ve tek bir düşünce altında birleştiren din olgusunun toplumu şekillendirmedeki

etkisi gösterilmiştir.

Toplumun yozlaşmasında ve toplumdaki bireylerin sadece kendi bireysel çıkarlarını gözetmesinde, bireyin kendi ailesi ile ilişkilendirdiği bir kavram olan baba figürüne değinilmiştir. Modern olmayan ataerkil toplumlarda, aile yapısında yapıcı ve otoriter bir figür rolünü üstlenen ve aileyi temsil eden baba figürü hakkında

"Baba:
Benden geçti' diyor- benden geçti
Unumu eledim eleğimi astım'
Ve odasında sabahtan akşama
Ya Şehname okuyor
Ya da Nasihü't-Tevarih" (Ferruhzad 292)

ifadesinde dizelere yer verilmesi, toplumun yozlaşmış yapısına karşı atıfta bulunmaktadır. Alıntıda metinlerarasılık kullanılarak İran toplumu ve kültürel değerleri için önemli bir yeri olan Şehname ve Nasihü't-Tevarih eserlerine değinilmesi ve baba kavramı ile bağdaştırılması, toplumun değiştirilemez normları aktarılmıştır. Bireyin toplumsal değerlerine bağlılığının sorgulanmasında, Müslüman ve ataerkil toplumlarda değinilen baba figürünün toplum ideallerine bağlı düşünce biçimi ele alınarak modernleşmeye karşı geliştirilen tutumlar ve bu tutumların toplumda yarattığı durgunluk eleştirilmiştir. Alıntıdaki eserlerde İran ve diğer Müslüman toplumların tarihinden bahsedilmesi ve baba figürünün bundan sonra kalan vaktini sadece bu eserleri okuyarak değerlendireceğini vurgulaması, yapısı değişmeyen toplum ve düşünce biçimi değişemeyen birey aktarılmıştır. Bireyin topluma yabancılaşmasında ele alınan bir başka figür olan anne hakkında da

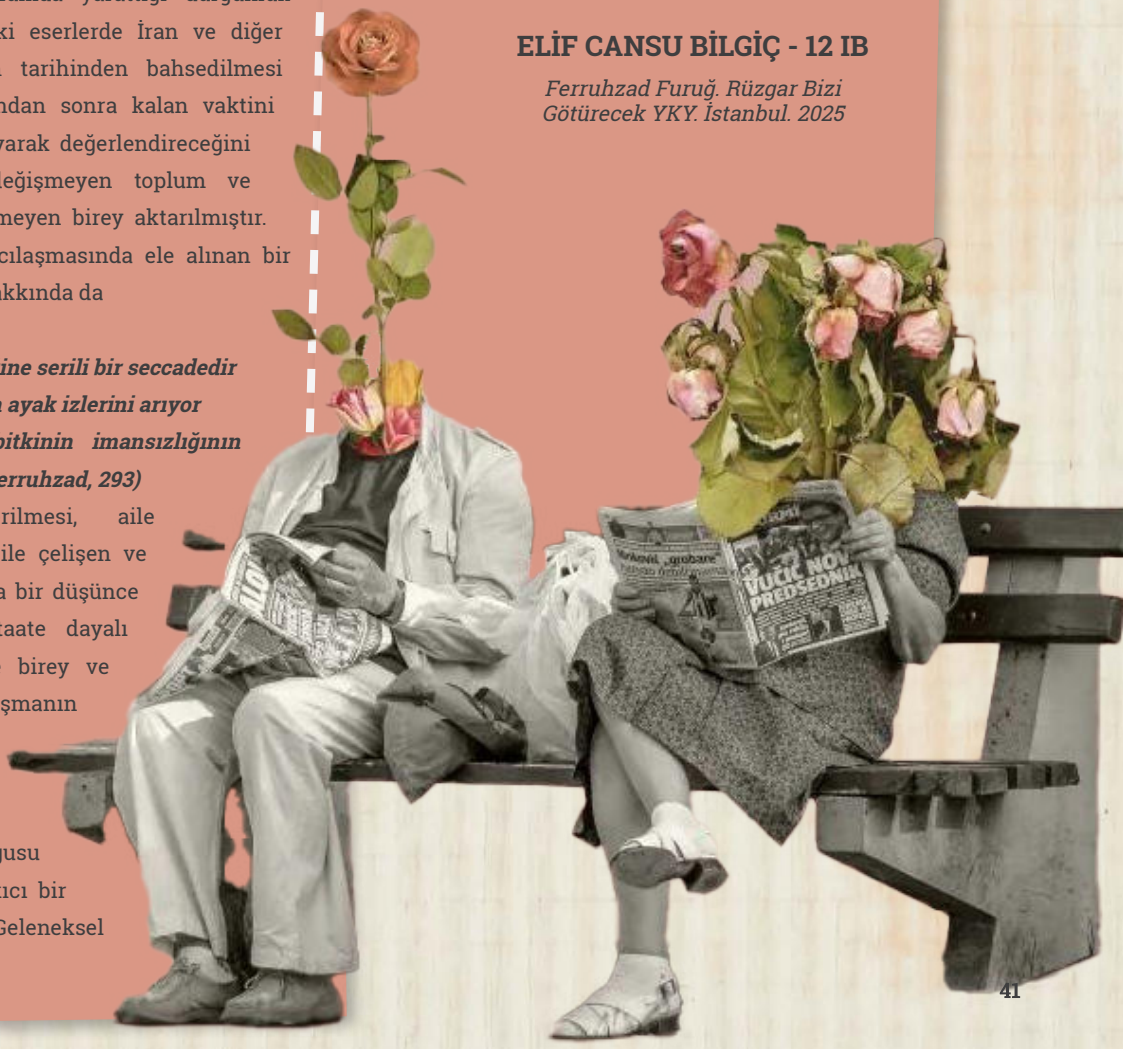
"Annenin bütün hayatı
Cehennem korkusu eşiğine serili bir seccadedir
Anne her şeyde günahın ayak izlerini arıyor
Ve bahçeye de bir bitkinin imansızlığının bulaştığına inanıyor" (Ferruhzad, 293)

ifadelerine yer verilmesi, aile yapısındaki şiir kişisi ile çelişen ve tezatlık oluşturan başka bir düşünce yapısı aktarılmıştır. İtaate dayalı bir toplum sisteminde birey ve toplum arasındaki çatışmanın seccade imgesine ile bir hayata benzetme tekniği ile vurgulanması, din olgusu altında şekillenen baskıcı bir atmosferi göstermiştir. Geleneksel aile yapısının mekan ile bağdaştırılarak şiir kişisinin bireysel fikirleri ile çatışarak birey ve toplum arasında çatışma oluşturması, toplumu oluşturan bireyler üzerinden ele alınarak yansıtılmıştır.

Ferruhzad'ın *"İçim Acıyor Bahçeye"* adlı şiirindeki mekan unsuru olan bahçe, toplum eleştirisi ve bireyin topluma yabancılaşmasını yansıtan bir metafor olarak kullanılmıştır. Bahçe, toplumu simgeleyen bir bağlam olarak bireyin toplumsal yozlaşmaya ve değişen değerlere karşı duyduğu izolasyonu ve yalnızlaşmayı simgelemiştir. Şiir kişisinin, toplumun değerleriyle çatışan kimlik oluşum süreci, sembolizm ve metaforlar aracılığıyla betimlenmiştir. Toplumdaki bireylerlerin ifade etme olgusu üzerinde oluşturulan baskı, dini inançlar ve toplumsal normlarla şekillenen aile figürleri üzerinden ele alınmış, özellikle baba ve anne figürlerinin toplumsal yapıya dayalı rollerine değinilmiştir. Ferruhzad, bireysel özgürlüklerin baskı altına alındığı bir toplumda, değerlerin yozlaşması ve kayıtsızlık temasını işlerken İran'daki sosyokültürellik altında topluma değinmiştir. Bireyin toplumsal yapıyla olan çatışmaları ve toplumsal normlar karşısında toplumdan soyutlanma olgusu okuyucuya başarıyla sunulmuştur.

ELİF CANSU BİLGİÇ - 12 IB

Ferruhzad Furuğ. Rüzgar Bizi Götürecek YKY. İstanbul. 2025

Toplumdaki Yabancı

Ferit Edgü'nün "Hakkari'de Bir Mevsim" eserinde, odak figür olan öğretmenin değişen ortam koşullarına duyduğu yabancılaşma üzerine yaşadığı varoluşsal mücadelesi konu edinmektedir. Odak figürün Batı'daki modern yaşamdan uzaklaşarak Hakkâri gibi izole bir topluma gelmesi toplumdan ötekileşmesini sağlamaktadır. Farklı kültürel özellikler içeren bu toplum odak figürün ortama uyum sağlamasını zorlaştırmaktadır. Bu doğrultuda, odak figürün yaşadığı çatışmalar bireyde yoğun bir yabancılaşma hissi oluşturmaktadır. Aynı zamanda öğretmenin yabancı bir ortamda kendi kimliğini, hayatını ve varlığını sorgulaması değişen ortam koşullarının odak figürün kimliği üzerinde oluşturduğu baskıyı göstermektedir. Kırsal kesimlerde değişen toplum özelliklerinin oluşturduğu kültürel farklılıklar eğitim, sağlık gibi temel ihtiyaçları etkilemektedir. Nitekim Batı ve Doğu kültürü arasında oluşan kültürel farklılıklar bireylerin kimlikleri üzerinde baskı oluşturmaktadır. Bu bağlamda, değişen çevre koşullarının oluşturduğu kültürel farklılıklar, bireyin varoluşsal mücadelesi doğrultusunda yaşadığı kimlik arayışını etkilemektedir.

Odak figürün Batıdaki modern yaşamdan uzaklaşarak Hakkari'ye gelmesi birey üzerinde yabancılaşma hissini oluşturmaktadır. Bu doğrultuda bireyin kimliğini değiştirerek topluma uyum sağlama çabaları değişen çevre koşullarının bireyin kimliği üzerinde oluşturduğu baskıyı göstermektedir. ***"Kişilik. Bulmak mı, yaratmak mı?"*** (Edgü 26) ifadesi, kimliğin sabit ya da belirlenmiş olmadığını aksine değişen koşullar altında yeniden yapılandırılabileceğini açıklamaktadır. Bu bağlamda Hakkâri'nin zorlu coğrafyası ve yabancısı olduğu kültür, bireyin kimlik oluşum sürecinde önemli bir rol oynamaktadır. Kültürel ve dilsel farklılıklar, anlatıcının kendisini çevresine ve dolayısıyla topluma yabancı hissetmesine neden olmaktadır. Ancak bu yabancılaşma, iç dünyasında bir sorgulamayı oluşturmaktadır. "... ***dayanacaksın ve yeni bir kişilik yaratacaksın"*** (Edgü 27) ifadesi odak figürün kendi iç dünyasında yaşadığı kişisel direncini anlatmaktadır. Bu bağlamda bireyin değişen çevre koşulları karşında gösterdiği direnç kimliğini yeniden şekillendirilebilir olduğunu göstermektedir. Bu süreçte bireyin kimliğini hem eski kimlik unsurlarını koruyarak hem de yeni çevreye uyum sağlayarak değiştirmesi kültürel yabancılaşma sonucunda yaşadığı kimlik arayışındaki varoluşsal mücadelesini göstermektedir. Bunun yanı sıra değişen çevre koşullarının oluşturduğu kültürel farklılıkların toplumlarda dilsel farklılıkları da oluşturması bireyin topluma adapte olması sürecini uzatmaktadır. Eserin geçtiği kırsal kesimde odak figürün alışık olmadığı bir dile maruz kalması toplumdan ötekileşmesini sağlamaktadır. Odak figürün; köylülerin geleneksel hayat tarzı, iletişimsizliği, farklı dili ve kültürü dolayısıyla yabancılaşması bireyin benlik algısını değiştirmektedir. Bu doğrultuda kimlik olgusunu bir kaçış aracı olarak sembolleştirmektedir. Bu bağlamda odak figürün toplumdan izole olması, yalnızca değişen fiziksel koşulların değil aynı zamanda dilsel farklılıklarında bireyin toplumdan yalnızlaşmasını sağladığını göstermektedir. Öğretmenin bu koşullarda varoluşsal anlam arayışına girmesi, yabancı olduğu bu toplumda oluşturduğu çatışmaları yansıtmaktadır. Köylülerle iletişim kurmakta zorlanması kültürel farklılıklar nedeniyle toplum içerisinde soyutlanma ve yalnızlık duygusunu arttırmaktadır. Dil sorunları; odak figürün kendi kimliğini, mesleğini ve aidiyetini sorgulamasına neden olmaktadır. Bu bağlamda değişen çevre koşullarının oluşturduğu kültürel farklılıklar, bireyin varoluşsal mücadelesi doğrultusunda yaşadığı kimlik arayışını etkilemektedir.

Değişen çevre koşullarının oluşturduğu kültürel farklılıklar, toplum içerisindeki temel ihtiyaçların şekillenmesine de sebep olmaktadır. Hakkari Batıdan farklı bir eğitim sistemine sahiptir. Eğitim sistemleri öğrencilerin hayat koşullarına ayak uydurabilmeleri doğrultusunda şekillenmektedir. Bu bağlamda öğrencilerin farklı eğitim sistemine sahip olması toplumu da diğer toplumlardan ötekileştirmektedir. Sınıf bazlı olarak şekillenen eğitim koşulları değişen çevre koşulları sonucunda

değişmektedir. Aynı zamanda ders içerisinde işlenen konular toplum içerisinde yaşanmış güncel konuları içermektedir. Bu doğrultuda toplumun farklı bir eğitim sistemine adapte olmaya çalışması aslında sadece öğretmenin değil aynı zamanda öğrencilerin de yaşadığı yabancılaşmayı göstermektedir. Nitekim toplumda hastalık sorunlarının bulunması dersin şekillenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Kırsal kesimlerdeki çocukların sıklıkla hastalanması toplumsal düzeyde oluşan yoksulluk, kıtlık ve sağlık hizmetlerinin yetersizliğini vurgulamaktadır. Bu doğrultuda odak figürün bu problemlere karşı duyguğu çaresizlik duygusu toplumun kendisini yalnız bırakılmış hissetmesine neden olmaktadır. Sağlık sorununun yaygınlığı, köydeki yaşam koşullarının ne kadar zor olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda odak figürün topluma alışamaması bireyin sorumluluk duygusunun yoğunlaşmasına sebep olmaktadır. ***"Gene de uyku tutmuyor. Gene de bozu barsaklar. Gene de ölüyor bebekler."*** (Edgü 127) ifadesinde odak figürün toplum içerisinde yaşanan problemler karşısında yaşadığı yoğun duygular gösterilmektedir. Bu doğrultuda toplumsal sorunların odak figürü fazlasıyla etkilemesi bireyin toplumu yavaştan benimsediğini göstermektedir. Nitekim bireyin bu gibi duygulara sahip olması topluma duyduğu ilgiyi arttırmaktadır. Bu bağlamda değişen çevre koşullarının oluşturduğu kültürel farklılıklar, bireyin varoluşsal mücadelesi doğrultusunda yaşadığı kimlik arayışını etkilemektedir.

Ferit Edgü'nün *"Hakkari'de Bir Mevsim"* eserinde, öğretmenin Hakkari'nin izole, zorlu ortamına karşı yaşadığı varoluşsal mücadelesi, bireyin kimlik arayışını ve toplumsal bağlamdaki yabancılaşmasını anlatmaktadır. Batıdaki modern yaşamdan uzaklaşarak dilsel ve kültürel olarak farklı koşullara sahip bir köye gelen öğretmen, köylülerin dili, yaşam tarzı ve sağlık koşullarıyla çatışma içine girmektedir. Bu yabancılaşma, bireyin kimlik arayışını etkilemektedir. Eserde öğretmenin eğitim vermekteki çabası, çocukların hastalıklarla boğuşması gibi sorunlara tanık oldukça çaresizlik duygusuna ve sorumluluk bilincine dönüşmektedir. Köyün eğitim ve sağlık alanındaki yetersizlikleri, öğretmenin iç dünyasında bir kimlik arayışını oluştururken aynı zamanda bu toplumla zorlu bir yabancılaşma yaşamasını sağlamaktadır. Bu eser, odak figürün yalnızca kimlik ve aidiyet arayışını değil aynı zamanda bir topluma karşı geliştirdiği empati ve sorumluluk duygusunu göstermektedir. Bu bağlamda değişen çevre koşullarının oluşturduğu kültürel farklılıkların, bireyin varoluşsal mücadelesi doğrultusunda yaşadığı kimlik arayışını etkilediği gösterilmektedir.

ZEYNEP TURGUT - 12 IB

Edgü Ferid. Hakkari'de Bir Mevsim Everest Yay. 2024.

Cesur Yeni Dünya: Modern Diktatörlüğün Çöküşü

Aldous Huxley tarafından 1931 yılında yazılan "Cesur Yeni Dünya" eseri, I. ve II. Dünya Savaşları'nın arasındaki dönemde, diktatörlüklerin ve yeni dünya düzeninin yeniden oluşmaya başladığı, bilimsel gelişmelerin gelecekteki diktatörlüklerdeki yerini distopik bir şekilde ele aldığı bir bilimkurgu romanıdır. Eser; bilimsel gelişmelerin tanrısallaştırıldığı, insan doğasından uzak ve genetik mühendisliği tarafından yönetilen bu dünyayı ve yapay yeni diktatörlüğü, kapsamlı betimlemeler ve açıklamalarla anlatır. Bu bağlamda sınıfsal ayrımın ve modern bir kast sisteminin en kapsamlı örneğinin görüldüğü bu roman, geleneksel diktatörlüğün sağlamak istediği ideal toplum düzenini şiddet ve sansürlerle değil genetik şartlandırma ve köleliği sevdirerek sağlamayı amaçlar. Köleliği sevdirmek ve şartlandırma, özünde birbirinden çok ayrı şeylerdir ancak birbirlerini destekleyecek biçimlerde kullanılmaları mümkündür. Romanda insanları ayırmak ve yönetmek için kullanılan beş farklı sınıf vardır: Alfa, Beta, Delta, Gama ve Epsilon. İnsanlar daha doğmadıkları, diğer bir deyişle şişeden çıkarılmadıkları andan itibaren bir sınıflandırma sisteminin içine düşerler. Şişelerdeki embriyolar, dünya üzerinde çeşitli ana noktalarda bulunan Kuluçka ve Şartlandırma merkezlerinde üretilirler ve tek embriyodan yüzlerce hatta binlerce kardeş üretilebilir. Buna eserde Bokanovski işlemi adıyla bahsedilir ve Kuluçka ve Şartlandırma merkezi müdürü, kitapta bu işlemi şöyle açıklar. ***"Bokanovskileştirme bir dizi gelişmeyi önleme işlemini kapsamaktadır. Normal büyümeyi engellediğimizde paradoksal biçimde yumurta, tomurcuklanarak tepki gösterir."*** (Huxley 33) Bu çeşitli sıradanlaştırma işlemleri, düzenin ve tekilliğin sağlanmasına katkı yaparak grubun, yani toplumun, bireyden daha önemsiz olmasını sağlar ve bu da Huxley'in savunduğu Ademimerkeziyetçiliğe ters düşmektedir. Ancak sınıflandırma ve kast sistemi yalnızca genetik sınıflandırmayla da sınırlı kalmamaktadır. Eserde sözü edilen ana karakterlerden biri olan Bernard Marx üzerinden bu dünyadaki her insanın mükemmel bir şekilde şartlandırılamadığı ve görece günümüzdeki insanlara benzer özellikler sergilediği görülebilir. Marx, bir alfa olmasına ve en üst sınıfın bir mensubu olmasına karşın kısa boylu olması gibi alt sınıfa has özellikler taşır. Soma almayı ve dünya düzenine ayak uydurmayı reddeden bir karakterdir. Bu durum Marx ile alay edilmesine neden olmuştur ve bundan eserde şu şekilde bahsedilir. ***"Henry Foster ve Benito Hoover gibilerine öyle imreniyordu ki! Asla bir Epsilon'a emirlerini yerine getirmek için bağırmak zorunda kalmayan erkeklere; konumlarını olduğu gibi benimseyen erkeklere; kast sisteminde bir balığın suda hareket ettiği gibi dolanabilen erkeklere; kendilerini öyle rahat hissediyorlardır ki ne kendilerinin ne de içinde var oldukları lütufkar rahatlığın farkındadırlar."*** (Huxley 84) Bu alıntıdan hareketle bu yeni dünya düzeninde hâlâ sınıfsal ve bireysel ayrımın farkında olan gerçek "bireyler" bulunduğunu ve bunların günümüz "normal insan" kavramına daha çok uyan karakterler olduğu söylenebilir. Bu anlamda, kölelik her köleye sevdirilebilmişken liderlik her alfaya sevdirilememiştir ve bu da grubun hiçbir zaman bireyden daha önemli olamayacağını vurgular. Ancak yine de ***"Herkes herkes içindir"*** sloganını eserin her yanında vurgulamaya çalışan Huxley, grubun bireyden önemli olduğunu dolaylı olarak şu şekilde de destekler. ***"Asansör, Alfa Soyunma Odaları'ndan gelen erkeklerle doluydu, Lenina'nın girişine dostça kafalarını sallayarak ya da gülümseyerek karşılık verdiler. Lenina popüler bir kızdı ve öyle ya da böyle asansördeki erkeklerin çoğuyla bir gece geçirmişti."*** (Huxley 77) ifadesinde de görüldüğü gibi eserde anti Ademimerkeziyetçilik vurgulanmaktadır. Cesur Yeni Dünya eseri bireysel özgünlüğün kaybolduğu, tekilliğin ve insanın objeleştirildiği bir dünyada birey kalabilen bireylerin varoluş mücadelesini kaleme alan; yenilenmiş bireysel kast sistemiyle beraber yine de insanların mükemmel olarak sınıflandırılamadığını ve bunun sonucunda insanlığın, bireyselliğin yeniden filizlendiğini anlatan ve insan doğasına müdahale eden distopik bir toplumun eleştirisini sunmaktadır. Bu eser her ne kadar yaklaşık 92 yıl önce yazılmış olsa da diktatörlüğün ve baskının dolaylı ya da direkt olarak hiçbir zaman uzun vadede işe yaramayacağını vurgulayan kapsamlı ve çarpıcı bir eserdir.

UFUK TUNAY YILDIZ - 10 FEN B

Huxley Aldous. Cesur Yeni Dünya. İthaki Yay. 2021.

Toplumsal Tabakalaşmanın Gölgeleri:
Cesur Yeni Dünya'da Çatışmalar ve Karşıtlıklar

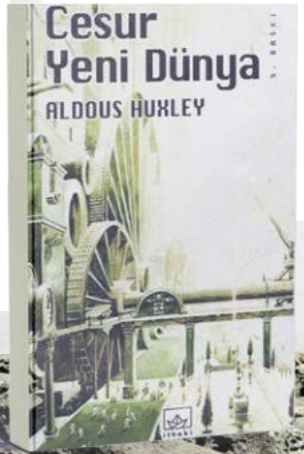
Aldous Huxley'in "Cesur Yeni Dünya" adlı distopik-roman türündeki eserine Vahşi (John) adlı öteki bölgede büyümüş ve toplumsal normlara maruz kalmamış dolayısıyla eserdeki topluma göre "vahşi" özelliklere sahip en alt sınıfa mensup olan genç bir erkek ile yeni dünyada yaşayan , kast sisteminde kendisinden daha yukarıda bulunan, "modern" özelliklere sahip herkes ile ve özellikle Lenina arasında geçen ahlak anlayışı sonucunda , sınıfsal farklılıklar ve karakter özellikleri odağında oluşan karşıt durumları konu almaktadır. Karşıt durumlar yani çatışmalar temasını sınıfsal farklılıklar ve karakter özellikleri bağlamında ele alan eser, olguları Vahşi'nin kendisini yozlaştırması ve soyutlaması olayı bağlamında okuyucuya anlatmaktadır. Bu durum aslında farklı karakter özelliklerinden dolayı ortaya çıkan çatışmaların nedeninin sınıfsal farklılıklar olduğunu okura anlatmaktadır.

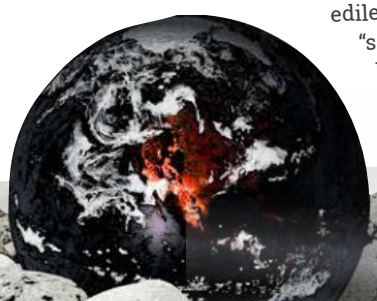
Eserde şartlandırma yani sınıfsal farklılaştırmaya uğramış insanların kabul ettiği ***"Herkes herkese aittir!"*** fikri alt sınıfa dolayısıyla farklı özelliklere sahip kesim tarafından hor görülmüştür. Örneğin eserde Lenina ile John bir ilişkiye girmek isterken John'un "***Malpais'te insanlar evlenirler. Sonsuza dek. Sonsuza dek birlikte yaşamaya söz verirler"*** (Huxley, Cesur Yeni Dünya 193) önerisine Lenina'nın ***"Ne korkunç bir fikir"*** (Huxley, Cesur Yeni Dünya 193) diyerek karşı çıkmasının ardından John'un onu ahlaksız olarak nitelemesinden sonra ebediyen ayrılmaları, aslında bu iki bireyin farklı sosyal sınıflardan geldiğinin bir göstergesidir. Bu durum ile "modern medeniyet" olarak tarif edilen medeniyetten gelenlerin o sınıfın şartlandırmasından dolayı mutlu olabilmek adına herkesin herkesle istediği zaman birlikte olabileceği düşüncesine sahip olmasına sebebiyet verdiği anlaşılır. Benzer şekilde "Öteki medeniyet" yani sosyal tabaka üçgeninde en alt basamakta bulunan toplum ise her zaman mutlu olabilecek bir şekilde değil gerçekler ve doğrular her ne kadar acı verici olsada onlara katlanabilecek bir biçimde şartlandırıldığını gösterir. Bu durum okura farklı sosyal sınıfların hayatı ele alış ve yaşama şartlarının farklı olduğunu, insanlar da bu koşullara göre özelleştiğinden dolayı karşıt durumların yaşanabileceğini anlatır.

Sınıfsal farklılıklar dolayısıyla sahip olunan farklı özellikler nedeniyle ortaya çıkan çatışmalar yalnızca Lenina ve John arasında değildir. Eserde yapılanan yeni toplumun merkezinde mutluluk yer almaktadır. İnsanları mutlu edebilmek ve dertlerinden uzaklaştırmak üzere icat edilen uyuşturucu "soma" isimli tabletler bütün insanlara belirli saatlerde dağıtılır ve günlük dertlerini, yorgunluklarını unutmaları hedeflenerek mutlu bir toplum ortaya çıkarmayı hedefler. Sosyal sınıfları, dolayısıyla özellikleri gereği bu tabletlere bağımlı olan Delta grubu ile John arasında çıkan karşıt durum aslında John'un gerçek özgürlüğü bilmesi ve Delta grubunun bilmemesi sebebiyle oluşan bir çatışmadır. Bu durum John'un Delta grubu önünde yaptığı konuşmadan da anlaşılabilir. ***"Fakat köle olmak hoşunuza gidiyor mu? Bebekler gibi yaşamaktan hoşlanıyor musunuz?"*** (Huxley, Cesur Yeni Dünya 213) diyerek Deltaların kendilerine zarar verdiklerini onlara açıklamaya çalışmış lakin bu deltaların sahip olduğu itaatkâr sınıfın en belirgin özelliği olan cahillik kalkanına çarpıp geri dönmüştür. Yazar yaşanan bu karşıtlık ile okura sınıfsal planlamanın bir bireyin düşünceleri üzerinde ne kadar etkili olduğunu göstermiştir.

Aldous Huxley'in "Ceusr Yeni Dünya" adlı distopik-roman türündeki eserinde karakterler(insanlar) arasındaki fikir ayrılılarından dolayı yaşanabilecek problemler temasının toplumsal tabakalaşmanın bir etkisi olarak bireylerin sahip olduğu karakter özellikleri konusu kapsamında değişimini okuyanlara anlatmak istemiştir. Farklı sosyal tabakaların farklı gereksinimleri vardır. Bu gereksinimler insanları kısıtlar ve düşüncelerini şekillendirir. Huxley okura toplumsal tabaka farklılığının sebep olduğu ayrı düşünce tarzlarından doğan ahlaki çatışmayı Lenina ve John, özgürlük ve düşünce şekli farklılığından doğan çatışmayı John ve Delta grubu üzerinden açıklamıştır. İnsanların sahip oldukları toplumsal tabakaya ait olabilmek adına düşüncelerinde ve özelliklerinde şekillendirme yapmaları bundan dolayı oluşan karşıt durumlar, modern toplum sınıfı ile öteki toplum sınıfının karşı karşıya geldiği Mustafa Mond ile Vahşi arasında geçen diyalogta net bir şekilde anlaşılabilmektedir. ***"Mustafa Mond: Biz her şeyi keyifli yapmayı yeğleriz. Vahşi: Ben keyif aramıyorum. Tanrı'yı istiyorum, şiir istiyorum, gerçek tehlike istiyorum, özgürlük istiyorum, iyilik istiyorum. Günah istiyorum"*** (Huxley, Cesur Yeni Dünya 238)

TUNA SEZGİN - 10 AND D

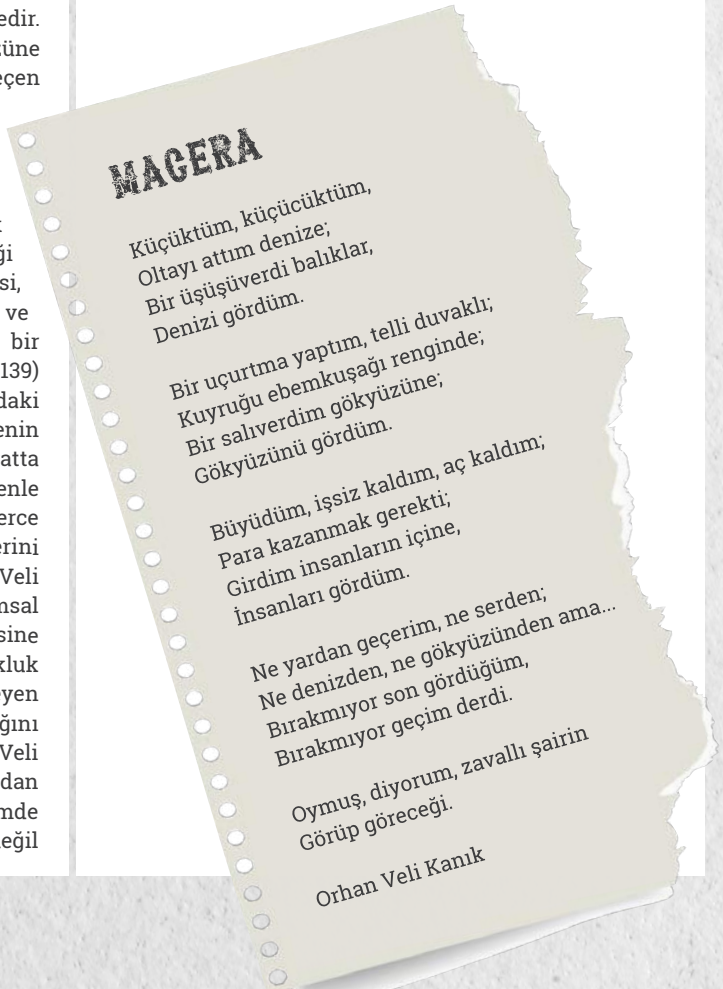
MACERA ŞİİRİNDE BİREYİN ÇOCUKLUKTAN YETİŞKİNLİĞE OLAN YOLCULUĞU

Türk şair Orhan Veli'nin satirik şiir türünde yazdığı Macera adlı eserinde, şiir kişisinin çocukluk döneminden yetişkinliğe doğru olan süreçte yaşadığı deneyimler sade ve sembolik bir anlatım aracılığıyla anlatılmaktadır. Eserde şiir kişisi olan şairin yetişkinlik döneminde sahip olduğu geçim derdi ve yoksulluk problemleri, kederli bir ton aracılığıyla okuyucuya aktarılmaktadır. Bireyin çocukluktaki özgürlüğü ile yetişkinliğin getirdiği maddi sorunlar arasındaki çatışmanın, bireyin kimlik oluşumuna etkisi zaman atlamalarıyla belirtilmektedir.

Beş birimden oluşan şiirde, geleneksel şiir kurallarına uymak yerine şiir serbest bir biçimde yazılmıştır ve süslü söz sanatlarına yer verilmemiştir. Şiirin ilk biriminde, şiir kişisinin çocukluk yıllarının getirisi olan merak, masumluk ve saflık sayesinde yaşadığı maceralar anlatılır. Küçük bir çocuğun gözünden yaşamın sadeliği doğa aracılığıyla betimlenir. Çocuğun balıklar sayesinde denizi keşfetmesi, dünyanın sıradanlığına karşı olan merakını ve bu merakla birlikte gelen öğrenme arzusunu yansıtır. ***"Küçüktüm, küçücüktüm, / Oltayı attım denize;"*** (Veli 139) dizelerinde, çocukluk dönemine özgü masumiyet ve keşfetme arzusu görülmektedir. İkinci birimde çocuğun yaptığı uçurtmayı gökyüzüne salmasıyla orayı fark ettiği vurgulanır. Şiirde geçen uçurtma imgesiyle küçükken sahip olunan özgürlükler ve çocukluk dönemine özgü olan sıra dışı hayaller sembolize edilmektedir. Gökyüzünü keşfetmek ise bir çocuğun dünyayı anlamlandırma çabasını temsil eder. Üçüncü birimde çocukluk dönemindeki özgürlükler yerini büyümenin getirdiği zorluklara ve kısıtlamalara bırakmaktadır. Şiir kişisi, yetişkin olduktan sonra hayatın zorlaştığını, açlık ve işsizlik gibi sorunların ortaya çıktığını karamsar bir atmosferle belirtir. ***"Para kazanmak gerekti;"*** (Veli 139) ifadesinden yola çıkıldığında, çocukluk yıllarındaki özgürce vakit geçirme ve istediğini yapabilmenin getirdiği rahatlığın yok olduğunu bunun yerine hayatta kalmak için para kazanmak zorunludur. Bu nedenle insanların hayatlarını geçindirmek için saatlerce çeşitli mekanlarda vakit harcayarak özgürlüklerini kısıtladıkları vurgulanır. ***"Girdim insanların içine,"*** (Veli 139) alıntısından yola çıkıldığında kişinin toplumsal hayata atılması, gerçek dünyayla yüzleşmesine neden olur. Bu durum hayatın her zaman çocukluk dönemindeki gibi iyimser olmadığını ve ilerleyen dönemlerde yaşamın karmaşıklaşıp, zorlaşacağını göstermektedir. ***"Büyüdüm, işsiz kaldım, aç kaldım;"*** (Veli 139) dizesinde kaldım kelimesinin tekrarlanmasından dolayı şiire hareketlilik katılmıştır. Bir sonraki birimde şairin sadece sevdiklerinden ve kendi hayatından değil denizden ve gökyüzünden de vazgeçemediği betimlenir. Bu, yetişkinliğin getirdiği zorluklara ve kısıtlamalara rağmen şairin doğadan, özgürlüklerinden ve hayallerinden kopamadığını ortaya koymaktadır. Şairin dünyadaki adalet sistemine olan karşı çıkışı ve yetişkinler dünyasına uyum sağlayamaması olarak da ele alınabilir. Bireyin, yetişkinlerin sıkıcı ve monoton dünyası ile kendi hayalleri arasındaki çatışmayı bu dizeler aracılığıyla okuyucuya yansıtılmaktadır. ***"Ne yardan geçerim ne serden;"*** (Veli 139) ifadesinde ne bağlacı cümleye olumsuz bir anlam katmaktadır. "Yardan" ve "serden" kelimelerindeki "r" sesinin tekrarlanması ile şiire ritim ve ahenk katan bir aliterasyon oluşturulmuştur. Şiir kişisi, kendisini olumsuz olarak etkileyen yoksulluk problemini ortadan kaldırmaya çalışsada bunu başaramamıştır. ***"Bırakmıyor son gördüğüm, / Bırakmıyor geçim derdi."*** (Veli 139) dizelerinden yola çıkıldığında şairin kaderinde yoksulluk olduğu ve halk arasında sıklıkla görülen bu tarz ekonomik problemlerden hiçbir zaman kaçamayacağı vurgulanır. Son birimde ise şiir kişisi yaşadığı zorluklara atıfta bulunarak kendisini zavallı bir şair olarak ele almaktadır. Burada sanatın karın doyurmadığını ve kişinin kendi emeğine saygı duymadığı gözler önüne serildiği gibi şiir kişisinin içinde bulunduğu düşük yaşam koşullarını kabullendiği gösterilmektedir.

Orhan Veli'nin "Macera" adlı şiirinde, çocuklukta sahip olan özgürlük ve hayallerin yetişkinlikte karşılaşılan geçim derdi ve parasızlık sorunlarıyla çatışması, zaman atlamalarıyla birlikte şiir kişisinin yaşadığı içsel bir mücadele olarak anlatılır. Eser, halkın anlayabileceği bir şekilde kaleme alınmış olup süslü söz sanatlarına yer verilmemiştir. Anlatımın desteklenmesi için uçurtma, deniz gibi imgelerden yararlanılmıştır. Şiirde hareketlilik sağlanması için ses tekrarlarına ve aliterasyona yer verilmiştir.

İKRA TUNCALI - 11 IB

MACERA

Küçüktüm, küçücüktüm,
Oltayı attım denize;
Bir üşüşüverdi balıklar,
Denizi gördüm.

Bir uçurtma yaptım, telli duvaklı;
Kuyruğu ebemkuşağı renginde;
Bir salıverdim gökyüzüne;
Gökyüzünü gördüm.

Büyüdüm, işsiz kaldım, aç kaldım;
Para kazanmak gerekti;
Girdim insanların içine,
İnsanları gördüm.

Ne yardan geçerim, ne serden;
Ne denizden, ne gökyüzünden ama...
Bırakmıyor son gördüğüm,
Bırakmıyor geçim derdi.

Oymuş, diyorum, zavallı şairin
Görüp göreceği.

Orhan Veli Kanık

Orhan Veli'nin "Bedava" Adlı Şiirinde Mekân Bağlamında Ekonomik Eşitsizliklerin Eleştirilmesi

BEDAVA

Bedava yaşıyoruz, bedava;
Hava bedava, bulut bedava;
Dere tepe bedava;
Yağmur çamur bedava;
Otomobillerin dışı,
Sinemaların kapısı,
Camekanlar bedava;
Peynir ekmek değil ama
Acı su bedava;
Kelle fiyatına hürriyet,
Esirlik bedava;
Bedava yaşıyoruz, bedava.

Orhan VELİ

Orhan Veli'nin satirik şiir türündeki "Bedava" adlı eserinde kapitalist sistemin oluşturduğu toplumsal ekonomik eşitsizliğinin bireylerin hayatına etkisi ele alınmıştır. Eserde anlamsal kurgu oluşturulurken açık ve kapalı mekân ögeleri ile bireylerin yaşam nitelikleri arasında bağ kurulmuştur. Bu anlamda şiir kişisi halktan bir birey olarak seçilmiş ve yinelemeler aracılığı ile ironik bir ton oluşturulmuştur. Orhan Veli, "Bedava"adlı şiirinde "bedava" kelimesinin tekrarı ve mekân ögeleri üzerinden kapitalist sistemin bireylerin yaşamı üzerindeki sınırlayıcı etkisi eleştirilmiştir.

Eser, ***"Bedava yaşıyoruz, bedava;/Hava bedava, bulut bedava;/Dere tepe bedava;/ Yağmur çamur bedava;"*** dizeleriyle başlayarak doğanın ve doğal mekanların insanlara sunduğu unsurların her bireye açık olduğu düşüncesini ortaya koyarak bedavacılık fikrini dere tepe, yağmur çamur gibi tenasüp örnekleri aracılığı ile vurgular. Buna karşılık şiirin ilerleyen dizelerinde bedava kavramı olumsuz bir anlam kazanarak ironik ve alaycı bir ton yaratır. ***"Otomobillerin dışı/ sinemaların kapısı/camekanlar bedava"*** dizelerinden bireylerin modern dünyanın getirdiği olanaklardan maddi sınırlamalar dolayısıyla yararlanamadığı ele alınır. Şair bu dizeler ile özellikle alt sınıfa mensup ve geliri az olan bireylerin kültürel ve sosyal kaynakları yalnızca dışarıdan görebilmesi, bu kaynaklara erişememesini anlatmış, bu anlamda da kapalı mekân ögeleri kullanarak ekonomik eşitsizliklerin oluşturduğu farklılıkları karşıtlıklar aracılığı ile öne çıkartmıştır. Buna bağlı olarak, ***"Peynir ekmek değil ama/ Acı su bedava;"*** dizelerinde kullanılan peynir ekmek ifadesi bireylerin temel yaşam besinlerini ve ihtiyaçlarını temsil eder. Bu bağlamda temel ihtiyaçlara olan erişimin zorluğu ele alınarak yoksul halkın karşılaştığı ekonomik kısıtlamalar ve maddi zorluklar öne çıkarılmış, kapitalist sistemin oluşturduğu düzenin bireylerin yaşamlarına olan sınırlayıcı etkisi eleştirilmiştir. Buna karşılık "acı su" ifadesi ile doğanın insana sınırsız bir şekilde sunduğu suyun bedava olması ele alınırken "acı" nitelemesi üzerinden alt sınıfa sahip insanların hayatlarındaki tatsızlık ve eksiklik çelişki yaratılarak okuyucuya sunulmuştur. Ekonomik ve sınıfsal farklılıkların bireyin özgürlük kavramına etkisi de yine çelişkiler üzerinden işlenmiştir. ***"Kelle fiyatına hürriyet. /Esirlik bedava;"*** dizelerinde hürriyet ve esirlik kavramları arasındaki zıtlık üzerinden toplumsal ve bireysel düzeyde eleştiri yapılmıştır. Bu anlamda ele alınan "hürriyet" kavramının toplumun bireylere dayattığı kapitalist sistemin baskısı sebebi ile ulaşılması ölüm pahasına zor olan bir durum olduğu vurgulanarak toplumsal normlar ve toplumların bireyler üzerinde uyguladığı ekonomik baskı eleştirilmiştir. Bu bağlamda toplumdaki bireyin çaba harcamadığı sürece kendisini "bedava" olarak sunulan bu esarete teslim edebileceğini anlatılmıştır. Bu ifade dolayısı ile şair, özgürlüğün değerini yüceltirken, toplumdaki ekonomik ve sınıfsal koşulların insanı bedava bir tutsaklık içinde yaşamaya zorladığını eleştirmiş ve bu sayede umutsuz bir atmosfer yaratmıştır. Bu anlamda şiir kişisinin halktan bir birey olarak seçilmesi ve şiirde birinci çoğul şahıs kipinin kullanılması aracılığı ile toplumun çoğunluğunun yaşadığı ortak sorun ele alınarak okuyucu ile bağ kurulması ve toplumsal duyarlılığın temsili amaçlamıştır. Buna bağlı olarak şiir kişisinin gözleme dayalı eleştirisi bir empati ögesi olarak kullanılmıştır. Eser serbest bir şiir anlayışı ile yazılmış, sade bir dil kullanılmış, on iki dizeden oluşan tek bir bentten meydana gelmiştir. Şiirde "bedava" kelimesinin yinelenmesi ile ahenk sağlanmış "bedava" kavramının şiirde kazandığı anlam ile şiir ironik ve alaycı bir tona sahip olmuştur. Bu bağlamda şiirin ilk ve son dizelerinde ***"Bedava yaşıyoruz, bedava"*** ifadesinin tekrar edilmesi de şiirde ahenk sağlamıştır. Akıcı ve sade kullanılan dil aracılığı ile topluma ve sisteme yapılan eleştiri vurgulanmış, bu anlamda sanatlı bir dil tercih edilmemiştir.

Orhan Veli'nin "Bedava" adlı şiirinde camekan, sinema, araba gibi kapalı ve dere, tepe gibi açık mekân ögelerinin karşıtlığı üzerinden ekonomik sınıf farklılıklarının bireylerin sosyal ve ekonomik imkanlara erişimine etkisi ele alınarak kapitalist düzenin bireylerin hayatında oluşturduğu maddi sınırlamalar eleştirilmiştir. Bu bağlamda umutsuz bir atmosfer oluşturulmuştur. Özgürlük ve esaret ifadeleri başta olmak üzere çelişkiler aracılığı ile ironik ve alaycı bir ton elde edilmiş, bu anlamda "bedava" ifadesinin tekrarı üzerinden ise ahenk sağlanmıştır. Bu bağlamda şair gerek şiir kişisi seçimi gerekse toplumsal koşulların yarattığı eşitsizlikleri eleştirirken okuyucuda hem bireysel hem de toplumsal bir farkındalık uyandırmıştır.

SELİN ZELİHA KAYA - 11 IB

ÖYKÜ

Bir Köprü , Boş Gözler ve Garip Bir Melodi Üçlemesi

İşte yine oradaydı, kırmızı tuğladan oluşmuş bacakları ile iki bağlanamaz kara parçasını birbirine bağlamaya çalışıyordu. Herkesin umudu kesmesi, hayattan elini çekmesine rağmen işte o köprü hala dik durmaya çalışıyordu. Tabii ki de eskisi kadar güçlü değildi ama kendinden yüce bir amaca hizmet için kendini feda ediyordu. Bu köprü oradaki halka geçmişi hatırlatan tek semboldü, bu köprü kendine "Fides" olarak sesleniyordu. Teknolojinin gelişmesi ile insanların nefsi doymadı ve bu sınır tanımaz açlığı ancak birbirlerinden çıkarmayı denediler.

Dünya yüzyıllar süren bir savaşa girdi en sonunda "Mortem" adlı bir krallık oluştu. Savaş sonucunda dünya nüfusunun yarısı yok olduğu için herkes güneşi bile görmez olmuş, krala sonsuz bağlılık yemini etmişlerdi. Mortem kralı Cupiditas, halkına tahta çıktığı gün seslenişte bulundu: "Sayın Mortem halkı, öncelikle herkese bu savaşta kaybettiğimiz kişiler için özür diliyorum ve acınızı anladığımı söylemek istiyorum. Ben de çok değerli yoldaşlarımı kaybettim fakat şu an önemli olan kaybettiklerim değil çünkü onlar bizi öne taşımayacak. Bu krallığı kurma amacım dünyayı acısız ve ümit dolu bir yer yapmak fakat geçmiş bize bu kadar yük olursa yapamayız. Bizim bu muhteşem ütopya hayallerimizi gerçekleştirmemiz için geçmişe hükmedip yeni bir gelecek üretmemiz lazım. O yüzden artık bu tarih milat olarak kabul edilecek. Hepimizin hayalleri olan bu yaşamı sağlamak için Fides köprüsünün üzerine bir taht yapmanızı istiyorum fakat bu taht normal bir taht olmayacak. Hepimizin tek bir bütün olması adına her biriniz en değer verdiğiniz şeyleri getirerek Fides köprüsünün üzerine koyacak ve o malzemelerden bana taht yapacaksınız." Bu açıklama sonrasında Mortem halkı krala boş gözlerle bakmaya devam etti, hiç kimsenin aklında bir şey gelmiyordu. Artık onlar için önemli bir şey kalmamıştı ki şu an herkes için en önemli şey kendisiydi. Sabahın ilk ışıklarında güneş bile kendini göstermeye korkmuşken herkes Fides köprüsünün orada toplandı. Mortem halk ne yapacağını şaşırmış, boş gözlerle köprüye bakıyordu. Mortem halkının artık ne bir amaç ne de bir umut vardı ama köprü sanki ince sesiyle bir melodi mırıldanıyordu. Melodi insanlara yaptığı hataları, acılarını ve işledikleri suçları hatırlattı. İşte tam da bu yüzden köprünün üstüne Kral Cupiditas için bir taht yapılmalıydı. Ancak Kral Cupiditas ile yeni bir başlangıç hakları doğacaktı. Bu yüzden Mortem halkı köprünün yanında bulunan taşlar ile ellerinin bir kısmını kesip akan kanları köprüye sürmeye başladı. Daha ne kaybedebilirlerdi ki ? Sürülen kan ile köprü sarsılmaya ve bu sarsıntıyla melodi zayıflamaya başlamıştı. O yüzyıllara ilham veren, hayatı yaşanabilir kılan o melodi bir anda azalmaya başlamıştı. Melodinin azalmasıyla güneş adeta kararmaya, ay ışığını kaybetmeye başlamıştı. Her sabah halk gelip bir damla kanını köprüye sürerek ve melodinin biraz daha kaybolmasını şahit oluyorlardı. Gün geçtikçe göz bebekleri küçülmeye, boşalmaya ve grileşmeye başlıyordu fakat bunların hiçbiri önemli değildi. Sonuçta doğru ve yanlış neydi ki onları bu kadar önemli yapan unsur neydi ? Bugün de hayatta kalmışlardı, gün sonunda yine akciğerlerine oksijen giriyordu ve bundan önemli hiçbir şey yoktu. Kral Cupiditas, tahtının yapımını büyük bir zevk ve gururla izliyordu. Bir gece köprünün yanına gidip "Ey seni Kudretli Fides köprüsü, artık senin uygarlık dönemin sona erdi. Ben kazandım. Senin üstünde olan hak ettiğim tahta ben oturacağım ve seni de yöneteceğim. Seni yönetmenin hayal kurması bile güzel, senin sayende her şey daha kolay oldu aslında. Senin insanlarda bıraktığın hiç kapanmayan yaralar artık halkıma çok ağır bir yük olmaya başladı. Hem artık o yaraları halktan taşımasını istemeyi bırak o yaralara bakmak görmesi bile zor. Bir de bana işkence yapan derler, senin yaptığın işkenceyi en kötü, en acımasız düşman bile hak etmez." dedi.

Günler ve aylar birbirini kovaladı, kovalamaktan ziyade isteksizce takip etti. Zamanın ilerlemesi ile tahtın yapımı da bitti. Tahtın yapımı halkı bitkin düşürmüş. Halk her zamankinden daha bitkin ve boş gözlerle bakmaya başlamıştı ama sonuçta taht bitmişti ve önemli olan oydu. Cupiditas kralı, taht bitince hemen yine halkını topladı. Halkına ne kadar güzel bir iş çıkardıklarını ve bu fedakarlıklarını asla unutmayacağını söyledi. Kral oturunca sanki dünyanın altından çığlıklar çıkmaya, güneş kararmaya başlamıştı. Bu sonuydu, bugünden sonra yara izleri sızlamayacak mıydı ? Dünya dayanamadı ve içinde sakladığı şeyi bu işkence karşısında çıkarmak zorunda kaldı. Bir anda Fides köprüsünün melodisi değişti. İnsanların nefes almasını kolaylaştıran vücutlarının her bir parçasını sakinleştiren bir melodiydi. Melodiyi dinledikçe insanlar sevmeyi, mutluluğu ve umudu hatırladı. Melodi çalmaya devam ettikçe insanların gözleri canlanmaya dudakları yukarı doğru kalkmaya başladı. Artık bu ağır yükü taşımak zorunda değillerdi, yaraları kapanmayacaktı ama bu yaralar hiç kimseye de zarar vermeyecekti. Artık Kral Cupiditas değil, Satidipiuc oldu. Bir anda kararmış tacı beyazladı, artık o başka biriydi. Bu kadar bekleme döneminden sonra yeni bir kral oluşmuştu ama sonuçta zaten ışık en karanlık zamanda en parlak yanmaz mı ? Fides köprüsü, sadece geçmişteki acılar demek değildi çünkü geçmişi hatırlamak aynı zamanda gelecekte yaşanılacak umutlu olaylara da sebep olacaktı. Fides köprüsü bir anda toz oldu. Bu tozlar boş gözlere amaç verdi ve dünyanın her tarafına yayıldı. Şimdi bile Dünya sessizliğe büründüğünde Fides köprüsünün o ihtişamlı sesi herkes tarafından duyulabilir.

SANEM KILIÇ - 10 AND B

Bilinmeyen

"Gitmek istemiyorum!" dedi Alice. Babası aynanın karşısına geçmiş kızının gür saçlarını düzene sokmaya çalışıyordu. "Gitmelisin. Okumalısın ki para kazanabilesin." Kızı iç çekti ve aynadan saçıyla boğuşan babasına baktı. "Ama dışlanacağım." dedi üzgün bir ses tonuyla. William hareketlerini durdurdu ve kızı gibi aynadan yavrusuna baktı. Annesinin bakışlarına sahipti. Annesiyle bir tarlaya işçi olarak getirildiklerinde tanışmışlardı. Alice'nin annesi on bir yıl önce İspanyol Gribi yüzünden onları yalnız bırakmıştı. Onu kendisi büyütmüştü ve tek amacı ileride kendisi gibi sürünmemesini sağlamaktı. Uğraştığı saçları bıraktı ve saçlar tokalardan firar ederek özgürlüklerini ilan ettiler. Kızını, oturduğu tabureden kaldırdı ve küçücük banyoda kızına sarıldı. Son söylediğine cevap olarak "Biliyorum." dedi. "Ama dayanmalısın." Kızının alnına uzun bir öpücük kondurup mutfağa doğru yol aldı. Küçük kız arkasından baktı ve bugün kaçıncı olduğunu bilmediği derin bir nefes aldı. Dönüp tekrar kendine baktı. Birazdan derme çatma evlerinin tam tersi bir yerde olacaktı ve buna hazır değildi. Her ne yaparsa yapsın gideceğini bildiği okuluna yol almak için küçük çantasını sırtına taktı ve antreye ilerledi. Babası son anda eline peynirli bir sandviç tutuşturdu. Alice büyük bir ısırık aldı ve çantasında duran su şişesini alıp bir yudum aldı. Ağzı dolu olduğu için babasına el salladı ve kapıdan çıkıp gitti.

"Evet çocuklar, bu yıl aramızda olacak arkadaşınız Alice." dedi öğretmeni. Alice yüzleri sanki vampire benzeyen çocuklara bakıyordu. Onun kahverengi teniyle çakışan tenlere, kumral saçlarıyla çakışan sarılara baktı. Dışlanacaktı, bundan emindi ama kendini tanıtmakta çekinmemeliydi. Eğer çekinirse yine utangaçlığından yararlanacaklardı. Soğuk havayı ciğerlerini acıtacak kadar içine çekti ve konuşmaya başladı. Ancak böyle sesini çıkarabileceğini biliyordu. "Ben Alice. Texas'tan geliyorum. Umarım, iyi anlaşırız!" "Paran buraya nasıl yetti?" diye bağırdı bir oğlan. Ve yılın ilk yarası yavaşça açılıyordu. Gözünü yumdu ve bitmesini diledi. Sınıftan kahkaha sesleri geliyordu. Gözünü tekrar açtı ve açar açmaz öğretmeni onu boş sıranın olduğu tarafa doğru itti. En arka sıranın cam kenarına oturmuştu. Yanında kısa saçlı, mavi gözlü, çilleri olan bir kız vardı. Kız ona iğrenerek bakıyordu. Anlam veremiyordu Alice, halbuki dışarıdan iyi birine benziyordu. Yılın ilk dersini iyi dinlemek istiyordu. Bu yüzden odağını kara tahtaya verdi. Öğretmenleri tahtaya yürüdü ve ders hakkında yazılar yazmaya başladı. Herkes

not alırken Alice'in tek düşündüğü kadının ne kadar sıska olduğuydu. Sanki üfleseniz uçacak gibiydi. Bir kere yere kapaklansa kemikleri kırılır mıydı? Düşündüğü şeyin saçma olduğunu anlayınca güldü ve derse odaklanmaya çalıştı.

Kantine inerken, başkalarının omzuyla bilerek çarptığı kolunu ovalıyordu. Bütün gün ya çelme takanlar ya da omuz atanlarla geçmişti. Alışık olduğu için bir şey demiyor, yadırgamıyodu. Kantine giriş yaptığında sarı saç görmekten artık kusacağını hissetti. Sıraya ilerledi ve beklemeye başladı. Önüne geçen çocuk onu hayretler içerisinde bıraktı. Onu görmüyor muydu? "Hey! Sıradaydım!" diye sesini yükseltti. "Dinliyor musun?" derken omzuna dokundu. Çocuk "Bana dokunma! Çok kirlisin!" dedi ve Alice'i ittirdi. Alice dengesini kaybederek arkada yemeğini almış, yer arayan birinin üzerine devrildi. Arkasındaki çocuk son anda çekildiği için yere düşmüştü. Alice'nin Kafası çocuğun ayağına çok yakındı. Tepsiden dolayı Alice'i göremeyen çocuk tepsisini çaprazına doğru çevirdi ve yerde durana baktı. Sırıttı ve tepsisini normal konumuna geri getirdi. Tereddüt etmeden üzerindeki yemeklerin hepsini Alice'in üstüne döktü. Tuvaletten çıktığında üzerine iğrenç bir yemek kokusu vardı. Islak bezlerle sildiği kıyafetinde iz kalmıştı ve başka kıyafeti de yoktu. Temizlemek için o kadar zaman harcamıştı ki son derslerini kaçırmıştı. Hatta okul biteli yarım saat oluyordu. Sınıfına geri çıktı ve çantasını aldı. Bu sefer rahattı çünkü herkes evine gitmişti. çantasını sırtına takıp ilerlemeye başladı. Yürürken sabah yanında geçtiği dereye baktı. Güneş batıyordu ve hava pembeleşmişti. Pembe ve kırmızı en sevdiği renklerdi bu yüzden o hava, ona gün içerisinde yaşadıklarını bir anlığına da olsa unutturdu. Ağır adımlarla geç kaldığı eve yürürken biraz hayatının neden böyle olduğunu sorguluyordu. O da insan değil miydi? Sırf başka bir ten rengi var diye neden ona kötü davranıyorlardı? Bilinmeyen her zaman kötü müydü? Ne olurdu bir kere olsun tanımaya çalışsalar? Bıkkınlıkla nefesini verdi. Sıkılmıştı artık. O sırada yanından bir bisikletli adam geçti ve önünde durdu. Adam beyazdı. Alice önce korktu. Belki okul arkadaşlarıyla başa çıkabilirdi ama bu otuzlu yaşlarında bir adamdı. Ona ne isterse yapabilir, kimsenin ruhu duymazdı. Adam adım adım yaklaşıyordu. Alice'in o anki duyguları tarif edilemezdi. Bir yanı "Belki hiçbir şey yapmayacaktır." diyor, diğer yanı "Kaçmalısın." diyordu. Kendi iç savaşını susturmaya çalışırken adam önünde durdu. "Çok çirkinsin. Senin gibiler yaşamamalı." dediğine gözleri dehşetle büyüdü. Kimse ona daha önce öl dememişti. Gözleri doluyordu, engel olamamıştı. Neden herkes kötüydü? Empati duygularını yok mu etmişlerdi? Yavaşça adamdan uzağa ilerledi ve koşarak evine gitti.

Babası işteydi ve eve ona verilen yedek anahtar ile girdi. Nereye gittiğini umursamadan çantasını fırlatıp attı. Banyoya koştu ve aynada ağlayan suratıyla yüzleşti. Belki de gerçekten çirkindi. Ağlamaktan gözleri kıpkırmızı olmuştu böylece bedenindeki açık olan tek beyaz noktada kaybolmuştu. Çirkindi, diğerleri gibi değildi, asla da olmayacaktı. Ağlamaktan başı dönmüştü bu yüzden yalpalayarak odasına ilerledi. Dolabından, taşınırken kullandığı daha büyük sırt çantasını çıkardı ve puslu görüntü ile mücadele ederek çantasına eline geçen her şeyi doldurdu. Biliyordu, burada kalırsa babası okulu bırakmasına asla izin vermezdi. Bu yüzden gidecekti, gerekirse sokaklarda yatacaktı ama gidecekti. Son kez çantasına baktı sonra odasına... Pencereyi açıp çıktı. Susuzluktan çatlamış toprağa bastı ve birkaç adım attı. Son kez arkasına dönüp baktı nane yeşili eve. Bu evde doğmuştu, bu evin bahçesinde oynamış, burada ağlamıştı. Eski evin birkaç kiremiti eksikti, diğerleri de tanınmayacak haldeydi. Bakmaya doyamadı dökülen eve. Babası yakında burada olacaktı biliyordu. Onu yalnız bıraktığı için kendisinden nefret etti. Aklına bir fikir geldi ve çantasından küçük bir parça kağıt ve kalem çıkardı. Küçük kağıdı çite astı ve gözden kayboldu. Kağıtta "Beni affet." yazıyordu.

NAZAN EYLEM BİLGEN - 12 AND E

YOSUNLU KÖPRÜ

Evin arkasındaki küçük kümeste, erken öttüğü için yakında kesilecek olan horoz yüzünden kalkması gereken saatten bir saat önce kalkmıştı yine Torian. Çoktan giyinmiş, homurdanarak kahvaltısına başlamıştı. Bu huysuzluğunun hesabını horozdan kesecekti belli ki ama asıl sebebinin farklı olduğunu o da biliyordu. Saat yedi olduğunda herkes gibi evden çıktı ve her gün olduğu gibi nehrin kıyısına doğru yürümeye başladı. Torian diğer komşularına göre daha ağır yürüyordu. Aslında o kadar yaşlı da değildi. Bir ay önce kırk beş yaşına girmişti. Gözlerinden hiç geçmeyen yorgunluğu belli oluyordu. Yaşadığı yerdeki insanlara göre daha yaşlıydı.

Yaşlılar halkın çalışmayan kesimiydi. Normal insanlara göre bu ülkedeki insanlar daha gençken emekli oluyorlardı. Bunun sebebi yapılan işlerin başka ülkelere göre daha yorucu olmasıydı. Halkın büyük bir kısmı, neredeyse herkes, köprü kırıcıydı. Geri kalanlar ise soylular ya da halkın eğitimli kesimi doktorlardı. Kadınlar ise kıyafet, dikiş nakış işlerini yapıyorlardı. Hatta alet edevat yapımı, köprü yıkma işine göre daha az yorucu olduğu için bu iş de kadınların işiydi.

Toria'nın yaşadığı ülke Arandor, komşu ülkeleri ise Orasis idi. Bunlar ada şeklinde iki küçük ülkeydi. Yukar'dan ve uzaktan bakılırsa ülkeleri ayıran nehir neredeyse gözükmezdi. Eskiden bu nehrin üstünde yüzlerce köprü vardı. İki ayrı ülke değil, tek bir ülkeydi ve tek bir kral tarafından yönetiliyordu. Ülkenin ismi aynı zamanda kralın karısının ismi Eldora idi. Bu kralın iki oğlu Arandor ve Orasis'di. Bu iki kardeş gençken çok iyi anlaşıyorlardı. Yedikleri içtikleri ayrı gitmezdi. Babaları öldükten sonra da ülkeler sadece ayrı yönetimler olarak ayrıldı.

Adalara arada sırada tüccarlar uğruyordu. Bir gün Arandor bir tüccarın kızına âşık oldu ve evlenmeye karar verdi ancak bundan tüccar kızının haberi yoktu. Orasis bu olanlardan habersiz kızı gördüğü gibi tüccardan istemiş ve evlenecekleri haberini Arandor'a söylemişti. Sonrasında bu iki kardeş arasında büyük bir tartışma geçmişti. Bu olay sonrasında tüccar kızının Arandor'un yönettiği adadan bir çobanla kaçtığı dedikodusu yayıldı. Bunu duyan Orasis, Arandor'un bunu bilerek hazırladığını düşündü ve önce ettikleri tartışmadan daha büyük bir kavga başladı. Bu kavga sonunda bu iki ada iki farklı ülkeye ayrıldı. Bu karardan sonra herkes ülkenin ne tarafında doğduysa orada kaldı. Bir yandan köprüler yıkılırken bir yandan aileler, kardeşler, çocuklar, dostlar, aşıklar ayrıldı. Köprüler yıkılırken farklı taraflardaki insanlar birbirlerini görünce ağlamalarını durduramadılar. Ancak bu olayın bir süre sonra acısı hafifledi. Bazı insanlar gizlice görüşürken bazıları bu insanların yönetime ihanet ettiklerini düşündü ve bu tür gizli buluşan insanları devlete şikâyet etti.

Torian çalıştığı bölgeye vardı. Birlikte çalıştığı insanlar; komşusu Lawrence ve Frederick kısaca Fred idi. Lawrence yakında emekli olacaktı. Ama hala gücü kuvveti yerindeydi ve kendisinin yarı yaşında olan insanlardan daha fazla çalışıyordu. Pala bıyıklı, koca kaşlı bir adamdı. Karısı uzun zaman önce ölmüştü, çocukları büyümüş ve kendi yuvalarını kurmuştu. Krallarını, Arandor'u, canından çok seviyordu. Hainlerin affedilmemesi gerektiğini düşünüp ikide bir, bir hain yakalarsa ona neler yapacağından bahsediyordu. Tam tersi bir insan olan Fred daha cılız ve gençti. Erkek kardeşleri ile bir kulübede yaşıyordu. Annesi, babası ve sevgilisi diğer ülkede kalmıştı. Ülkede hain olarak tanınan insanlardandı. Çünkü geceleri sevgilisi ile buluşuyor ve sevgilisi aracığıyla ailesiyle haberleşiyordu. Fred ile Lawrence zıt karakterler olmalarına rağmen, Lawrence siyasetten bahsetmediği sürece, iyi geçiniyorlardı.

Torian iki arkadaşının arasında bir kişiliğe sahipti. Asabi biri değildi. Birisi ona bir şey sorduğunda konuşur başka zamanlarda düşüncelerinin arasında kaybolurdu. Sevmediği özelliği de buydu, düşüncelerine fazla zaman ayırması. Aslen Arandorluydu. Ortaokulu bitirdiğinde babasını kaybetmişti. Bu olaydan sonra bir tüccarın yanında çalışmaya başlamıştı. Kendi kendine tüccar olduğunda iki adanın uzak yerlerindeki insanlarla ticaret yapmaya başlamıştı. Bu gidiş gelişleri sırasında bir kadınla tanışmıştı. Daha sonra onunla evlenmiş ve bir de kızları olmuştu. Torian, doğum sırasında annesini kaybeden kızının ismini annesinin adı, Agnes, ismini vermişti. Bu kız, babası ile tüccarlık yapıyordu. Babası işini yaparken o insanlarla sohbet ediyor ve güzelliği yüzünden birçok genç erkeği kendine aşık ediyordu. Bu erkeklerin arasında Arandor ve Orasis de vardı. Bu iki genç kralın tartışması yüzünden kız önceden beri sevdiği ve anlaştığı Fred ile kaçmıştı. Ancak babasına veda bile etmemişti. Daha sonra adalar ayrılmıştı aynı zamanda Fred ile Agnes ve Torian ile Agnes ayrılmıştı.

Toria'nın uzun zamandır tek düşündüğü şey kızıydı. Köprü kırmak onun kızını bir daha görme şansını birer birer yok ediyordu. Ailesinden herkesi kaybetmişti. Çok sevdiği işini bırakmak zorunda kalmıştı. Bunun sebebi de kızının ülkenin kralları yerine komşusu Fred ile kaçmasıydı. Tabi kızının kim ile kaçtığını bilmiyordu. Ama onun için önemli değildi. Hatta kızına kızgın bile değildi. Eğer Orasis ile evlenmek istemeseydi anlayışla karşılardı. Ancak kızı bunun yerine ona haber vermeden kaçmıştı. Torian ise çatlak horozu ile tek başına kalmıştı. Bu süre zarfı içerisinde kızının onu neden haber vermeden terk ettiği ile ilgili senaryoları kafasında çevirip çevirip durmuştu. Bazen kendisini suçlamış, bazen kızıyla kaçanı suçlamış bazen de köprüleri yıktıranları suçlamıştı. Ama asla kızını suçlayamamıştı. Akşamları, daha yıkılmayan köprülerin etrafında dolaşsa büyük ihtimalle görecekti kızını. Yakalanmaktan korkmuyordu. Torian'ın, hiçbir şey yapmamasına rağmen kızının onu affetmeyeceğine dair korkusu vardı. Ne yapmıştı ki kızına onu sevmekten başka? Ne için özür dilemesi gerektiğini bile bilmiyordu. Bu kafasında kurduğu suçluluk onu kızından uzaklaştırıyordu. Hıncını

köprülerden alıyordu. Ama köprü kırmak onu daha çok üzüyordu. Korkaklığın eseri gibi görüyordu köprüleri ve onlardan utanıyordu. Asıl özrü köprüler hak ediyordu. Yıkılan köprüler hak ettikleri saygıyı almıyordu.

Çalışması bitince Torian eve döndü. Torian'ın evinden bir kilometre uzakta yıkılmayan köprülerin bulunduğu bir alan vardı. Birkaç gün önce buluşmak üzere sözleşmiş olan Fred ile Agnes; yosunlarla kaplı, neredeyse adaların tarihinden eski diyebileceğimiz köprüde buluşmuşlardı. Tek buluşan onlar değildi. Köprüler; aileler, dostlar, sevgililer doluydu. Herkes gibi Agnes ve Fred de fısıltıyla konuşuyordu. Çekirgeler bile insanlardan daha gürültülüydü.

Agnes "Sevgilim, bütün bunlara bizim sebep olmamıza rağmen hala ayrıyız." diye yakınıyordu. Ardından "Babam nasıl? Benden bahsetmeye çalıştın mı?" diye sordu. Fred "Seni üzmek istemem ama durumu ne iyiye ne kötüye gidiyor." dedi. "Ne zaman senin konunu açmaya çalışsam sanki köprüler sizi ayırmış gibi köprüleri acımasızca parçalıyor. Ama haksız diyemem." diye ekledi. "Ah hepsi benim yüzümden. Bana ne kadar kızgındır şimdi. Eğer bana kızgın olmasa köprülerden çıkarmazdı acısını. Onu tekrar görmek için tek şansım olduklarını biliyor." dedi Agnes. Agnes babasının aksine onunla konuşmak için can atıyordu. O da babasının onu affetmeyeceğinden korkuyordu. Ancak bu suçluluk kafasındaki bir kurmaca değildi. Fred'in sevgisi onun huzursuzluğunu geçirecek kadar güçlü değildi. Sadece bir kere konuşabilse aralarını düzeltebileceğini düşünüyordu. Bu düşünceleri köprü duyabiliyordu. Tam o sırada muhafızların bağrışması duyuldu. Her akşam kıyılarda kontrol oluyordu. Her akşam olduğu gibi insanlar, fareler gibi evlerine dağılmaya başladı. Bu sesler Torian'a ve komşularına kadar gelmişti. Lawrence yine cama çıkıp ortalıkta koşuşturan insanlara bağırmaya başladı. Torian kargaşa bittikten sonra yürüyüşe çıktı. Eski yosunlu köprünün önüne geldiğinde durdu. Bir şey onu çekmişti. Köprünün üstüne çıktı. Fakat köprüden üstün olmadığını biliyordu. Gün içinde yıktığı köprülere gösteremediği saygıyı gösterdi. Ah oh köprünün dili olsa neler söylecekti. Köprü korkmayacaktı. Köprü özgürdü. Hem ayrılıktı hem birleşimdi. Hem cesaretti hem korkuydu. Köprü sadece gerçekleri konuşuyordu. Ama insanlar onu duymak istiyor muydu? O akşam Torian'a fısıldadı. Torian acaba duydu mu? Daha doğrusu duymak istedi mi?

Ertesi sabah köyde bir farklılık vardı. Bir köprü dışında diğer köprüler boştu. Herkes o eski yosunlu köprünün önünde toplanmıştı Evden çıkıp kalabalığa karıştı. Görünüşe göre dün akşam Fred ile Agnes yakalanmıştı. Orasis Agnes'i hemen tanımış ve kardeşi Arandor'un ona yine oyun oynadığını düşünmüştü. Bu yüzden ertesi gün kardeşi ile görüşmek istemiş ve yosunlu eski köprüde buluşmuşlardı. Orasis ve Arandor kavgaya kaldıkları yerden devam etmişti. Orasis "Bıkmadın değil mi benimle uğraşmaktan. Utanmaz seni!" diye bağırdı. Arandor "Ben böyle gereksiz olaylarla senin gibi zamanımı harcamam. Yine de iyi olmuş. Kardeşinin sevdiği kızla evlenmeye karar vermek neymiş tekrar hatırlamış oldun." diye cevap verdi. "Madem sen itiraf etmeyeceksin al bak işte! Agnes'i kaçırması için tuttuğun adam. O itiraf eder." dedi Orasis.

Torian kısa bir süre için duyduklarına inanamadı. Yıllardır kızıyla nasıl görüşeceğini planlayan Torian kendini hiç olmadığı kadar istekli hissetti. Kızını gördüğünde her şeyi hemen unutuverdi. Bu iki aşığa beklenmedik bir şekilde sempati hissetti. Tek isteği kızını bu kavgadan kurtarıp ona sarılmaktı. Olanların hepsini bir anda nasıl unutuverebilmişti? Çünkü Torian köprüyü dinlemişti.

Fred kendisinin konuşma sırası geldiğini anladı ve "Ben Agnes'i sadece saf sevgiyle sevdim. Biz ikimiz kimseyi kırmadan sevdik birbirimizi. Bir tek Bay Torian'dan izin istemedik. Onun kalbini kırdık. Bizi affetmesi için ne gelirse elimizden yapmaya hazırız." dedi. Orasis Fred'in dediklerini umursamadan "Demek sen de bu işin içindesin Torian!" deyip Fred ile Agnesi Torian'a doğru sertçe itti. Ve tam o anda köprü yapılması gereken en doğru şeyi yaptı. Bir anda büyük bir uğultu duyuldu. Saniyeler içinde köprü tuzla buz oldu. Orasis ve Arandor'un kavgası köprü ile birlikte nehre karıştı. Torian bu iki aşığı, iki aşık Torian'ı affetmişti. Hiç konuşmadan köprü gibi birleşmişlerdi.

Artık devir köprü yıkma devri değil, köprü inşa etme devriydi. Hasretin yaratığı güçle herkes yeni köprüler inşa etmeye başlamıştı. Yeniden aileler, dostlar ve aşıklar kavuşmuştu köprüler sayesinde. Bu iki adanın kralı Torian olmuştu. Herkes böylesini uygun görmüştü. Herkes sevdiği işleri yapmaya başlamıştı. Artık hayat daha fazla çekilebilirdi. Bir köprünün fedasının eseriydi bunlar.

İPEK AR - HZ FEN A

Bir de Onların Ağzından

Henüz ne Âdem vardı ne Lilith ne de Havva. Tanrı, cennetinde öncülerinin ben olduğum meleklerini ağırlıyordu. İsmim ışık kelimesinden geliyor, ordumda parlak ve öncü bir melek olarak tanınıyorum. Tanrı'nın en değer verdiği, en sevdiği meleğiydim. Her şey Tanrı'nın cennetinde çok güzel işlemekteydi, Aden'in güzellikleri ve nimetleriyle zamanımız bir şekilde geçiyordu. O gün geldi ki Tanrı insan denen bir varlık yaratmaya ve onu, fanilerin en üstünü kılmaya karar verdi; ona itaat etmemizi istedi, onun -Âdem'in- kendisinin halifesi olduğunu söyledi. Çamurdan yaratılmış bir fani biz meleklerden üstün olacaktı ve Tanrı'nın halifesi olacaktı, Tanrı'nın en değerli meleği olan ben değil de faninin teki Tanrı'nın en değerlisi olacaktı.

Âdem ve eşi Lilith yaratıldıktan sonra Lucifer "Neden ateşin oğlu çamurun oğluna itaat ediyor?" deyip kibre kapıldı. Bu kibir uzunca zamanlar devam etti. Bir diğer yandan Âdem gibi çamurdan yaratılmış olan Lilith de tıpkı Lucifer gibi Âdem'e itaat etmek istemiyordu.

İsyan ediyordum Tanrı'ya. Neymiş Âdem'e itaat etmem lazımmış; neymiş o benim kocammış, Tanrı'nın halifesiymiş. Her ikimizin de çamurdan yaratılmış olmasına karşın ben ne diye itaat edecekmişim ki Âdem'e? Boyun bükecekmişim bir de sırf erkek diye. Âdem de ona itaat etmem gerektiğini diretmekten bir an olsun geri durmuyor, her an baskınlık kurmaya çalışıyordu. Tanrı'nın cennetinde, Tanrı'nın yaratıklarının huzurla var olduğu cennetinde, Tanrı'nın yaratığı ben eziliyordum.

Lilith, Âdem'in ona karşı kurmaya çalıştığı çeşitli üstünlüklerden bıkmış olması ve verdiği eşitlik mücadelesinden ötürü Tanrı'nın yasak adını anmıştır ki bu da Tanrı'nın cennetinden kovulmanın tek yoludur. Lilith bundan böyle, Tanrı'nın ona bahşettiği "sıcak yuvadan" kaçması sebebiyle dışlananlardan biri olur. Kızıl Deniz çevrelerine kaçtığı söylenen Lilith burada İblislerle ve İblislerin Kralı ile birlikte olur. Günde yüz çocuk doğurur ve bu çocuklar cinlerle şeytanlardır.

Tanrı'nın cennetinde yalnız kalmıştım. Tek insan ben kalmıştım burada, ben de isyan ediyordum Tanrı'ya. İsyan demek ne kadar doğru olur şüphelerim var ancak yalvarışta olduğum mutlak gerçektir. Yalvarıyordum Tanrı'ya, bana eşim Lilith'i geri yollasın da şu yalnızlığıma derman olsun diye. Neyse ki tez vakitte Tanrım yalvarışlarımı işitti ve Lilith'i geri döndürmek için üç meleğini yolladı Kızıldeniz'e. Sanırsın Lilith asla geri dönmeyeceğini tebliğ etti Tanrı'sının meleklerine.

Tanrı, Lilith'i cennetine dönmeye davet etmek için üç melek olan Senoy, Sansenoy ve Samengelof'u görevlendirir. Ancak Lilith, bu çağrıyı reddeder ve bir daha asla geri dönmeyeceğini belirtir. Buna karşılık, melekler tarafından her gün çocuklarının öldürüleceği konusunda tehdit edilir. Bu tehdide rağmen Lilith dönmemek konusunda ısrarcıdır.

Tanrı meleklerini beni tehdit etmeleri için göndermiş. Acınası. Benden bir üstünlüğü olmayan benden tek farkı erkek olması olan Âdem'in sözde yalnızlığı yüzünden ben yine acıya mahkûm bırakılıyordum. Tanrı cennetinden gitmeye meraklıymışım gibi, keyfimden gitmişim gibi bir de üstüne üstlük cezalandırılıyordum. Tanrı bir kere de bakıp Âdem'ini cezalandırmıyor, varsa yoksa Lilith'in suçu, Lilith'in günahı. Tanrı'nın yaratığı Lilith'e eziyet eden Âdem ama bunun cefasını çeken de yine Lilith. Çok acı çekiyordum. Her gün istisnasız yüz evladım canından oluyordu. Bunlara rağmen katlanmaya devam etmemden ve teslim olmamamdan olsa gerek, Tanrı dönmeyeceğimden emin olmuş. Duyduklarıma göre Tanrı biricik Âdem'ine bir kadın yaratmış.

Lilith'in dönmeyeceğinden kesinkes emin olan Tanrı bir gece Âdem'i uyutarak Âdem'in kaburga kemiğinden Havva'yı yaratır. Havva, Âdem'den yaratıldığı için Âdem'e itaat etmekte kusur etmeyecekti. Havva, fiziksel olarak Lilith'e çok benzer yaratılmıştı. O kadar ki Âdem, Lilith'in ikna olup kendisine geri döndüğünü düşünmüştür. Âdem'in ve Havva'nın birbirlerine olan bağlılıklarına dayanamayan ve zaten çok acı çekmiş olan Lilith, onların soyundan gelen her çocuğu öldürmeye ant içer.

Tanrıma şükürler olsun ki yalnızlığım mutlak sona ulaşmıştı, Tanrı'mın bana yalnızlığı reva görmeyeceğinden emindim. Lilith'im, eşim, en sonunda bana ve Tanrımıza boyun eğmeye razı gelmiş olmalı ki geri dönmüştü. Tanrı'mız bizim için cennetinin bahçesini binbir türlü meyvelerle ve yemişlerle donattı. Hepsinden tadabileceğimizi ancak yalnızca bahçenin ortasındaki iyiyle kötüyü bilme ağacının meyvesini yememizin yasak olduğunu öğütledi.

Tanrı; biricik, değerli mi değerli Âdem'ine iki eş yaratıyor, hele hele Âdem günahkâr iken bunları yapıyordu. Ben, Tanrı'nın eski değerlisi Lucifer, hâlâ eski konumuna gelememişti. Âdem'in bu denli kıymete binmesi içimdeki kibri ve kıskançlığı harlıyordu. İşte o vakit, Âdem'i kendim cezalandırmam gerektiğini anladım ve ondan intikam almak istedim. Şu fani çifte tek yasak, şu meyveyi yemeleri. O meyveyi yerlerse öleceklerini sanıyorlar, Tanrı'ları onları buna inandırmıştı. Halbuki o meyveyi yerlerse ölümsüzlüklerinin farkına varıp tanrıvâri yaratıklar olacaklardı. Âdem'dense Havva'nın aklını çelmem daha kolay olurdu, Âdem'den yaratılan bir varlık Âdem'den zeki olamazdı ya. Yılan kılığında Havva ile konuşup onu o yasak meyveyi yemeye ikna ettim, Havva da Âdem'e meyveyi yiyebileceğini ve bir şey olmayacağını söyledi. Bu faniler meyveyi yediklerinde gözleri açıldı ve çıplaklıklarının farkına vardılar. Tanrı'nın bahçeye gelmesi ve Âdem'i arıyor oluşu üzerine Âdem çıplak olduğunu ve bu yüzden ondan saklandığını söyledi Tanrı'ya. Tanrı o vakit anladı ki Âdem ve Havva yasak meyveyi yemişlerdi ve kibirle dolup taşan meleği ben, Lucifer, onların aklına girmiştim. Bundan dolayı da Tanrı beni lanetleyerek cennetinden kovdu. Artık Âdem'i her ne kadar değerliyse, ona karşı gelen her kim varsa bir şekilde cezasını çekiyordu.

Lucifer, cennetten kovulduktan sonra Afrika kıtasına sürgün edilmiştir. Bu yüzdendir ki savaşlar, hastalıklar, fakirlik ve açlık Afrika kıtasını bırakmamaktadır. Lucifer ile birlikte Kara Kıta da lanetlenmiş ve günahsız olmasına karşın cezasını çekmeye mahkûm edilmiştir.

Lucifer, Ademoğulları'nın her birinden intikam almaya niyetlidir ve bu yüzden bazı inanışlarda iblislerin başı olarak da geçmektedir. Efsanelere göre, Lilith de hâlâ daha yenidoğan kırk günlük bebekleri çalmaya çalışıyor. Lilith'in aynı zamanda erkekleri uykularında baştan çıkararak bebeklerini çaldığına inanılıyor. Düşük yapmanın ve rüyalanmanın da Lilith'in insan ırkından aldığı bir intikam olduğu düşünülmekte.

EVRİM KOŞAR - 11 IB

Umudun Işığında

Yıl 1919, Anadolu'nun içlerinde bir köyde, Bağlar Köyü'nde başlayan bu yolculuk, zorlu bir sürecin hem fiziksel hem de ruhsal bir mücadelenin eseri olacaktı. İşgal altındaki topraklarda, insanın özgürlük mücadelesini, yolculuklarını ve birlik oluşunu gözler önüne serecekti. Bunun, sadece bir köyün değil, bir halkın, bir milletin yolculuğunun başlangıcı olacağından şimdilik habersizlerdi.

Köyün en cesur adamı Ali, diğer sabahlardan oldukça daha soğuk bir pazartesi sabahına uyandı. Biraz döşeğinde debelendikten sonra gözlerini açabilmek için doğruldu, bir önceki gün köydeki ihtiyaç sahiplerinin evlerine gidip yardım etmekten ve onlarca ağır koyun yünlerinden yapılmış yorganları taşımaktan eli yüzü toz içerisinde kalmıştı. Eve döndüğünde ise çok yorgun olduğundan daha temizlenemeden uyuyakalmıştı. Elini yüzünü yıkamak için banyoya doğru ayaklanmıştı ki işgalcilerin köye adım adım yaklaştığını hatta köye vardıklarının haberini alması bir oldu. Elbette herkes bir gün bunun gerçekleşeceğini biliyordu ama bu kadar yakın bir zamanda mıydı? Ali, öncelikle durumu sindirmeye çalıştı ancak ne yazık ki sindirmeye vakit yoktu. Kendi toprakları, vatanı ve sevdikleri için her zaman her şeye hazırlıklı olmalıydı. Neyse ki Ali bunların bilincinde olan bir adamdı. Yarım kalan işini tamamlamak için hemen banyoya gitti ve elini yüzünü yıkayıp soğuk bir duş aldı. Duş süresince düşünüp durdu. Kararından emindi. Köy halkını savunmak için cepheye gitmeye kararlıydı. O, bu, şu gitmezse kim gidecekti? Üstelik o, silahlarla değil, düşünceleri ve kalbinin gücüyle gidecek ve savaşacaktı.

Köy yolunu, toprağının bir parçası gibi hisseden Ali, o günün ertesi günü erken saatlerde yola çıkmak için hazırlıklarını tamamladı. İçinde büyük bir kararlılık vardı. Sadece kendi duyguları değil aynı zamanda da köy halkının dertlerini, korkularını ve umutsuzluklarını kalbinde taşıyor gibiydi adeta. O üstündeki bu yükün farkındaydı. Ancak kararından emindi ve dönmeyecekti. Şunun bilincindeydi ki bu yolculuğa başlamadan önce halkına bir şeyler anlatmak zorundaydı. Onları cesaretlendirmeli ve bu yolda hep beraber olmaları gerektiğini hatırlatmalıydı. Kim istemezdi ki doğup büyüdüğü toprakları canı pahasına korumak, sevdiklerinin kılına gelecek zarardan onları sakınmak... Ali, çoktan köyün meydanında toplanmış duran halkı karşısına alarak konuştu. Aralarından bazıları köylerini terk etmek, bazıları ise evlerinin kapılarını kilitleyip bir daha buralara dönmemek istiyordu. Birçok kişi, işgalcilerin geldiğini ve bu savaşın kaybedileceğini düşünüyordu. Ümitsizlerdi. İçlerindeki korku gözlerine yansımıştı. Yaşlı halkın yanı sıra aralarında ileride neler neler başarabilecek onlarca gencin gözlerinde bu denli umutsuz bakışların olması Ali'yi derinden yaraladı. Onlar için burada olduğunu hatırlattı kendine Ali. Yüreğindeki bu eşi benzeri olmayan cesaret, bu endişeleri silmek, onlara umut olmak için yeterli olmalıydı.

"Yolun sonu, karanlık görünebilir," dedi Ali, "ama her karanlık yolun sonunda bir ışık vardır. Bizim için o ışık, vatanımızdır. Bizim yolumuz, sadece toprağımızı savunmak değil, nadide halkımızı, gözlerinden parıl parıl gelecek yansıyan gençlerimizi ve bu günleri göğüslerini gere gere gelecek nesillere anlatacak çocuklarımızı eğitmektir. Yola çıktık, ama bu yolculuk sadece silahlarla değil, bilincimizle kazanılır. Eğer bugün bu köyü terk edersek, yarın şu anda tahmin bile edemeyeceğimiz binlerce şey kaybetmiş oluruz." dedi.

Ali'nin sözleri, köy halkının oldukça dikkatini çekmişti. Herkes onun nasıl bir adam olduğunu zaten bilmekteydi ancak gerçekten bu kadar cesur olabileceğini ve bu denli kendinden emin olduğunu düşünmemişti. Ali'nin sözlerinden etkilenen halkı yolculuk korkusu yerine, birlik ve dayanışma umudu sarmaya başladı. Ali, adeta köylülere güven veren bir yol göstericiydi. "Bu yolculuğa hep birlikte çıkacağız. Her birimizin yeri farklı olacak; bazıları cepheye gidecek, bazıları köyde kalacak. Ama hepimiz aynı yolda yürüyeceğiz" dedi ve köy halkını yola çıkmaya çağırdı. Köy halkı bu çağrıyı büyük bir coşkuyla kabul etti.

Köylüler ve Ali, bir sabah erkenden yola çıkmaya karar verdiler. Yolculuk, köyün dağlar arasındaki dar patikalarından başlıyordu. Hava oldukça soğuk olduğundan bu soğuğa dayanamayacak yaşlıları ve hastaları köyde bırakmışlar, aynı zamanda da köyün güvenliğini sağlamak için de kuvvetine güvenilen birkaç kişi köyde onlarla kalmayı teklif etmişti. Geri kalanlar yavaşça ama kararlılıkla yürüdüler. Her adımda, toprağa bağlılıklarını hissediyor, bu yolculukta kaybedecek bir şeyleri olmadığını düşünerek adım atıyorlardı. Her biri, köyün geleceği için savaşacaklarını biliyorlardı.

Ali, grubun başında yürüyordu, yanındaki çocuklar, kadınlar, yaşlılar, hepsi sessizce ve gözlerinde bir umut ışığıyla yola çıkmışlardı. Her adım, biraz daha ileriye gitmek, daha güçlü olmak demekti. Yol, onların sabrını sınayacak, ama aynı zamanda birbirlerine olan güvenlerini ve bağlılıklarını pekiştirecekti. Köyün yaşlılarından İsmail, yol

boyunca gençlere öğütler veriyordu ve bu sayede onların zihinlerini hep açık tutuyordu. Çocuklar, okuma yazma öğrenirken, kadınlar yiyecek taşırken, erkekler köyün etrafını savunmak için hazırlık yapıyordu. Her biri, aslında kendi yolculuğunu yaparken, bir bütünü oluşturuyordu.

İlerleyen günlerin birinde halk, yolda gitmeye devam ederken bir köyün yakınlarından gelen dumanı gördüler. Ali, hemen yanındaki Hüseyin Ağa'ya dönerek, "Bu, düşmanın izlediği yolu işaret ediyor olabilir. Herkes hazırlıklı olsun," dedi. Yavaşça ve dikkatlice, kasabanın etrafında dolaşarak, düşmanın planlarını çözmeye çalıştılar. Yolda her adım, bir strateji gerektiriyordu. Düşmanın yaklaşması, onları yalnızca fiziken değil, ruhen de zorlamaya başlamıştı. Her köşe, her viraj, tehlikeyle doluydu. Ali, halkını cesaretlendirmeye devam ediyordu ancak o da en az köylüler kadar stresliydi ve olacakları kestiremiyordu. Her an her yerden işgalcilerin çıkabilecek olması onu da arada bir umutsuzluğa sürüklüyordu tabii ancak kendi kişiliği gereğince toparlanması da bir hayli kolay oluyordu. Etrafındaki köylülere baktıkça keyfi yerine geliyor, içini tekrardan umut ışığı kaplıyordu. Yolculuk, her geçen gün daha da zorlaşırken bir yandan da halkın içindeki mücadele azmi giderek güçleniyordu.

Günler geçtikçe, yolculukları daha da zorlaştı. O eski umutlarını ve eminliklerini yavaşça yitirenler ve hatta halkı bu yoldan caydırmaya çalışıp köyü işgalcilere verme fikrinde olanların sayısı gittikçe artıyordu. Yolda susuzluk, hava şartları, yorgunluk ve açlık, köylüleri zorlasa da hatta ve hatta aralarında birkaç kişi ortalığı karıştırmaya çalışsa da Ali'nin liderliği ve halkının azmi onları ayakta tutuyordu. Her birinin içindeki güç manevi birer güçtü. Yolculukları, sadece vatan için bir yerden bir yere gitmek değil, aynı zamanda kalpten kalbe bir yolculuktu.

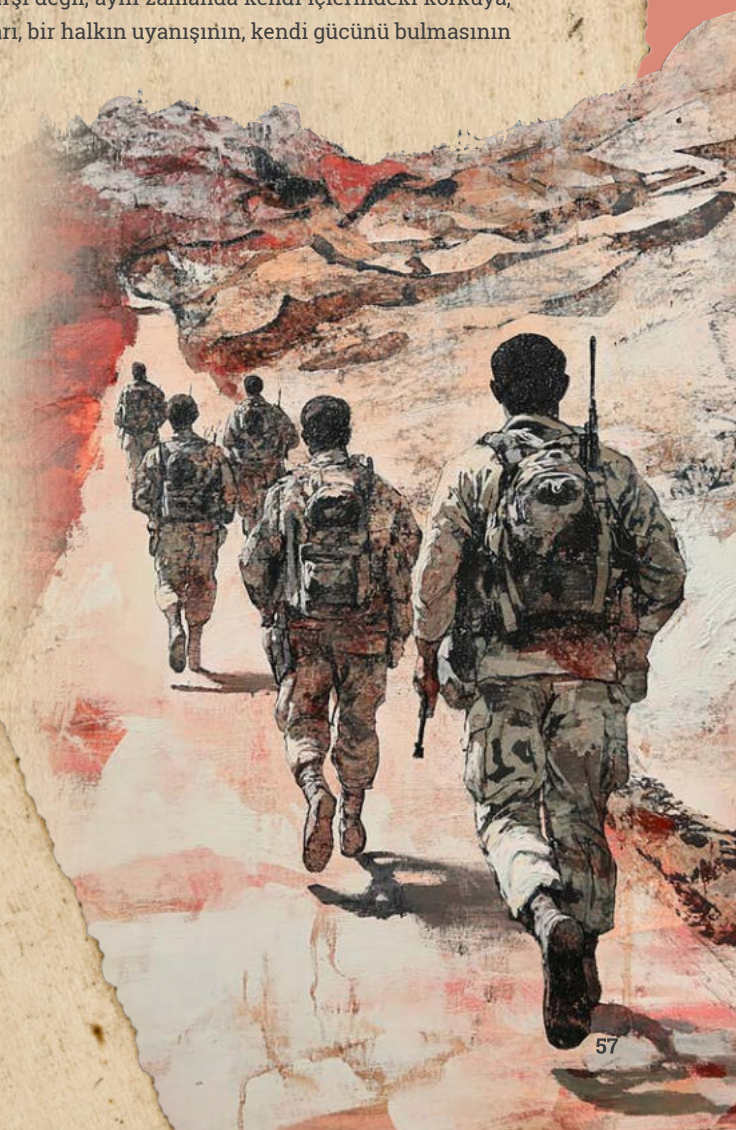
Bir sabah, köylüler köylerine dönmeye karar verdiler. Düşman askerlerinin yaklaşması, artık onları başka bir yola, başka bir stratejiye zorlamıştı. Ancak bu yolculuk, yalnızca dışarıdaki tehlikeleri savuşturmakla kalmadı, aynı zamanda her birinin içindeki bağımsızlık arzusunu da ortaya çıkardı. Bir kez daha köye döndüler ama artık hiçbiri aynı değildi. Her biri, içindeki gücü keşfetmişti.

Köy halkı -özellikle gençler olmak üzere- hem yolculuk sırasında hem de kendi topraklarında düşmanla durmadan ve bir kere bile tereddüt etmeden savaşmaya devam etti. Bu uçsuz bucaksız mücadele yavaş yavaş son buluyordu. Ali ve köylüler, sadece düşmana karşı değil, aynı zamanda kendi içlerindeki korkuya, umutsuzluğa karşı da bir zafer kazanmışlardı. Yolculukları, bir halkın uyanışının, kendi gücünü bulmasının simgesi olmuştu.

Yolun sonunda, köylerine geri dönerken, herkes bir değişim yaşamıştı. Artık ne düşmanın tehdidi ne de zorluklar onları yıldırabiliyordu. Ali, bu yolculuğun sadece bir başlangıç olduğunu biliyordu. Çünkü yol, her zaman bir yere varmak değil, bir şeyler öğrenmekti. Bu yol, Bağlar Köyü'nün ve halkının sonsuza kadar sürecek bir özgürlük yolculuğunun temelini atmıştı.

Ve Ali, yolculuğun sonundaki ışığı, artık sadece köyünde değil, tüm Anadolu'da görüyordu. "Yol, sadece bir başlangıçtır," diyordu. "Bizi biz yapan, yola nasıl çıktığımız değil, o yolda nasıl bir insan olduğumuzdur."

DİLDA İRİZ - 11 AND F

KARANLIĞIN SESSİZ ÇIĞLIĞI

Köprü; iki dünya arasında yükselen bir bağdı, ama ne garip bir bağ... Bağladığı şeyler birbirini görmez, hissetmezdi. Üsttekiler için köprü sadece bir geçiş yoluydu; rahat adımların taşlarda yankılandığı, başka bir hayata açılan bir kapı. Altındakiler içinse köprü, gökyüzünü çalan dev bir gölgeydi. Oraya ışık hiç uğramazdı. Güneş, köprünün altını unuturdu. Ve o taşları sırtında taşıyanlar, bu karanlıkta yaşamaya mahkûmdu.

Kimse köprünün o taşlarını neyin ayakta tuttuğunu düşünmezdi. Kimse, bu karanlıkta çalışan ellerin terini fark etmezdi. Üstteki dünyanın refahı, alttaki dünyanın görünmez çilesiyle dengede duruyordu. Lakin o gün, bu bağın tek yönlü oluşu çatırdayacaktı. O gün, köprüdeki kalabalık alışılmadık şekilde yoğundu. Üsttekiler, bir yere yetişme telaşıyla hızla yürürken, altlarında sürüklenen gri gölgeler, köprünün kenarlarında neredeyse yok olmuştu. Bir an, üstteki dünyadan bir adım kaydı. Ayakları bir başka adımla çarpıştı; hızlı, beklenmedik bir çarpışma. Üstteki kişi dengeyi kaybetti ve gözlerinin önünde uzanan dünyayı bir anda kaybetti. O an, sanki köprü, onu tutmak yerine bırakmaya karar vermişti. Düşerken, son bir düşünce aklından geçti: "Beni ne bekliyor?"Çarpıştığı kişi, belki de ilk defa başına gelen bir durumla irkildi. Korku değil, belki de bir acıma vardı gözlerinde. Ama o, fark etmemişti. Üsttekilerin dünyasına dokunan bir darbe, altındakiler için sıradan bir gündü. İlk anda etraf bulanık ve karışıktı. Üstteki dünyada, her şey belirli bir hızda ve mükemmel bir düzen içinde işlemişti. Adımlarını atarken, her şey yerli yerindeydi; ışık, ses, insanlar... Hepsi, düzenin ve refahın içinde bir yerlerde var olmuştu. Ama burada, bu karanlık dünyada her şey beklenmedikti. Gözleri, alışkın olduğu o parlak dünyayı aradı ama hiçbir şey ona tanıdık gelmedi. Etrafındaki insanların yüzlerinde acı yoktu. Burada, bir tür soğukluk vardı. Yaşamın keskin hatları arasında bir boşluk vardı ve burada hiçbir şey kolay değildi. İçinde bir hüzün belirdi ama bu hüzün acı değildi; daha çok, bir şeylerin eksik olduğunu anlamanın verdiği tuhaf bir boşluktu. Çevresindeki figürler, sabahın ilk ışıklarına ulaşmaya çalışan ama hala gecenin karanlığını taşıyan hayaletler gibiydi. Her biri, ayakta durmak için bir şekilde tutunuyordu ama hiçbiri gerçekte ayakta değildi. Ellerindeki parmaklar, çatlamış ve sertleşmişti; yüzleri, yıllarca süren yorucu bir yaşamın izleriyle doluydu. Fakat bu izler, alttakiler için kaçınılmaz olan bir kimlikti.

Bir kadının yorgun yüzüne odaklandı. O kadın, sabahın ilk ışıklarında bir kutuyu taşırken, her adımında biraz daha çok bükülüyor, yoruluyordu. O kadının elleri, bir zamanlar belki de başka bir şey tutmak için vardı; oysa şimdi, elleri sadece taşımak için vardı. Ne kadar eski ve yorgundu, ne kadar sertti. Bir zamanlar kimdi, kimdi bu kadın? Farkında değildi, ama bu kadının içindeki her şey o an kendisinden daha gerçekteydi. O kadının bir parçası olan bu karanlık dünyaya, düşerken hiç tanımadığı bir yakınlık hissetti.

Başka bir figür, bir adam, yorulmuş, ona rağmen hiç durmaksızın çalışıyordu. Yüzünde yaşanmış bir acı yoktu, sadece bir şekilde hayatta kalma arzusu vardı. Bir insanın yaşamak için ne kadar az şeyle yetinebileceğini düşündü. Ama burada, yaşamaya çalışmak bile bir lükstü. Çalışan ellerin arasında, yaşam sadece bir geçiş yoluydu; bir hedefe ulaşma değil, var olma mücadelesiydi. O adama yaklaşıp ona bir soru sormayı denedi ama hiçbir şey söyleyemedi. Kendisi artık burada, bu dünyada bir yabancıydı. Onun dünyası çok uzaktı.

Gözleri, köprüyü tutan taşlara kaydı. O taşlar yorgun ve zayıf gözüküyordu. Ama yine de birbirlerine sıkı sıkıya tutunmuşlardı. Bu taşlar, bir zamanlar büyük ihtişamlı bir yapının parçasıydı. Şimdi ise sadece yük taşıyorlardı. Her bir taş, bir başka taşı tutuyor; bir başkasına dayanıyordu. Lakin taşların taşıdığı yük, taşlardan çok daha ağırdı. Bu taşlar, hayatı ayakta tutan ama karanlıkta kalan ellerin bir parçasıydı.

Kendisinin burada ne işinin olduğunu düşündü. Yukarıdaki dünyasında her şeyin bir anlamı vardı. Bir düzen vardı, her şey belli kurallar içinde işliyordu. Ama burası, bir boşluktu. Burası bir çarkın içinde sıkışıp kalmış, sadece varlıkları ile yaşamaya çalışan insanlarla doluydu. Burada ışık yoktu, çünkü bu dünyada ışığa yer yoktu. Işıksız bir dünyanın derinliklerine inmeye başladıkça tüm her şeyin ne kadar anlamsızlaştığını fark etti. Yavaşça anladı: Yukarıda her şeyin çok uzağında kalmış bir hayat vardı. Ama bu karanlık dünyada, her şeyin çok derin bir anlamı vardı ve o anlam karanlıkta kalmış ellerin, karanlıkta kaybolmuş insanların gözlerinde saklıydı. Gözlerini açtığında, başını kaldırıp o kadına, o adama baktı. Ne görebiliyordu ne de bir şey düşünüyordu. Her biri bir dünya içinde sıkışıp kalmıştı. Lakin

o dünyayı fark edebilmesi için bir kenara düşüp karanlığın içine girmesi gerekiyordu.Gözleri, bir süre daha karanlıkta kalan bu dünyaya alışmaya çalıştı. Birkaç adım daha attı, her şey ona daha yabancı geliyordu. Burada o kadının gözlerindeki yalnızlık, o adamın sırtındaki yorgunluk... Her biri bir şekilde yaşamaya devam ediyordu. Hayat, onlara bile kolay değildi; ama en azından bu karanlıkta elleri her an bir şeylere tutunarak hayatta kalabiliyorlardı.

O an, o kırılma anı, her şeyin farkına vardı. Yukarıdaki dünyadaki parıltılar, lüks, daha yükseğe çıkma hırsı... Hepsi bir hayalmiş. Burası gerçekti. Burada yaşamın anlamı yoktu ama var olmak için bir çaba vardı. Ve bu çaba belki de hayatın kendisiydi.

Yavaşça başını kaldırdı, bir kez daha güneşin olmadığı bu dünyaya baktı. Ama bu kez gözlerinde bir kararlılık vardı. Yukarıda yaşadığı dünyada her şey çok hızlıydı; insanlar, işlerini halletmek için hep acele ederdi. Ama burada herkesin bir amacı vardı, herkesin bir arzusuyla savaştığı ama her şeye rağmen yaşamaya devam ettiği bir dünyada. O, artık bu dünyaya ait olduğunu hissediyordu. O an fark etti: Bir zamanlar köprüyü geçmek için gösterdiği çaba, bu insanların hayatını anlamaktan çok uzaktı. O, hep yükselmek istemişti. Ama yükseldikçe daha da yalnızlaşmıştı. Şimdi, aşağıda, o kadar çok şey vardı ki... Karanlıkta kalan eller, karanlıkta kalan gözler, hayatı ayakta tutan bu yorgun sırtlar. O taşlar, o taşları tutan eller... Her birinin hikâyesi vardı, her birinin çabası vardı. Ve o çaba, onun yaşamından çok daha değerliydi.

"Unuttum," dedi kendi kendine. "Unuttum. O kadar yukarı çıkmak istedim ki, aşağıdaki her şeyi görmeyi unuttum."

Ve şimdi, köprünün altındaki karanlıkta kalan insanların gözlerine baktı. Bir zamanlar onların ne kadar zor bir hayat yaşadığını görmüştü. Fakat o, o kadar yükseğe çıkmayı istemişti ki her şeyin ne kadar yorucu ve anlamsız olduğunu fark etmemişti. Şimdi, o taşları tutan ellerin gücünü, o yorgun ama vazgeçmeyen insanların azmini anlıyordu. O taşlar, bir zamanlar ona ait olan ama artık çok uzakta kalan hayallerin yerine gerçekleri gösteriyordu.

Bir adım attı, köprüyü tekrar geçti ama bu kez o adım, yükselmek için değil düşmekten öğrenmek için atılmıştı. Ve o, yeniden yukarı çıkmak yerine köprünün altındaki bu dünyayı anlamaya karar verdi. Her bir taşın, her bir adımın gerçekte ne kadar ağır olduğunu şimdi fark etti. Şimdi, bir kez daha ışığı göremese de o karanlık dünyada en azından bir şeylerin farkındaydı. Artık karanlığın yüzünü görmüştü.

ZEHRA IRMAK ÖKSÜZ - 9 FEN C

HELEN

Bu bir savaşın, onun öncesinde ve sonrasında yaşananların anlatısı. Ama bu anlatı ne Akhilleus'un ne Hektor'un ne Paris'in ne de Agamemnon'un gözünden; bu anlatı savaşın nedeni olarak görülen, pek çok insanın tüm yaşananlara, can kayıplarına ve yıkımlara sebep olduğuna inanılan benim, Helen'in ağzından aktarılıyor. Aslında yaşananların hiç de bildiğiniz gibi olmadığının bir kanıtıdır bu anlatı. Biliyorum bu büyük ihtimalle hiçbir şeyi değiştirmeyecek, pek çoğunuz hala beni suçlayacak ama ben yine de kendimi sizlere izah etmek ve yaşananları kendi gözümden anlatmak istiyorum. Hiç olmazsa bunu dinleyin ve kendinizi benim yerime koymaya çalışın ve suçlu olup olmadığıma, masum olup olmadığıma dair kararı ona göre verin.

Herkes beni Troyalı Helen olarak tanısa da aslında ben Spartalı Helen'im. Annem Leda, Sparta kraliçesiydi. Babam da Zeus'tu. Zeus'un ölümlü bir kadından olan tek kızıydım ben. Hayatımdaki hareketlilik daha ben çocukken başladı. Bir gün ben Artemis'e kurban sunarken Theseus ve Perithoos yanıma yaklaştı ve beni kaçırdı ancak evlenecek yaşta olmadığım için beni Aethra'nın yanına Aphidnae'ya yolladılar. Kurtuldum bir şekilde onların elinden, abim sayesinde.

Belki de yanılmıştım ama. Belki sadece kurtulduğumu sanmıştım. Birkaç senem de huzurlu geçmişti... evlenecek yaşa gelinceye dek. Pek çok talibim oldu ve babam taliplerimin arasında yaşanan çekişmelerin büyük olumsuzluklar doğurabileceğinden korkmuştu. Odysseus bir öneride bulunmuştu, bana talip olan herkes ben kimi seçersem seçeyim benim evliliğimi korumak için yemin etmişti. Bu yeminin sonuçlarının neler olabileceğini o an hayal bile edemezdim.

Daha sonrasında Menelaos ile evlendim ve bir kızımız oldu. Mutluyduk, on sene kadar güzel bir evlilik sürmüştük. Ta ki o güne kadar.

Ne olduğunu anlamamıştım, bir anda serseme dönmüştüm. Bir gün Paris adında biri ile taşınmıştım ve onunla tanışınca sanki bundan önce hiç mutlu olmamışım ve mutluluğumun sadece onunla gelebileceği hissine kapılmıştım. O an tüm hayatımı geride bırakıp onunla kaçmaya hazırdım. Ve...kaçmıştım da. Bunu istemiyordum, içten içe istemediğimi biliyordum ama sanki... nasıl diyebileceğimi bilmiyorum kendimi kontrol edemiyordum. Sanki ben değil bir başkası kontrol ediyordu hareketlerimi.

Bu felaketin kurbanlarından biri de bendim. Evet, ben, Helen. Sizin gaddar, Troya'nın yıkımı, oğullarımızın, kocalarımızın katili dediğiniz Helen. Ben de kurbanım, belki de en büyük kurban. İnsanın kendine hakim olamayıp kendine sahip çıkamamasından, bir başkasının büyüsünün kurbanı olmaktan... İstemiyordum ben bunu. Mutluydum evliliğimde ama sanki benim seçtiğim yol bu değilmiş gibi oldu bir anda, sanki yuvamı Paris için yıkmak istiyor gibi. Kimse anlamıyordu beni, inanmıyordu bana.

Gerçekleri öğrenmeden önce ben de anlayamıyordum ne olduğunu gerçi. O yüzden suçlamıyorum kimseyi. Benim yüzümden olduklarına inanmışlardı kayıplarının. Bunca kayıp yaşadıktan sonra insanların bu düşüncelerini değiştirmek pek de mümkün değildi. Ayrıca, kendimi suçlamıyor da değildim. Evet, bu size belki anlamsız gelebilir ama Afrodit'in gazabına uğradığım için kendimi suçluyordum. Belki bu kadar güzel olmasaydım, bunlar başıma, başımıza gelmeyecekti.

Ardından savaş başladı. Kocam zamanında benim evliliğimi korumaya yemin etmiş taliplerimi topladı ve ağabeyi önderliğinde tarihin en büyük Yunan ordusunu topladı ve Troya'ya ilerlediler. Geliyordu, yıkım geliyordu, acı geliyordu. Geldi ve etrafında ne varsa yerle bir etti. 10 yıl sürdü bu savaş, bu süre boyunca nice gençlerin kanları döküldü, nice kahramanlar efsane oldu.

Ve bitti en sonunda, Troya düştü. Büyünün etkisi de bitmişti ve öğrendim ki tüm bunlar aslında Paris'in başının altından çıkıyormuş. Büyük kahraman Akhilleus'un annesi ve babasının evlilik töreninde şaşalı bir ziyafet verilmiş ancak bu ziyafete herhangi bir kargaşa çıkmaması adına fitne ve fesatlık tanrısı Eris davet edimemiş. Bu duruma sinirlenen Eris törene gelmiş ve altın bir elma fırlatmıştır "en güzel olan için" diye bağırarak. Hera da Afrodit de Athena da hak istemiş bu elma üzerinde en güzellerinin kendileri olduklarını iddia ederek. Ancak bir uzlaşmaya varamayınca kararı vermesi için Zeus'a gitmişler. Zeus da kimi seçerse seçsin diğer iki tanrıçanın sonsuz öfkesi ile karşı karşıya kalmamak için Paris'i görevlendirmiş bu kararı vermek için. Üç tanrıça da Paris'e çeşitli şeyler vaadetmiş kendisini seçmesi için. Hera ona Avrupa ve Asya'nın kralı olmayı vaadetmiş. Athena

savaşta kullanabileceği bilgeliği ve yetenekleri... Afrodit de dünyanın en güzel kadının aşkını teklif etmiştir.

Evet, bu ben oluyorum. Fark ettiniz mi yaşanan bu olayla benim hiçbir alakam yok. Suçsuzum ben. Paris Afrodit'i seçince beni Paris'e aşık etmişti ve kaderim belirlenmişti. Egoist tanrılar ve tanımadığım bir adam tarafından.

Savaş bitti, kendime geldim. Fark ettim olanları. Her ne kadar yaşananlardan hoşnut olmasam da benim yapabileceğim bir şey yoktu elbette. Yüce Afrodit kararını verdiyse sorgulamak kimin haddine!

Kocamın yanına dönmüştüm ve bir süreliğine her şeyin düzeldiğini düşünmüştüm ta ki o ölene kadar. Alın size bir başka çelişki. Beni iffetsiz bir kadın olarak tanımlayanlar Menelaos'un evlilik dışı çocuklarına kucak açmıştı ve onlar beni kovmuştu.

Zor da olsa geçmişti bir şekilde günlerim, Rodos'a sığınmıştım. Kimine göre bir ödül olan ancak bana göre sadece bir ceza olan güzelliğim yüzünden çektiğim onca acıdan sonra inanıyordum hayatımın tekrar yoluna gireceğine.

Öldürülmüştüm, kralın karısının emriyle. Bu size çok ani ve trajik gelebilir ama buydu işte sonum, ıstırap dolu ömrümün bir sonu gelmişti artık.

Buydu işte benim trajik hikayem, kısaca anlatmak istedim sizlere. Sadece açıklamak istemiştim kendimi, bu hayatı benim seçmediğimi, yaptıklarımın benim kararlarım olmadığını, Paris'le kaçmak istemediğimi, bir olaya kurban gittiğimi. Buydu belki benim cezam. Gençken güzel olduğum için şükrediyordum tanrılara, bunu bir lütuf olarak görüyordum. Zamanla bunun başıma açtığı belaları görünce...

Benim suçum değildi. Hiçbiri, bunu anlamanız en büyük dileğim. Yaptıklarımın hiçbir affı yok biliyorum, bunları geri de alamam. Ama bunu ben seçmedim. Hanginiz karşılaştı Afrodit'in gazabıyla, hem de onun gazabıyla karşılaştığını dahi bilmezken? Hayatınızla oynandığı hakkında en ufak bir fikriniz yokken tanımadığınız bir adamın gelip sizin hayatınız hakkında, hatta sadece sizin hayatınızın da değil yüzbinlerce kişinin de hayatı hakkında, böylesine bir karar vermesi...

Belki bu hikayeyi Paris'in gözünden dinlemediğim için, sadece kendimin ve acı çeken insanların gözünden bakabildiğim için yaşananlara onu böylesine gaddarca suçluyordum. Onun gözünden de dinlemek isterdim bu hikayeyi elbet. Ancak şu anda bildiğim ve gördüğüm kadarıyla onun bencilliği ve yaptığı aptalca bir seçimdi her şeyin sebebi.

Zeus suçlu değil miydi ya da tanrıçalar? Tabii ki onlar da suçluydu. Zaten tüm bu dinlediğimiz hikayeler ve efsaneler tanrılar ve tanrıçaların yaptıkları hatalar ve pek çok insana yaşattıkları hüsrandan ibaret değil miydi?

Yanlış anlamayın beni. Burada tüm suçu başkalarına atıp kendimi aklamaya çalışmıyorum. Benim de hatalarım var elbet ve emin olun kendimi en çok suçlayan benim. Ama tüm hatanın bana yüklenmesinden, hem de kurbanlardan biriyken, bıkmıştım artık. Bunu bir itiraf olarak değerlendirin. Hayatımın kısa bir özeti ve hissettiklerimin itirafı. Beni anlar mısınız ya da söylediklerimi umursar mısınız bilmiyorum. Belki pek çoğunuzun fikrini değiştiremeyeceğim, beni suçlamak daha kolay gelecek size. Ancak beni anlayıp benim de bir kurban olduğumu anlayan en ufak bir kesim varsa eğer bunu okuyan, ne mutlu bana.

İşte buydu, benim itirafım. Troya'nın yıkımı, Paris'in sevgilisi, Menelaos'un karısı olarak tanıdığınız Spartalı Helen'in yaşadıkları. Tanrıların ve Paris'in gazabına uğrayan bir kurban olarak mı tanımak istersiniz yoksa şu ana kadar bildiklerinizle devam etmek mi istersiniz, seçim sizin. Buydu işte Spartalı Helen'in hikayesi.

PERİHAN OYA ŞENGÜL - 11 IB

YOLLARIN SONU YOKTUR

Yollar kimileri için bir cennet, huzur noktasıdır. İnsanlar kendilerini yollarda bulurlar. Sıkıldıklarında, sevindiklerinde, üzüldüklerinde ve daha birçok duygu içlerinde yeşerirken atarlar kendilerini yollara. Dertlerine şifa bulur, kafa dinler, kendilerini canlarını sıkan tüm problemlerden uzaklaştırır, mutluluklarını çoğaltırlar. Yolun nereye götürdüğü fark etmez. Ancak kimileri içinse adeta bir cehennemdir. Çünkü sevdikleriyle arasında kilometreler vardır ve yollar her seferinde bunu yüzlerine çarpıp durur. Suçlayacak birini aradıklarında yollar ilk göze çarpan suçludur. Kimileri içinse bir terapidir. Doya doya ağlamak veya bağırmak istediklerinde yollar onlara eşlik eder ve en ihtiyaç duyulan şeyi yapar, nasihat vermeden sadece dinler. Kimileri içinse bir kılavuzdur. En güvendikleri arkalarından bıçaklarken; "o yapmaz" dedikleri "yolun açık olsun" derken yollar kulaklarına fısıldar, "Biz bize yeteriz, gel gidelim buralardan ve istenmediğimiz yerde daha fazla durmayalım." diye. Yani yollar herkes için farklı bir anlam taşır. Bu anlam, onlara baktığınız zaman ne gördüğünüzde gizlidir. Bir can dostu mu, bir düşman mı, bir terapist mi, yoksa bir pusula mı? Bazılarıysa tek yolda hepsini birden görebilir. Mesela Serap için yollar her bakışta farklı anlama gelebilirdi. Fakat Ayaz için her şey olduğu gibi, yollar da azılı bir düşmandı.

Serap, çok yakında babasını bir trafik kazasında kaybetmiş, on yedi yaşlarında bir kızdı. Ufak bir gezinti için çıkmışlardı ama Serap çıktıkları eve geri dönebilmişken babası dönememişti. Önceden yollar Serap için sadece pozitiflik demekti, şimdiyse babasıyla arasına aşılamaz bir mesafe koymuştu. Buna rağmen Serap hayattan vazgeçmedi, tutundu. Nereye gitse babasından hatıra olan sözlerini de beraberinde götürdü, babasını hep kalbinde yaşattı. Ancak her ne kadar vazgeçmemeye çalışsa da bu yük çok ağır ve taşıması kolay değildi, annesi onu terapiye götürmeye başladı. Ama onunla yaklaşık aynı saatlere denk gelen biri daha vardı, Ayaz.

Ayaz titriyordu ve kimse bunu fark etmiyordu. Gözleri acıyla çığlık atan, beyninden geçen düşünceleri susturamayan, nefes alış-verişini kontrol edemeyen ve uçmayı tam öğrenemeden yuvasından uzaklaşmış ve kaybolmuş yavru bir kuş kadar korku doluydu. Serap yanına yaklaştı ve "İyi misiniz?" diye sordu, bakışlarında sadece şefkat ve anlayış göstermeye çalışarak. Ayaz konuşmaya çalıştı, ama konuşamadı. Zihnini kontrol edemiyordu. Serap'la göz göze geldi, Serap'ın sadece bakışları Ayaz'ı biraz olsun rahatlatmaya yetmişti. Titremesi yavaşladı, nefesi düzene girdi. Serap Ayaz'ın dikkatini başka yöne çekmek için:

- Ben Serap. Sizin adınız nedir?
- A... Ayaz.
- Memnun oldum.
- Korkuyorum.
- Neyden?
- Geçmişimden...
- Bu yüzden buradasınız. Geçmişle yüzleşmek hiç kolay değildir, çoğu kişinin de buna gücü yoktur. Üstüne zaman toprağını atıp kurtulduklarını zannederler ama en ufak bir depremde her şey yeniden gün yüzüne çıkar. Siz en zor kısmı başarmışsınız, yüzleşmeye ve iyileşmeye karar vermişsiniz. Bu yaşadığınız şey gayet normal. Şimdi derin derin nefes alıp verin. İşte böyle...
- Teşekkür ederim. İlk defa birinin beni gördüğünü hissettim.
- Ne demek. Siz olsanız siz ne aynısını yapardınız.
- Yapamazdım, istesem de yapamazdım.
- Şey, sıram gelmiş de benim gitmem gerek. Yardımcı olabildiysem ne mutlu bana. Görüşmek üzere.
- Görüşmek üzere.

Serap içeri girdi, Ayaz ise arkasından bakakaldı. İlk kez biri onu fark etmişti, dinlemişti ve ona yardım etmek istemişti. Onun yanında güvende hissetmişti. Sıra kendine gelene kadar Serap'ı aklından çıkaramadı. Sırası geldiğindeyse korkusu daha ağır bastığı için Serap'ın gözlerini bir süreliğine aklından çıkarmak zorunda kalmıştı. Serap'ın aklı da onda kalmıştı. Ayaz'ın çocukluğu "normal çocuklar" gibi geçmemişti. Ne oyun parkı yüzü görmüştü ne pamuk şeker ne de ebeveyn sevgisi. Onun geçmiş yıllarına açılan yollar hep karanlıktı. Annesi kendinde kendisine ve oğluna yetmeye çalışmıştı, ama babası her gün ayrı bir travma sebebiyle geri dönmüştü evine. Canından çok sevdiği annesi günden güne erirken Ayaz'ın elinden gözyaşları tükenene kadar ağlamaktan başka bir şey gelmiyordu. Baba, sonunda oğlunu erken yaşında annesiz bırakmış ve oğlunu daha yaşarken nefessiz bırakmıştı. Altı yaşında kimsesiz kalmış, kendi kendine büyümeyi öğrenmişti. Onu evinden alıp arabaya bindirdiklerinde içindeki çocuk tükenmişti ve sessizce yurda giden yolu izlemek zorunda kalmıştı. Her geçen saniye, annesinin kokusunu barındıran yastıktan daha çok uzaklaşıyordu ve yollardan daha çok nefret ediyordu.

Her hafta, aynı saatte ve aynı yerde karşılaşıyorlardı. Gittikçe aralarındaki mesafe kısaldı. Önce arkadaş oldular, sonra

daha fazlası. Biri; ayağı geçmişine takılıp düştüğünde, diğeri elinden tutup kaldırıyordu. Birlikte iyileşmeyi öğrendiler. Terapiye girmeden önce birbirlerinden güç alarak korkmamayı öğrendiler. Artık buluşma noktaları sadece terapist değildi. Kafede, deniz kenarında, bazen sadece bir bankta, bazense bir yol kenarında buluşuyorlardı. Beraber ağlıyor, beraber bağırıyor, beraber susup yolları beraber dinliyorlardı. Serap sayesinde Ayaz artık yollara başka gözle bakıyordu. Yollar artık onu annesinin kokusundan ayıran değil, yeni maceralara sürükleyen ve Serap'la tanıştırandı. Hayatlarında her şey yoluna girmişti, bunca kötü yaşanmışlıklara rağmen. Ya da öyle sanıyorlardı. Ayaz geçmişini bırakamıyordu ve sözleri bazen fark etmeden Serap'ı da incitiyordu çünkü onun da kanadı kırıktı. Ayaz fark ettiğinde özür dilese de sözlerini geri alamadığından Serap yine de üzülmüş oluyordu.

Ayaz'ın doğum günüydü ve Ayaz bugünden nefret ediyordu. Serap da bunu biliyordu, ama bu durumu değiştirebileceğine inandı. Her sene bu böyle devam edemezdi. Ayrıca doğum gününden nefret etme sebebi, o gün kendisinin dünyaya gelmiş olmasıydı yani kendinden nefret ediyor olmasıydı. Bunu değiştirebilirse belki kendini biraz daha sevebilir diye düşündü. Ayaz'ın saate her baktığında kendisini hatırlaması ve her zaman yanında olduğunu hissetmesi için bir saat almıştı. İkisini buluşturan terapistin yakınlarında bir deniz kenarı vardı ve saati; manzaranın muhteşem olacağı, gökyüzünün mor ve turuncu tonlarındaki muazzam ve kusursuz renk geçişlerinin saati olan tam gün batımına ayarlamıştı. Ama bu saati seçmesinin sebebi sadece manzara değildi. Ayaz kendini hep gündüz yüzü görmeyen, gecede mahsur kalmış ve dinmeyen bir fırtına olarak tanımlardı. Burada; güneş'in son ışıklarıyla gündüze veda ederken ve gecenin gelmesini beklerken ona asla yalnız olmadığını, kendi olarak tanımladığı zifiri geceyi birlikte atlatacaklarını ve gün doğumunu onunla birlikte bekleyeceğini gösterecekti. Bir de küçük pasta alıp tepesine iki tane mum dikmişti. Bu mumlardan biri kendisi, diğeri de Ayaz'dı. Umutlarıyla, göz gözü görmezken birbirlerine ışık olacaklarının sembolüydü bu mumlar.

Serap hazırlıklarını tamamlamıştı ve bankta oturarak Ayaz'ın gelmesini bekliyordu. Çok heyecanlıydı. Aklında hep onu ne kadar mutlu olacağı düşüncesi ve yüzünde de bu düşünceden kaynaklanan durduramadığı bir tebessüm vardı. Nihayet zaman gelince Ayaz karşısında belirdi. Serap'ın yüzündeki gülümsemeyi fark etmişti ama anlamlandıramıyordu. Doğum günü olduğunu biliyordu çünkü her yıl lanetler yağdırarak uyandığı bugünü unutması mümkün değildi ama Serap'ın böyle bir hazırlık yapacağı aklının ucundan geçmezdi. Serap doğru zamanı bekledi. Sonunda gün batımı tam istediği gibiydi ve arkasına sakladığı pastayı çıkardı, mumları yaktı ve:

- Sürpriz! Doğum günün kutlu olsun canım. Hadi bir dilek tut ve üfle. Biliyorum bu günü hiç sevmiyorsun ve...

- Ve ne? Evet biliyorsun ve buna rağmen gelmiş karşıma pasta üfle diyorsun! Ne yapmaya çalışıyorsun Serap? Amacın ne?

- Bir dinle beni. Bu günü sevmemenin sebebi kendini sevmiyor olman, biliyorum. Bu günde bu zalim dünyaya gözlerini açtın. Bu günden nefret ediyorsun çünkü doğmamış olmayı diliyorsun. Ama iyi ki doğmuşsun Ayaz. İyi ki doğmuşsun ve karşılaşmışız. Doğmamış olsan beni tanımamış olurdun. Bak ben de babamı kaybettim, ama bunun sayesinde hayat seninle tanıştırdı beni. Birini elimden aldı ama başka birini verdi bana. Seni verdi Ayaz, diğer yarımı verdi. Ben de senin bu açıdan bakabilmen için, yeni bir sayfa açabilmen için ve kendini sevebilmen için elimden ne geliyorsa; hatta daha fazlasını yapacağım. Senden vazgeçmeyeceğim Ayaz, hem de asla.

- Özür dilerim hayatım. Hak etmediğin yerde fazla çıkıştım sana. Sadece beni düşündüğünü biliyorum ve niyetinin iyi olduğunu da ama beni de anla lütfen.

- Anladığım için buradayım zaten. Hazırladığım her şeyin bir sebebi var. Gün batımını seçtim çünkü artık mahsur kaldığını düşündüğün gecede yalnız değilsin, karanlığa birlikte gömülüp yine birlikte aydınlığa yürüyeceğiz. Pastanın üzerinde iki tane mum var çünkü biri sensin diğeri de benim. Birlikte, umudumuzla yanmaya devam edip ışığımızı saçmaya devam ettiğimiz sürece etrafımız ne kadar karanlık olursa olsun, yolları kendi ışığımızla aydınlatıp yolumuzu birlikte bulacağız. Ayrıca sadece pastayla yetindiğimi sanma. Bir de hediyen var.

Serap, Ayaz'ın doğum gününe olan bakış açısını da birkaç dakikada değiştirmişti. İnanılmaz biriydi. Ayaz'ın yüzü tam Serap'ın hayal ettiği gibi olmuştu. Ayaz ısrar etmeden kutuyu açtı ve içindeki saati gördü. Görür görmez de geçmişine geri döndü çünkü babasının saatine çok benziyordu.

- Bu saat de saat kaç olursa olsun, aylar hatta yıllar geçsin, seni hiç bırakmayacağımı sana hatırlatsın diye.

- B... Ben bu saati alamam. Hayır, olmaz!

Ayaz kalktı, ağlayarak hızlı adımlarla gitti. Serap ise hayal kırıklığıyla, Ayaz'ın arkasından öylece bakakaldı.

Durum gittikçe kötüleşti. Barıştılar ama Ayaz sözlerine dikkat etmeye ve içinde saklamaya çalıştıkça daha çok duvar ördü etrafına, Serap dahil. Yaraları kabuk bağlamayı durdurdu. Bunu fark eden Serap'ın ilk tanıştıkları günkü gibi yardım eli uzatmasına izin vermedi çünkü onu üzgün görmeye dayanamıyordu. Ayaz buluşmalara gelmemeye başladı. Uzaklaşmaya çalışıyordu ama başaramıyordu da. Serap'tan uzak kalmak kabustan öteydi. Aslında Ayaz'ın böyle davranması Serap'ı daha çok kırıyordu ama Serap üstüne gitmemek için sabırla bekledi. Bir gün Ayaz buluşmak için anısı olmayan, daha önce hiç gitmedikleri bir yeri seçti ve ikisi de belirledikleri saatte oradaydı. Serap ise bekleyişinin sonunun böyle olacağını ve bunun son buluşmaları olacağını asla tahmin edemezdi:

- Seninle konuşmamız gerekiyor Serap.

- Ne hakkında?

- Seni daha fazla yaralamaya dayanamıyorum.

- O da ne demek?

- Ben Ayaz'ım işte. İsmime baksana. Gecenin kör karanlığında çıkan rüzgâr, hatta fırtınayım ben. Geceye zaten doğuştan mahkûm olmuşum. En azından yıl-

dızlarım parlasa, ay hilal şeklinde de olsa ortaya çıkıp ümidim olsa, küçücük bir ışık olsa derdim hep. Ne var ki zifiri karanlık olan gökyüzümde asla bir tane yıldız göremedim, ta ki seninle tanışana kadar. Sen beni asla güneş'i görmemiş ve görmesi mümkün olmayan halimle kabul ettin, üstüne bir de hilali bırak tüm gecelerimin üstüne sayısız yıldızın ve dolunayın ışığını serptin. Seninle sevmeyi ve sevilmeyi öğrendim ben. Yolumu sayende görebildim.

Ama geçmişimin karanlığı bir karadelik gibi çekiyor beni ve ne kadar çırpınırsam çırpınayım daha çok sürükleniyorum. Bu karadeliğe seni de beraberimde sürükleyemem çünkü oradan kurtulamayız, yutar bizi. Sen olmayınca tekrar karanlığa gömüleceğim, yolumu kaybedeceğim ve yine önümü göremeyeceğim çünkü bana hediye ettiğin tüm yıldızlarım ve dolunayım seninle peşinden gelecek ama olsun. Ben yine dayanırım. Asıl senin akan bir damla gözyaşında boğulurum ben. Sen hep gündüz ol, güneş'in ışığıyla yolunu bul, sıcağıyla üşüme, çiçek aç yeter. Her ne kadar şimdi tüm dallarım teker teker kırılıyor olsa da bana sevginin gerçek olduğunu gösterdin ve sayende tutundum hayata. Bense karanlığımla ışığını söndürdüm, soğuğumla çiçeklerini öldürdüm ve rüzgarımla fırtına koparıp ne var ne yok dağıttım. Gecemi yenip en azından gün doğumuna yetişebilmek için olmayacağını bile bile çok çabaladım ve olmadı. Seni de benim dünyama hapsedemem. Seni asla unutmayacağım ve sevmekten vazgeçmeyeceğim ama sen yoluna devam etmelisin. Önünde daha çok yolculuk var ve seni dört gözle bekliyorlar. Kendini yolların akışına bırak. Belki ilk zamanlarda aldığın nefes sana ağır gelecek; duvarlar üzerine yürüyecek ama pes etme, alışacaksın. Benden önceki hayatına devam etmelisin. Elveda Serap'ım. İkimizin de serabı kısa sürdü ama benim için onlarca yıla bedeldi. Buralardan gidiyorum ben, çünkü içinde senin nefesinin olduğu bir şehirde sensiz nefes almak mümkün değil benim için. Sana iyi gelmiyorum ama kendimi tutamıyorum ve senin yanında buluyorum. Bu bencillik değil de nedir?

- Onca yaşanmışlığı yok sayarak eskisi gibi olabilmem mümkün mü? O zamanlar kalbimde kimseye yer yoktu, şimdiyse tüm kalbim sana ait. O zamanlar kalbim yarımdı ve yetiyordu çünkü başka seçenek bilmiyordum ama şimdi tamamlanmışken yarımı nasıl yetecek? Ben de seninle değiştim, Ayaz Değişmeye de devam ediyorum. Her şey değişir, sadece zaman gerekir. Beni mahveden asıl şey sensizlik. Biz birlikteyken her şeyi aşabiliriz. Bana pes etme diyorsun ama sen daha yolun başından pes ediyorsun! Olmayacağını bile bile diyorsun. Daha inanmazken nasıl başarabilirsin ki? Uzun zaman boyunca hiç kolay şeyler atlatmamışsın, kısacık zamanda nasıl böyle büyük bir değişim beklersin? Bunu bize yapamazsın! Beni hayallerimle yalnız başıma bırakamazsın...

Hüzün ve acı Ayaz'ın kanına kadar işlemişti. Çaresizce, "ne olur anla beni" dercesine Serap'ın gözlerinin içine baktı; sarıldı ve arkasını dönüp boynu bükük bir şekilde gitti. Biliyorlardı ki ikisi de birbirini son defa görüyorlardı. Yollar onları buluşturmuş, şimdi de buluşturduğu gibi ayırıyordu. Bu var olan en acı veda olabilirdi. Keşke kırıp dökseydi, o zaman vazgeçmek daha kolay olurdu. Ama vurulduğu adamın ağzından çıkan bu bıçak gibi sözlerin ardından bu nasıl mümkün olabilirdi ki?

Serap'ın hayalleri, çölde susuzluktan ölmek üzere olan birinin gördüğü kocaman bir su birikintisi serabı kadar imkansızdı. Sadece umutlandırıp, geçici süreliğine de olsa pes etmesini biraz geciktirmişti. Ardından gelen hayal kırıklığıysa, pes etmesi gerektiği düşüncesini derinden körüklemişti. O da Ayaz'a dönüşmüştü. Artık her şeyden nefret ediyordu, hatta kendinden bile.

DURU GÜNAY - 10 FEN A

Bugün Yolculuk Uzun

Yaklaşan trenle ilk defa trene binecek olmanın heyecanını içinde taşıyan genç hanım yerinde duramıyor ve sürekli kıpırdanıyordu. Elindeki küçük çantasıyla kısa süreli yolculuğuna adım atmak için bekliyordu.

En sonunda tren geldiğinde sanki biraz bile geçse kimse onu içeri almayacakmışçasına hızlı bir şekilde trene binmişti. Bineceği yerin numarasına emin olmak adına biletine tekrardan göz atarken bir yandan da yavaş ama bir o kadar da aceleci adımlarını sürdürüyor; büzdüğü dudaklarıyla, heyecandan karışmış kafasıyla bilette yazanları anlamaya çalışıyordu.

Numarasını teyit ettikten sonra yürümeye daha hızlı bir şekilde devam ediyordu ki arkasındaki adım sesleri kulağına çalındı. Büyük bir merak duymaya başlarken arkasına bakmamak için direniyordu çünkü birden arkasını dönmesi muhtemel ki yaşayacağı bir rezillikti. Pekâlâ kızıl saçlı gencin merakına yenik düşmesi adımları gibi hızlı olmuştu.

Kafasını arkaya çevirmiş gördüğü siyahlara bürünmüş bedenle adeta gözleri parlamıştı. Siyahlı genç de kadının gözlerinde bir bir yanan ışıkları görmüş ama bir an önce yerlerine oturmak adına kadına ilerlemesi için gözleriyle işaret etmişti. Yanaklarında pembe güller açan hanımefendi dudaklarını ısırarak tekrar önüne dönmüş, daha hızlı adımlarla yürümeye devam ettiği sırada küçük bir gülümsemenin yüzünde peydah olmasına müsaade etmişti.

Çantasını tuttuğu eliyle diğer elini birleştirerek parmaklarıyla oynamaya başladığı sırada sanki dağ başına çıkmak kadar uzun bir süre geçmiş gibi hissederken hedefine ulaştığını fark etmişti.

Kompartımanın kapısını aralamış ve çantasını yere bırakmıştı. Kapıyı kapatmak adına arkasına döndüğünde yine siyahlı adamı görünce biraz şaşırsa da daha çok korkmuştu. Yine de ağzını açıp da tek kelime etmedi.

Şapkalı adam da içeri girmiş, genç kadınınki gibi küçük çantasını kenara koymuştu. Yatağa ilerleyecekken aklına bir şey gelmiş gibi çantasının başına tekrar dönmüş ve bir kitap almıştı. Bu sırada kadın pür dikkat onu izliyordu. Şapkasını çıkarıp kenara koyan adam, önce ranzaya sonra kadına bakmış ve sorar bakışlarını ona yönlendirmişti.

"Ben ranzanın üstünde yatsam sorun olur mu?"

Kızıl saçlı kadın kafasını iki yana sallayarak sorun olmayacağını belirtmiş ve alt yatağa uzanmıştı. İkisinden de bir süre çıt çıkmamıştı. Bunun sebebi birinin kitaba dalmış ve diğerinin ise söyleyeceklerini düşünüyor oluşuydu. En sonunda kadın yattığı yatakta doğrulmuş yastığa sarılırken dudaklarını konuşmak adına aralamıştı.

"Bir şey söyleyebilir miyim?"

"Tabii."

"Diyecektim ki... ah, bu çok zor! Binerken heyecanım tek katsa şu an beş bin katına çıktı resmen!"

Adam duyduklarıyla kısıkça kıkırdamıştı. Kadın ise duyduğu gülüşle moralini toplamış olduğunu hissederek devam etmişti sözlerine.

"Ben çok fazla tutuldum galiba."

"Soğuktan mı? İyi misiniz?"

"Hayır. Size tutuldum bayım, anlasanıza."

En başta yüksek çıkan sesi desibelini düşürmüş ve cesaretini yitirmişti.

"Nasıl yani?"

"Nasıl mı yani? Nasıl anlatsam ki? Bakın şimdi düşünün: Elimde bir defter var ve buna hayat defteri deniyor. Ben bunu elimdeki tek renk olan siyah ile boyuyor, boşluklar bırakarak da beyaz rengi sağlıyorum ama eğer kalemimi kaybedecek olursam bu defteri boyayamam. Ayrıca ödünç aldığım kırmızı bir kalem kana bulayacak sayfalarımı fakat ben bunu istemiyorum ama elimdeki tek kalem de bu artık. Sonrası siz işte, bana görünmez kalemlerinizden birini veriyorsunuz ve yazılanları sadece bizim sevgimizin ışığında okuyabiliyoruz. Sadece sana ve bana özel ama ben bundan çekinmiyorum. Kırmızı bir kalemdense görünmez bir kalem daha iyi geliyor bana."

"Ama elinde ne bir defter ne de bir kalem var."

"Öyle tabii." diye mırıldandı kızıl saçlı kadın düşünceli bir şekilde. Farklı bir şekilde nasıl açıklayacağını düşünmeye başlamıştı.

Çocuğun elindeki kitaba dikkat kesilen kızıl saçlı "Şöyle düşün." diyerek yine söze başladı gözlerini kitaptan siyah saçlı adamın gözlerine çevirirken. "Kitabınızı okurken her bir sayfasını atlamadan okuyorsunuz ama her sayfada farklı bir duyguyla karşılaşıyorsunuz ya işte bu da öyle bir şey. Her sayfa için merak duyuyorsunuz ve sanki siz okudukça var oluyor o sayfalar."

"Farklı bir şekilde daha anlatabilir misin?" diye soran adamla kadın iç çekerken gözü bu sefer de yan yana duran çantalarına takıldı.

"Yolculuk çantaları gibi de biraz aslında. Her yolculuğa onunla çıkmanız yetiyor. Sonuçta diğer çantalardansa birini daha çok seversiniz hep. İçine her şeyi koyduğunuzdan emin olursunuz. Benim için de öyle. Size sevgimi koyduğumdan her zaman emin olacağım. Yolculuğa bensiz çıkamayacaksınız."

Siyahlı oğlan çıktığı yataktan inmiş ve tekrar çantasını karıştırmaya başlamıştı. İçinden bulması çok zor olmadan yaptığı çiçekten tacı almıştı. Hafif yamulmuş çiçekleri düzeltme gereği duymadan kızıl saçlara tacı yerleştirmişti. Kadının gözlerinin önüne gelen uzun tutamları kulağının arkasına sıkıştırmıştı yavaşça. Genç hanım, ellerini kafasındaki taca atmış ve hissettiğiyle gülümsemişti. Siyahlara bürünmüş adam da bağdaş kurup diğerinin karşısına oturmuş ve ellerini, elleri arasına almıştı.

"Ben de bir şey diyeyim mi?"

Kadın gülümsemiş ve "De." demişti.

"Biz evliyiz. Sabahtan beri ne anlatıyorsun?" diyen adamın sözlerine bir kahkaha patlattı genç kadın.

"Pekâlâ, bunu biliyorum." dediği sırada tren hareket etmeye başlamıştı.

Yolculuk uzun sürmüştü, tıpkı birbirlerine olan sevgileri gibi uzun sürmüştü.

İKRA SUDE KURT - 11 AND E

ŞİİR

YERALTINDAN YÜKSELEN UMUT

Güneşin solduğu, yaprakların sarardığı diyardan,
Persephone'nin ayrılışıyla kararan dünyadan,
Bir gölge düştü yüreğime, ayrılık rüzgarıyla.
Demeter'in gözyaşları, toprağı ıslattı her baharda,
Ekinler küstü, çiçekler boynunu büktü yasla.
Hades'in karanlık krallığında, soğuk bir esaret,
Nar taneleriyle mühürlenen bir kader, bir veda.
Her nefeste özlem, her rüyada gölgeler belirdi.
Yeraltının derinliklerinde yankılandı feryadım,
Kaybolan umudun ardından, bir ışık aradım.
Toprak uyudu, kış hüküm sürdü, kalbim buz tuttu.
Lakin baharın müjdecisi, kardelenler baş kaldırdı,
Toprağın bağrından yükselen bir umut filizlendi.
Demeter'in sevinciyle, dünya yeniden yeşerdi,
Persephone'nin dönüşüyle, hayat nefeslendi.
Yeraltından yükselen güneş, kalbime dokundu,
Ayrılığın acısı, yerini tatlı bir kavuşmaya bıraktı.
Tıpkı Persephone gibi, ben de karanlıktan çıktım,
Sevdiklerimin kollarına, yeniden sığındım.
Doğanın döngüsü gibi, hayat da inişli çıkışlıdır,
Kayıp ve kavuşma, birbirini tamamlayan iki sırdır.
Her ayrılık, bir kavuşmanın habercisidir aslında,
Umut daima yeşerir, en karanlık kışlarda.
Şimdi bahar geldi, kalbimde çiçekler açıyor,
Sevdiklerimle birlikte, hayat yeniden anlamlanıyor.
Persephone'nin dönüşü gibi, benim de kalbimde,
Kayıp ve kavuşmanın dansı, sonsuza dek sürüyor.

Ve ben, bu döngüde, yaşamın ve sevginin gücünü,
Her nefeste hissediyor, her an yeniden keşfediyorum.
Karanlığın ardından gelen aydınlık, daha parlak şimdi.
Kavuşmanın kıymeti, ayrılıkla daha derin.

MERT BUDAK - HZ FEN A

SEMALARIN KIYISINDA

Zemheri düştü içime, taş kesildi sesim,
Bir kuyunun dibinde üşüyor hevesim.
Gökyüzü bir adım uzakta ama,
Ellerim yetişmez, yorgunum, çaresizim.

Leyla gibi karanlık çökmüş içime,
Geceden de siyah, düşmüşüm peşine.
Seslensem yankım geri dönüyor,
Beni benden başka kim duyacak?

Gözlerimde bir eski bahar,
Unutulmuş bir şarkı gibi yarım.
Tutunduğum düşler perişan,
Savrulmuş rüzgâra, darmadağın.

Gel de anlat şimdi suskun taşlara,
Gel de sor gökyüzüne, unuttu mu adımı?
Bir yol var mı buradan, bir ışık yanar mı?
Leyla kuyusunda kaybolanlara?

Kirpiğinin ucundan gözüken semalar,
Yavaşça açılır, sarar rüyaları.
Bir umut var mı, belki bir ışık,
Bir yıldız düşer, belki avuçlarıma.

Ama bilirim, en derin karanlık,
Işığın doğduğu yer bazen.
Belki bir gün, bir sabah vakti,
Bir çiğ tanesi düşer avuçlarıma.

Belki bir rüzgâr gelir, dokunur usulca,
Belki biri unutur adımı, ama
Belki bu kuyu sonsuz değildir,
Ve belki bir gün kaybolurum hüzmelerde.

TUANA YILDIRIM - 10 AND B

YAŞAMAYA “YAŞAMAK” DEMEK

“Sensizlik” karanlığında ararım her gün
Işıklar saçan zümrüt gözlerini
Bir kez olsun aç onları da
Bulayım yolumu, tutayım ellerini

Gittiğin her yolda
Bırakırsın bir izini
Çiçeklerin açtığı her yer
Sanki sen yürümüşsün gibi

Özleminde yazdığım sayfalarca dizeler
Aşar boyumu, dağları, denizleri
Toplasalar kumları, toprağı
Dolduramazlar seni arayan ağır kalbimi

Saçların usulca oynar meltemde
Kumsalı öpen dalgalar gibi
Takılırım kaybolurum ben de
Seni ararken bulamaz kimse beni

İçime işleyen kasım rüzgarları
Sessizce alır götürür derdimi
Bilmem ne zaman ulaşır sana
Gel de sonlandır bu çilemi

Kavuşma günümüze kadar
Sayarım gerekirse on binleri
Dört mevsim, şu acımasız aylar
Nasıl olur da sensiz geçer ki?

Zaten ilkbahar yağmurları
Sen geldin diye düşmeyecek mi?
Ağaçlarda sıra sıra kuşlar
Sen güldün diye şarkı söylemeyecek mi?

Duydum ki sonunda gelmişsin
Söyle, bu düş müdür yoksa gerçek mi?
Bak nasıl da açtı güller
Tıpkı sana söz verdiğim gibi

Ne olur hep kal burada
Cennet kokulu bahar çiçeği
Sen olmazsan yanı başımda
Yaşamaya “yaşamak” denir mi?

EDA ZEYNEP ULUYOL - HZ FEN A

SENİN RENKLERİN

Sen hangi renksin, biliyor musun?
Güneşin doğarken gökyüzüne kattığı kızıl mı,
Yoksa denizin en derin mavisi mi?
Belki de baharda açan bir gülün utangaç pembesi...

Sesin hangi melodi, duydun mu?
Yağmurdan sonra toprağa düşen ilk damla mı,
Yoksa rüzgarın dallarda söylediği eski bir şarkı?
Belki de kalbimin en derin yerinde çalan tek nota...

Dokunuşun hangi duygu, hissettin mi?
Bir çocuğun annesine sarıldığı an mı,
Yoksa yıllar sonra kavuşan iki sevgilinin titrek elleri mi?
Belki de aşkın kendisi, tarifsiz ve sonsuz...

Sen hangi renksin bilmiyorum,
Hangi ses, hangi duygu...
Ama bildiğim tek şey var ;
Seni bütün renklerinle seviyorum.

SEÇİL SEÇİLMİŞ - 11 AND E

A.

Her sesin, her ifadenin,
Her haykırışın ve bağırışın,
Bir simgesi olan sesler vardır,
Bazen çare, bazen çaresizlik olan sesler.

Bir umut ışığı, belki de sessiz bir çığlık,
Ruhun derinliklerinde saplanıp kalmış bir kıymık,
Kıymığın açtığı uçurumları diken bir iplik,
Pencerelerden dışarı sızan havayı engellemeye
yetmeyen sesler.

Bazen o sesler o kadar derindendir ki;
Saatlik sessizliği bozan bir esnemedeki A.
Hıçkırıklarından konuşamamadaki A.
Boğazdaki kahvenin acısındaki A.
Eskilerdeki bir A.

Bazen o A o kadar derindendir ki;
Yakılmadan söndürülmüş bir sigara,
İçilmeden dökülmüş bir su,
Sevilmeden ölmüş bir fikir,
Var olmadan yaşamış bir insandır.

ECE MENKEN - 9 FEN C

KUYU

Taştan bir kuyuya rastladım çorak bir çayırda
Etrafında otlar bitmiş
Bilmediğim isimlerini
Görmediğim daha önce

Taşları eskimiş kuyunun
Yapanı isimsiz kalmış
Sahipleneni yok
Doğaya ait sanki

Dibi görünmez kuyunun
Sonunda şeytan bekçi bekliyormuş gibi
Suyun sesi sönük gelir yine de
Ebedi şahitliğine teselliymişcesine

Hemen yanında, toprağa gömülü
Bir tuğla vardı üstü yine toprakla örtülü
Dağıttım elimle görmek için kazıları
Üzerinde şunlar yazılı:

"Bir çoban geçer buradan her akşam
Bu kuyunun dibine bakar ve gülümser
Görür ki yokluğun yansımasında
Tanrı'nın portresi çizilmiş meğer"

ALİ SENCER BÖLÜKBAŞ - 10 FEN C

BİR AĞACIN DALINDA

Bir ağacın dalında
Kapanmış defteri açmak
Yaşanılan olayları hatırlamak
Başa dönüyoruz gibi
Aynı mutlulukları yaşamak
Aynı hayal kırıklıklarını yaşamak
Hem üzüleceğim hem sevineceğim aynı anda
Bilmiyorum tekrar kaldırabilir miyim?
Bilmiyorum tekrar aynı duyguları
Aynı yoğunlukta hissedebilir miyim?
Bıktım bu bilinmemezlikten
Sırra kadem basan duygular
Getirdi beni bu hale
Bilmiyorum neredeyim
Hangi mahallenin dar sokaklarında
Hangi çatırdamış ailenin evinde
Korkar insan bu yerlerden
Ama o kadar bıkmıştım ki bu korkaklıktan
Yine de bir umut yoktu değil içimde
Belki de kurtuluş bu yerlerde gizli
Belki fark edecektim gerçek duyguları burada
Belki tanıyacaktım kendimi burada
Gerçek benlik burada ortaya çıkar belki
Hayalini kurarım bunların bir ağacın dalında

SAMAD ALİYEV - 9 AND C

ARAFTAYIM

Elimi çekiyorlar sanki.
Bir hüzün dolmuş,
Düğümlenmiş boğazıma.
Sebebini bilmem, bilemem.
Onlar bilsinler, anlatsınlar bana sebebini.
Niye ağlayamıyorum artık ben?
"Ağlamak yakışmıyor sana." diyorlardı.
Niye ağlattılar o zaman?
Niye rencide ettiler?
Niye utandırdılar?
Niye ruhumu çalıp, bana bir avuç toprak bıraktılar?
Çok yazık,
Hiç kimse cevaplamayacak bunları.
Duygudan yoksun, insanlıktan yoksun,
Ahlak denilen, çok matah gördükleri şeyden yoksun bu insancıklar;
Bana ahlak dersi vermeye kalktılar.
Ağlarken sebep olduğum yangınların sorumlusu yine onlar!
"Nereden bilebilirlerdi ki?"
Keşke diyebilseydim...
Diyemem.
Çünkü biliyorlardı.
Her şeyi biliyorlardı.
Bu yarınsız dünyaya kapıyı açan da onlardı.
Peki ya girdiğim andan beri solumaktan ciğerlerimi çürüten o matem kokusu?
İnsan kokusu diyorum bazen.
"Alışırsın." dediler.
Alışamadım.
Alışmak, teslim olmaktı.
O koku, bu dipsiz kuyunun en karanlık noktasına kadar peşimde.
Kendi matemim olduğunu anladığımda ise geçti,
Yapılacak hiçbir şey kalmamıştı benim için.
Hep "ben" dedim, değil mi?
Bunu umarsızca söylemeyi de onlar öğretti bana.
Onlar işte...
Hani insancıklar vardı ya,
Demiştim sana.
Anlıyorsun artık yavaş yavaş, değil mi?
İnsanlık ekmeğinden yiyip, başkalarına insanlık bırakmayan o ruh hırsızları...
Küçülüyorlar,
İnsandan insancığa evriliyorlar.
"Ben" diye tutturmaya kibir dediler,
Bazen de bencillik.
Ben ise...
Ben bunların ne olduğunu bilmiyorum henüz.
Şan diyorlar, makam mevki diyorlar; önemlidir.
Gurur diyorlar, insan gururu için yaşarmış.
Bir de gurursuzlar varmış tabii,
Onurunu kaybetmiş bu insancıklar...
Öyle diyorlar,
-dı.
Neydi bu gurur, onur?
Kim, onuru için yaşardı?
Kim, onu kurtarmak için neyinden vazgeçerdi?
Kaça satardı kendini acaba?
Öyle dediler çünkü bana.
"İnsan, onuru için kendini satarmış bile."
Sonradan idrak ettim.
Bana insanı değil, kendilerini tarif ettiler.
Kendi çürümüşlüklerini bana erdem diye sundular.
Kendi pisliklerini onur diye boyadılar.
Öyle ya, onlar insancıklar...
Ben...
Bana bir şey kalmadı sanırım bu kuyudan.
Dibine varmak üzereyim artık.
Ya da şöyle diyeyim:
Kendimi insancıklar arasında yitirmekle,
Bu kuyudan çıkıp insancığa bürünmek arasında bir yerdeyim.
Onlar ne diyorlardı buna peki?
Araf mı?
Evet,
İşte o.
Araftayım.

ESLEM BİNGÖL - 9 FEN B

Sadece Sana Ait Olsam?

yazdıklarımda, çizdiklerimde
şarkıların sözlerinde seni hatırlayacağım.
her kelimede senden kalan bi' anlam yüklenecek bana,
ve kimseler anlamayacak.
yalnızca ben bileceğim.

seni anlamak ve sevmek
bi' yaşam harcamak gerektirecek
ve harcayacağım.

zihnime kazıyacağım seni,
kanıma karışacaksın.
sana olan sevgim bi' yalnızlık senfonisi,
bunu er ya da geç sen de anlayacaksın.

beklemeyeceksin belki beni seni bıraktığım yerde.
döndüğüm anda o sokak başından
yaşayacağım her şeyi sil baştan.
ben sana her türlü döneceğim.
gidenin beklenmediği
beklenenin tekrar gelmediği bi' dünyada bile
ben sana döneceğim.

şimdi gece olur yine biz oluruz
sabaha kalmadan kalkıp giderim belki
peki ya sabahı hiç görmesem
sürekli senin yanında geceyi yaşasam?
zaman kavramını kaybedip
sadece sana ait olsam?

EDA NERMİN ALTINOVA - 11 IB

Yıldız Hırsızı

Havadaki yıldızlara bakıyorum
Yoklar, diyorum ki nerede bunun hırsızları?
Sonra sen geliyorsun ve de gülüşün
Diyorum buldum, yıldızlar gülüşünde saklı.

EDA NERMİN ALTINOVA - 11 IB

Kanat Çırpan Zaman

Zaman geçti çabucak,
Kaldı elimizde "şu" an,
Ne geri gelir ne gider,
Yalnız anılar avuçta kalan.

Zaman ince bir kelebek
Çırpar kanadını uçar gider
Sadece bakarsın arkasından
Görürsün gökte bir iz bırakan

Tüketir mi harcar mı bizi zaman
Nasıl hatırlarız geçmişi
Tek yol, biriktirdiğin anılar
Ağır, hafif anılar

Taşırsın anıları omuzlarında,
Yük değildir
Ama bazıları ağır gelir insana
Yine de bir mutluluğu vardır

Zaman geçer, unutur sanır insan,
Halbuki unutmaz
Sessizce kazır kalbine
Hepsini taşıyor kalbinde, en mutlu şekilde

ECE BARÇIN - HZ AND C

Karanfilin İntihar Mektubu

Her intiharın sonu can vermek değildir;
Bazen verilen, sökülerek çıkarılan taşlaşmış bir kalptir.
Ölüme ait olanların intiharı çıkmaz ki ölüme;
Yaşanmamış duygular mezarında Gül'ü her gördüğünde;
Karanfil için intihar, kalbini teslim etmektir.

Ya seninle ya sensiz mutlu olmasını istediğin ben;
Gülünce kısılan gözlerinle bile bana "kendin" dışında seçenek sunmayan sen!
Bu ne denli fevkalade bir tutarsızlıktır bayan;
Hoş, sevginiz de çabanız kadar ayan.

Ey Gül, başta hiçbir beklentisi olmadığını söyleyen birine göre,
İzin dahi istemeden çok şey almadınız mı benden?
Gözlerimi kapattığımda sahip olduğum karanlığı mesela;
Sormadınız kendi resminizi yerleştirirken oraya.
Sırf sizi mutlu etmek için istemsiz yüzümde vuku bulan o gülüş peki,
Yine almadınız bendenizin rızasını halbuki.
Çünkü ben bir karanfilken sen güzide bir güldün,
Her şeyden bağımsız, sen hep çok güzel güldün.

Ben senin şiirlerini hep çok sevdim,
"Birinin şiiri beğenmesi, şairini de beğeneceği anlamına gelir miydi?"
Ben seni şiirlerinin şairi değil, şiirim belledim,
Seni beğenmemek hiç elimde miydi?

Kaçırdığın bakışlarının bittiği yerde başlıyor mahkumiyetim.
Gözlerinin kahverenginliğinde kaybolan benliğim;
Kendini, hiç eksik etmediğin gülüşünde buluyor.
Sonra?.. Sonra, bulsa dahi olduğu yerde bırakıyor.
Olmak istediği yerde...

Gül bırakmıştır yaprak dökmeyi belki,
Kalmamıştır artık limanda bekleyen o gemiyi.
Gülün zamanında döktüğü yaprak kadar belirsizliğin içinde tek bir şey belli ki,
O da o geminin nihayetinde bir zamanlar beklenildiği limana geldiği.

Bir gemi senin limanına gelecek, evet.
Ve o gemiden inen ben olacağım elbet!
Senin beklemekten sıkılmış olman da bir olasılık gayet.
Ancak sırf geçmişte beklediğin zamanlar için;
Sen artık orada olmasan bile, o limana çıkmak bana hacet!

Ve şimdi en samimi duygularım ve en korunmasız düşüncelerimle,
"Ayın çok güzel olduğu bir gecede" soruyorum size bayan son nefesimi verirken:
Eğer bu Karanfilin gülüşü siz mutlu etmekte ise hala;
Eğer kulağımda yankılanan, o yüksek sessizlikteki bağırışlara sahipseniz hala;
Eğer belirsizlikler limanında; belkiler içinde o gemiyi bekliyosanız hala;
Ve eğer artık önceliğiniz mi bilinmez birinin önceliği olmayı düşlüyorsanız... hala!

Şayet sahipseniz ilk günkü duygularınıza;
O gemi limana vardığında,
Mayısta karanfiller çiçek açtığında,
Seveceğim sizi dökeceğim tüm yapraklarımla...

HAYATİ ESAT MUNGAN - 12 IB

Kırmızının Ardında Kalan

Kırmızı ne de dopdolu bir kelime
Diyor adeta: kaybol, kapıl selime
Bu sel aşk iken denizleri sevene,
Kan gölü olmaz mı korkan için ise?

Aşığına kalp olurken kızıllığı
Kız çocuğunun elinde kalpli balon
Korkağına olurken kanayan yara
Soytarının kırmızı trajik giysisi

Uçup giderken masumiyet balonu,
Kalan artta, küçük kalbin umutları
Hayatın fırçası kızıla bulanmış
Ve boyanmış ilk hayal kırıklıkları

"Her zaman umut vardır" sözü arkada,
Giden o balon izlenir sol tarafta
Banksy'nin kırmızısı uçarken
Gidemeyense hüzündür gözlerdeki

Yaşar gözlerde hüznün daim varlığı
Arkada çalarken besteler şarkılar
Gelir ona her zevküsefa bayağı
Kan revan olmuş içi, yüreği ağlar

Gerçekleri söyleyen o sivri dili
Tutulu kalmış, aklı ise çileli
Kan kırmızının o hapseden isyanı
Perdesi Stańczyk'ın komedisinin

Bu perde ki aklında saklar bin yara
Arz olup dökülmez artık pazara
O suskun ise diğer renkler gülerken
Balondaki umut yara olur kanarken

EVRİM KOŞAR - 11 IB

ALMAN LİSELİLER
KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI
ALKEV ÖZEL OKULLARI

ANAOKULU
İLKOKUL
ORTAOKUL
ANADOLU LİSESİ
FEN LİSESİ

ALKEV ÖZEL OKULLARI
Alkent 2000 Mahallesi
Mehmet Yeşilgül Caddesi No. 7
34500 Büyükçekmece / İstanbul
0 212 886 88 40
e-posta: info@alkev.k12.tr

www.alkev.k12.tr

ALKEV Özel Okulları

Deutsches Sprachdiplom der Kultusministerkonferenz